

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
EDUKOLOGIJOS FAKULTETAS
UGDYMO SISTEMŲ KATEDRA

Gintarė Tytmonienė

Švietimo kokybės vadybos magistrantūros studentė

**UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS TAIKANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ
GIMNAZIJOSE**

Magistro darbas

Mokslinė vadovė

Lekt. dr. T. Bakanovienė

Šiauliai, 2015

Darbas originalus.....Gintarė Tytmonienė
(studento parašas)

TURINYS

SANTRAUKA.....	3
SUMMARY.....	4
ĮVADAS.....	5
1.UGDYMO KOKYBĖS TAIKANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ TEORINIAI ASPEKTAI	
1.1. Ugdymo kokybės sampratos analizė.....	9
1.2. Ugdymo kokybę užtikrinantys veiksniai.....	14
1.2.1. Mokytojo asmenybė ir profesionalumas.....	15
1.2.2. Vadovų veiklos įtaka ugdymo kokybei.....	20
1.2.3. Edukacinės mokymosi aplinkos kūrimas.....	22
1.3.Ugdymo kokybės siekis taikant nuotolinį mokymą.....	24
1.3.1. Nuotolinio mokymo(si) samprata.....	24
1.3.2. Priežastys, reikalaujančios nuotolinio mokymosi gimnazijose.....	26
2. PEDAGOGŲ IR VADOVŲ NUOMONĖS DĖL UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO TAIKANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ(SI) GIMNAZIJOSE TYRIMAS	
2.1. Tyrimo metodologinės nuostatos, metodika ir organizavimas.....	30
2.2. Tyrimo imties charakteristika.....	32
2.3. Pedagogų nuomonės tyrimo rezultatų analizė.....	34
2.4. Vadovų nuomonės tyrimo rezultatų analizė.....	54
IŠVADOS.....	61
REKOMENDACIJOS.....	64
LITERATŪRA.....	65
PRIEDAI	73

SANTRAUKA

Magistro darbo UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS TAIKANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ GIMNAZIJOSE tyrimo objektas: ugdymo kokybės siekis taikant nuotolinį mokymą. Tyrimo hipotezė: tikėtina, kad palankiai nuotolinio mokymo galimybes vertinantys ir darbo patirties turintys pedagogai palankiai vertina ir nuotolinio mokymo įtaką ugdymo kokybei. Tyrimo tikslas: išanalizuoti ugdymo kokybės užtikrinimo galimybes, taikant nuotolinį mokymą(si). Tikslui pasiekti kelti uždaviniai: išanalizuoti ugdymo kokybės sampratos teorinius aspektus, ugdymo kokybę formuojančius veiksnius, nuotolinio mokymosi sampratą ir poreikį; ištirti pedagogų nuomonę dėl ugdymo kokybės užtikrinimo, taikant nuotolinį mokymą gimnazijose; ištirti gimnazijų vadovų nuomonę dėl ugdymo kokybės užtikrinimo taikant nuotolinį mokymą(si) gimnazijose.

Tyrime naudoti metodai: mokslinės literatūros analizė – padėjo atskleisti teorinius aspektus, susijusius su ugdymo kokybe, ugdymo galimybėmis, panaudojant nuotolinį mokymąsi. Taip pat padės apibrėžti reikalingas sąvokas; anketinė apklausa – pedagogų nuomonei ištirti; statistinė duomenų analizė – duomenų analizavimui taikoma aprašomoji statistika; struktūruotas interviu – vadovų nuomonei ištirti. Tyrime dalyvavo 193 Lietuvos gimnazijų pedagogai ir 5 gimnazijų vadovai. Atlikus tyrimą gautos esminės išvados: ugdymo kokybę pedagogai suvokia kaip tinkamai suteiktą mokymo paslaugą, kurios įgyvendinimui labiausiai reikšmingas veiksnys yra pačių pedagogų kompetentingumas ir profesionalumas, nes nuo mokytojų veiklos iš esmės priklauso, kokių rezultatų pasieks jų mokiniai.

Nuotolinio mokymo, kurį taiko mokytojai savo darbe, tikslas - lavinti mokinių gebėjimus mokytis panaudojant informacines technologijas. Taip pat akcentuotina, kad nuotolinis mokymas propaguojamas siekiant padėti vaikams, kurie išvykę su tėvais į užsienį ir nenori atsilikti nuo klasės draugų. Nuotolinio mokymo taikymo reikšmę ugdymo kokybei galima įvertinti pagal pedagogų nusiteikimą ir gebėjimą taikyti nuotolinį mokymą. Pedagogai sprendimus dėl nuotolinio mokymo taikymo priima metodinėse grupėse arba asmeniškai pagal savo poreikius ir individualius gebėjimus. Nuotolinis mokymas yra reikšmingas ugdymo kokybei tuo požiūriu, kad mokytojai gali pademonstruoti savo gebėjimus, akcentuoti ugdymo proceso įvairumą ir galimybę pritaikyti mokymą pagal mokinio poreikius jam išvykus ar dėl kitų priežasčių ilgai nebūnant mokykloje ir negalint mokytis bendroje mokymo erdvėje. Nuotolinis mokymas yra naudingas ugdymo kokybei, nes mokiniai ugdo gebėjimus artimiau ir geriau bendrauti su mokytojais, susirasti bendraminčių bendraamžių tarpe, padeda mokiniams pasiekti geresnių rezultatų. Mokytojams sudaro galimybes atidžiau ir aktyviau diferencijuoti ir individualizuoti mokymo procesą, pademonstruoti savo gebėjimus parinkti tinkamas užduotis. Nuotolinis mokymas sudaro palankias prielaidas ugdymo kokybės tobulinimui, nes leidžia mokytojams bendradarbiauti, pasidalinti informacija bei pademonstruoti savo gebėjimus.

SUMMARY

Master's paper ENSURING THE QUALITY OF EDUCATION THROUGH REMOTE (DISTANT) TEACHING IN GYMNASIUMS object of research: the influence of the distant teaching on the quality of education. The research hypothesis: likely, teachers favourably evaluating opportunities of remote learning and having work experience, the same favourably evaluate distant teaching influence on the quality of education too. The aim of the research is to analyze assurance opportunities of the quality of education aiming distant learning. Objectives to achieve the aim: to analyze theoretical aspects of the quality of education conception, factors that shape the quality of education, the concept of distant learning and the need; to research teachers' opinion through assurance of the quality of education aiming remote teaching in gymnasiums.

Methods used in the research: analysis of scientific literature - will reveal the theoretical aspects related to the quality of education, educational opportunities using distant learning. It will also help to define the necessary concepts. A questionnaire - to research teachers opinion, statistical data analysis - applying descriptive statistic for data analysis, structured interview - to research for leaders opinion. 193 Lithuanian high schools' teachers and 5 gymnasium principals participated in the research. Received essential conclusions: teachers aware of the quality of education as properly provided teaching service of which realization the most significant factor is the teachers' own competence and professionalism, because, practically, it depends on teachers' activity what outcomes will achieve their students.

The goal of distant teaching, which is aimed by teachers in their work - to develop students' abilities to learn using information technologies. It is also emphasized that distant teaching is propagated achieving to help children who have gone abroad with parents and do not want to fall behind classmates. Significance of the application of distant teaching for the quality of education can be esteemed by teachers' mood and ability to use distant teaching. Teachers solutions for the application of remote teaching adopt in methodological groups or individually according to their needs and individual abilities. Remote teaching is significant in terms for the quality of education that teachers can demonstrate their skills, emphasize diversity of the educational process and the ability to adapt the teaching according to the needs of the student when he/she is departed or for other reasons, long without being in school and unable to learn in the general environment of education. Distant teaching is beneficial for the quality of education because students develop the skills to communicate more closely and better with teachers, to find like - minded peers, it helps students to achieve better results. It makes the possibilities for teachers more closely and actively differentiate, individualize the teaching process, to demonstrate their abilities to choose right tasks. Remote teaching makes favourable presumptions for the improvement of the quality of education because it allows teachers to collaborate, to share information or show their skills.

ĮVADAS

Tyrimo aktualumas. Ugdymo kokybė - vienas svarbiausių siekių švietimo įstaigose, kadangi kiekviena mokykla analizuoja savo veiklą, atlieka vidinį auditą, kasmet analizuoja pasiektus rezultatus, įvertina mokinių žinių lygį ir siekia, kad jų įstaigoje ugdymo kokybė būtų įgyvendinama visose srityse. „Švietimo kokybė visose Europos Sąjungos šalyse, taip pat ir Lietuvos Respublikoje, laikoma vienu iš politinių prioritetų“ (Jarutienė, Lamanauskas, 2010, p.10). Poreikį formuoti ir siekį gerinti ugdymo kokybę bei prisiimti atsakomybę už jos lygmenį kiekvienoje švietimo institucijoje pabrėžia ir Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas (2011). Todėl ugdymo kokybės siekis turi būti įgyvendinamas įvairiais būdais ir darbo metodais kiekvienoje ugdymo įstaigoje.

Pasak R. Burškaitienės ir M. Vilkonienės (2009) formuojasi nauja, sisteminė prieiga, kuria remiantis yra teigiama, kad gyvenimo kokybė, visuomenės kokybė ir ekonomikos kokybė jungiasi į bendrą sąveikaujančią sistemą, kurios bendras komponentas yra žmogaus gyvenimo kokybė. „Dėl minimos priežasties šios sistemos vystymosi pagrindu tampa ugdymo kokybė“ (Burškaitienė, Vilkonienė, 2009, p. 112). V. Domarko (2007) požiūriu, norėdami turėti tvirtą šiuolaikišką valstybę ir tautą, turime turėti modernų, kokybišką ir socialiai teisingą švietimą. Vadinasi, būtent ugdymo kokybės įgyvendinimas ugdymo įstaigose gali garantuoti socialiai pasirengusį visuomenės narį.

Nuolat keičiantis mokymosi galimybėms, vis daugėjant įvairių mokymosi formų, atsiranda galimybė visuomenei nuolat mokytis pagal savo poreikius. Viena iš naujovių ir modernių galimybių mokytis - nuotolinis mokymasis. Toks mokymasis leidžia mokytis visą gyvenimą, tačiau siekiant parengti visuomenės narį, kuris galėtų prisitaikyti žinių visuomenėje, tikslinga jau bendrose lavinimo mokyklose rengti mokinius, kurie gebėtų mokytis nuotoliniu būdu. Išugdyti mokinio gebėjimai mokytis nuotoliniu būdu jau bendrojo lavinimo mokykloje, leis jam pačiam siekti ugdymo kokybės, kas ir sudaro ugdymo kokybės ir nuotolinio mokymosi ryšį.

Bendrojo lavinimo mokyklose nuotolinis mokymas dar nėra taikomas nuolat ir visų pedagogų. Šią mokymo ir mokymosi formą taiko tie pedagogai, kurie geba naudotis IKT ir vadovaujasi nuostata, kad šiuolaikinė visuomenė yra informacinė, o jaunimas ypač aktyviai įsijungia į įvairius technologinius procesus. Todėl kuriant nuotolinio mokymo programas ir sudarant galimybes mokiniams mokytis nuotoliniu būdu yra skatinamas ne tik mokinių pasitenkinimas techninėmis galimybėmis, bet ir ugdoma mokymosi motyvacija, kas be abejonės dar daugiau skatina ir gerina ugdymo kokybę. Taip pat svarbu paminėti, kad šiuolaikinė visuomenė yra mobili visuomenė ir daugeliui mokinių tenka su tėvais išvykti gyventi į kitas šalis, todėl nuotolinis mokymas kaip viena galimybių, tenkinti mokinio mokymosi poreikius ir sudaryti sąlygas jam siekti išsilavinimo.

Nuotolinio mokymo taikymo aktualumas mokyklose dar svarbus tuo požiūriu, jog sudaro galimybę mokiniams, turintiems problemų (liga, elgesio sutrikimai, emigracija) ir negalintiems dalyvauti tiesioginėse pamokose, atsiskaityti už atliktą darbą ir mokytis virtualioje erdvėje. Vadinasi, nuotolinio mokymo galimybių ieškojimas jau ugdymo įstaigose gali tik suaktyvinti pačius mokinius siekti ugdymosi kokybės.

Tyrimo problema. Kaip užtikrinti ugdymo kokybę taikant nuotolinį mokymą gimnazijose?

Tyrimo objektas: ugdymo kokybės siekis taikant nuotolinį mokymą.

Tyrimo hipotezė: tikėtina, kad palankiai nuotolinio mokymo galimybes vertinantys ir darbo patirties turintys pedagogai palankiai vertina ir nuotolinio mokymo įtaką ugdymo kokybei.

Tyrimo tikslas: Išanalizuoti ugdymo kokybės užtikrinimo galimybes, taikant nuotolinį mokymą(si).

Tyrimo uždaviniai:

1. Išanalizuoti ugdymo kokybės sampratos teorinius aspektus, ugdymo kokybę formuojančius veiksnius, nuotolinio mokymosi sampratą ir poreikį.
2. Ištirti pedagogų nuomonę dėl ugdymo kokybės užtikrinimo, taikant nuotolinį mokymą gimnazijose.
3. Ištirti gimnazijų vadovų nuomonę dėl ugdymo kokybės užtikrinimo taikant nuotolinį mokymą(si) gimnazijose.

Tyrimo metodologija: Taikyti kiekybiniai ir kokybiniai tyrimo metodai. Remiamasi socialinės tikrovės teorija. Pasirinkti anketinės apklausos ir struktūruoto interviu metodai. Laikytasi etiškumo, geranoriškumo, laisvanoriškumo, konfidencialumo ir anonimiškumo principų.

Tyrimo metodai:

1. *Mokslinės literatūros analizė ir apibendrinimas* – padės atskleisti teorinius aspektus, susijusius su ugdymo kokybe, ugdymo galimybėmis, panaudojant nuotolinį mokymąsi. Taip pat padės apibrėžti reikalingas sąvokas.
2. *Anketinė apklausa* – pedagogų nuomonei ištirti.
3. *Statistinė duomenų analizė* – duomenų analizavimui taikoma aprašomoji statistika. Naudojama Microsoft Excel programa, duomenys analizuojami modeliuojant grafikus ir interpretuojant gautus rezultatus.
4. *Struktūruotas interviu* – vadovų nuomonei ištirti. Duomenys apdorojami pagal Colaizzi metodiką.

Tyrimo imtis ir organizavimas: Tyrime dalyvavo 193 Lietuvos gimnazijų mokytojai ir 5 vadovai iš įvairių Lietuvos miestų ir rajonų (Raseinių, Tauragės, Kauno, Akmenės, Biržų). Tiriamieji atstovauja įvairiems Lietuvos regionams, todėl galima teigti, kad jų nuomonė reprezentuoja tiriamojo objekto situaciją geografiškai skirtingų vietų gimnazijose. Tiriamieji

apklausose turėjo dalyvauti laisva valia, todėl kai kurie respondentai dėl jiems objektyvių priežasčių atsisakė pildyti anketas. Kiekybiniame tyrime dalyvavo 193 pedagogai, iš jų 67 respondentai anketas užpildė internetu, naudojantis Google disko formas, 126 respondentai anketas pildė raštu. Kokybinio tyrimo imtį sudaro 5 įvairių Lietuvos gimnazijų vadovai. Informantų vadovavimo gimnazijai stažo vidurkis yra 12 metų. Tokia darbo patirtis leidžia daryti prielaidą, kad informantai yra kompetentingi atsakyti į struktūruoto interviu klausimus, nagrinėjama tema.

Tyrimo etapai: Tyrimas įgyvendintas keliais etapais. Pradiniame magistro darbo atlikimo etape pasirinkta tema, numatytos veiklos kryptys, atlikta literatūros, reikalingos magistro darbo temos atskleidimui atranka.

Antrasis etapas: išanalizuota pasirinkta mokslinė literatūra, pasirinktos temos sudarytas magistro darbo rengimo planas.

Trečiasis etapas: parengtas darbo įvadas, numatytas tikslas, uždaviniai, iškeltos hipotezės.

Ketvirtasis etapas: parengta magistro darbo teorinė dalis.

Penktasis etapas: parengti klausimynai ir atlikta respondentų apklausa, atlikta anketinės apklausos ir interviu duomenų analizė, pateikti tyrimo rezultatai. Tyrimas atliktas 2014 metais spalio ir lapkričio mėnesiais.

Šeštasis etapas: parengtos magistro darbo išvados ir rekomendacijos.

Naujumas. Nuotolinis mokymas pasaulyje pasak H. Peraton (2004) pradėtas taikyti 1963 metais jauniems mokslininkams, siekiant įgyvendinti mokymosi galimybes atokiausiose pasaulio mokyklose. Vėliau nuotolinio mokymosi klausimus tyrinėjo savo darbuose tiek užsienio, tiek lietuvių autoriai. Užsienyje nuotolinio mokymo galimybes kaip erdvinių pasaulių panaudojimą mokantis tyrė D. Valentine (2002), išskyrė nuotolinio mokymosi galimybes, problemas ir taikymo sritis, M. D. Dickey (2004, 2005), kuris savo darbuose teikė nuotoliniam mokymuisi naudojamų interneto svetainių poveikį mokinių ir studentų savijautai bei emocijoms, H. Peraton (2004) analizavo nuotolinio mokymo įtaką besivystančiame pasaulyje, T. Anderson (2005) akcentavo įvairių mokymosi rūšių poveikį ir aiškino nuotolinio mokymosi reikšmingumą, derinant mokymąsi ir darbą, D.S. Stein, C E. Wanstreet, J. Calvin (2005) tyrė nuotolinio mokymosi įtaką tiesioginiam atotrūkiui nuo mokymosi, S. L. Walker, B. J.Fraser (2005) analizavo nuotolinio mokymo plėtros galimybes, naujų nuotolinio mokymo instrumentų parengimo ypatumus ir analizavo jų patikimumą, O. Simpson (2012) tyrė nuotolinio mokymo įtaką sėkmingam mokymuisi.

Lietuvoje nuotolinio mokymo galimybes tyrė daugelis mokslininkų: A. Targamadžė, E. Normantas, D. Rutkauskienė, A. Vidžiūnas (1999) analizavo ir įvertino anksčiau nuotolinį mokymąsi vadintą distancinio mokymosi idėją, distancinio mokymosi studijų formas, aptarė tokių studijų galimybių raidą, įvertino distanciniam mokymui skirtos mokymosi medžiagos parengimo galimybes. Savo požiūrį įvairiais distancinio mokymosi klausimais išsakė: E. Trečiokienė (1999),

A. Vidžiūnas, D. Vitkutė (1999), A. Svirskas, J. Sakalauskaitė (1999), kurie akcentavo informacinių technologijų panaudojimo galimybes savarankiškai mokantis arba jas pritaikant ugdymo procese. D. Rutkauskienės (2000) parengta daktaro disertacija tema „Atvirojo ir distancinio mokymosi vaidmuo kuriant informacijos visuomenę Lietuvoje“ bei L. Markauskaitės (2001) parengta daktaro disertacija tema „Kompiuterinio mokymo formų bendrojo lavinimo mokykloje analizė“. Kiek vėliau keitėsi ne tik distancinio mokymosi formos, bet ir pavadinimas. Atsiranda nuotolinio mokymosi bei e. mokymosi sampratos. L. Kraujutaitytė, J. S. O. Pečkaitis (2003) analizavo nuotolinių studijų organizavimo galimybes, strategijas bei technologijas. A. Targamadžė, O. Rutkauskienė, V. R. Kovertaitė ir kt. (2003) tyrė nuotolinio mokymosi galimybes, apibrėžė nuotolinių studijų sampratą, įvardino formas, įvertino nuotolinio mokymosi vaidmenį visuomenėje. 2004 metais vykusioje nuotolinių studijų plėtros Europinių edukacinių dimensijų kontekste savo tyrimus aptarė pedagogai, taikantys nuotolinio mokymo galimybes savo darbe: R. Čižienė, D. Vaišnorienė, L. Vitkūnienė, L. Kaklauskas, L. Tankelevičienė, S. Turskienė ir kt. D. Rutkauskienė, E. Pociūtė, A. Targamadžė, M. Strička (2005) įvertino žinių visuomenės ugdymo galimybes, aptarė švietimo kaitos ir plėtros tendencijas, aukštojo mokslo plėtros tendencijas, virtualių mokymo sistemų modelius. R. Kabašinskiene ir E. Štuopytė (2007) aptarė pedagogo veiklos tobulinimo, skatinant mokinius domėtis informacinių technologijų galimybėmis, poreikį. V. Zuzevičiūtė ir M. Teresevičienė (2007) parengė universitetinių studijų mokymosi visą gyvenimą perspektyvos analizę, kuri gali būti įgyvendinama ir taikant nuotolinį mokymąsi. L. Rinkevičius (2009) įvertino aukštojo mokslo pokyčius ir modernių naujovių pritaikymo ugdymuisi galimybes. Taip pat pateikiami ir bendrojo lavinimo mokyklų pedagogų nuomonių tyrimai ir pastebėjimai, mokant mokinius ugdymo procese naudotis informacinėmis technologijomis, IKT diegimo galimybes tradicinėse studijose analizavo A. Mickus, A. Vidžiūnas (2009). Pastaruoju metu nuotolinis mokymasis akcentuojamas E. Masiliauskienės (2008), D. Pečiuliauskienės (2009), R. Bilbokaitės (2010), I. Donelienės, S. Turskienės (2011), L. Kaklausko, D. Kaklauskienės (2011) darbuose. Atlikti tyrimai leidžia teigti, kad mokymasis visą gyvenimą yra žinių visuomenės pagrindas, o šios srities įgyvendinimui tikslinga sukurti ir nuotolinio mokymo sistemą ir įvertinti norinčių siekti žinių ir mokytis galimybes įgyvendinti mokymosi poreikius. Tačiau analizuojant mokslinę literatūrą pastebima, kad nuotolinio mokymosi galimybės gimnazijose nepakankamai tyrinėtos.

Darbo struktūra: magistro darbą sudaro santraukos lietuvių ir anglų kalbomis, įvadas, dvi dalys, iš kurių viena teorinė, kurioje pateikta ugdymo kokybės samprata, veiksniai, lemiantys ugdymo kokybę, nuotolinio ugdymo samprata, aiškinamos priežastys, reikalaujančios nuotolinio mokymo diegimo gimnazijose. Antroje darbo dalyje pateikiami tyrimo rezultatai, aptariamai gauti duomenys. Pateikiamos darbo išvados ir rekomendacijos, literatūros sąrašas, 7 priedai. Darbe pateikiama 12 lentelių, 24 paveikslai.

1. UGDYMO KOKYBĖS TAIKANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ TEORINIAI ASPEKTAI

1.1. Ugdymo kokybės sampratos analizė

Ugdymas visais visuomenės gyvavimo etapais buvo viena svarbiausių visuomenės veiklų, į kurią nuolat buvo kreipiamas valstybės ir visuomenės dėmesys. Švietimo sistema išgyveno daug ir įvairių pokyčių bei tobulinimo etapų, kuriuose buvo akcentuojami vienokie ar kitokie šios sistemos kaitos aspektai.

Šiuolaikinėje visuomenėje daugelyje veiklų akcentuojama kokybė, o šios veiklos yra vertinamos pagal keliamus kokybės reikalavimus ir standartus. R. Želvio (2003) teigiama, kad švietimo kokybė visais laikais buvo suprantama nevienodai, nes „kokybės suvokimas priklauso ir nuo subjektyvių ją vertinančių asmenų nuostatų, ir nuo konteksto, kuriame šis vertinimas vyksta“ (Želvys, 2003, p. 72). Vadinasi, kokybė yra ne tik įgyvendinamas, bet ir suvokiamas veiksnys, todėl jos problemišumą sudaro tai, kad paslaugų teikėjų ir jų vartotojų kokybės supratimas gali skirtis.

Magistro darbo analizės pagrindas – ugdymo kokybė, todėl tikslinga aptarti, kaip apibrėžiama švietimo kokybė teisės aktuose. LR Formaliojo švietimo koncepcijoje (2008), nurodoma, kad formaliojo švietimo kokybė yra visuma švietimo savybių, kurios lemia:

- švietimo gebėjimą tenkinti su juo siejamus lūkesčius ir asmens bei visuomenės poreikius;
- tinkamą švietimo misijos ir formaliojo švietimo sistemai priskiriamų funkcijų atlikimą;
- formaliajam švietimui keliamų tikslų įgyvendinimą.

Minėtame dokumente teigiama, kad siekiant valdyti švietimo kokybę ir užtikrinti pageidaujamą (sutartą, nustatytą) kokybės lygį kai kurie jos aspektai aprašomi pagal sukurtus kokybės reikalavimus. Taip atsiranda siauresnė ir konkretesnė formaliojo švietimo kokybės samprata – kokybė kaip apibrėžtų reikalavimų tenkinimas. Bei akcentuojama, kad švietimo kokybės samprata yra kontekstuali ir kintanti. Dėl jos susitariama, ji koreguojama atsižvelgiant į tam tikru laikotarpiu vyraujančius asmens ir visuomenės poreikius, švietimo misijos sampratą ir švietimui keliamus tikslus (Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo sistemos koncepcija, 2008, II skirsnis).

LR Švietimo įstatymo (2011) 37 straipsnyje teigiama, švietimo kokybės samprata kuriama visuomenės, švietimo dalyvių ir švietimo valdymo subjektų. Švietimo valdymo subjektai inicijuoja ir organizuoja viešus švietimo paskirties, tikslų, jų siekimo būdų ir principų svarstymus, teikia svarstymams tyrimais ir analize pagrįstus švietimo būklės įrodymus, pagal savo kompetenciją įteisina susitarimus ir priima strateginius sprendimus. Vadinasi, ugdymo sąlygos sukuriamos steigėjų, o ugdymo kokybę formuoja ir garantuoja ją įgyvendinantys specialistai. Taip pat LR Švietimo įstatyme (2011) nurodoma, kad švietimo kokybei gerinti vykdoma švietimo stebėseną,

tyrimai, mokyklų veiklos įsivertinimas ir išorinis vertinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija, mokymosi pasiekimų vertinimas.

Remiantis nurodytais teisės aktais galima teigti, kad ugdymo kokybė yra siejama su švietimui keliamų lūkesčių įgyvendinimu, kuris tenkintų ir vartotojus, ir švietimo teikėjus.

V. Lamanausko (2009) teigimu, vienaip kokybė suvokiama verslo sferoje, kiek kitaip – švietimo. Ir tai natūralu, nes švietimas yra specifinė visuomenės veiklos sritis. Todėl minėtų autorių nuostatos leidžia daryti prielaidą, kad kokybės apibrėžimas nėra vienodas skirtinguose laikotarpiuose ir skirtingose sferose. Todėl tikslinga aptarti keletą kokybės apibrėžimų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Kokybės apibrėžimai
(Šaltinis: Patapas, Vilutytė-Žilienė, 2013, p. 315)

Autorius	Kokybė yra -
Isikava (1950)	- savybė, realiai patenkinanti vartotojų poreikius.
Gilmore (1974)	- laipsnis, kuriuo konkretus gaminys patenkina konkretaus vartotojo poreikius.
Juran (1979)	- vartotojo poreikių patenkinimo lygis.
Talley (1992)	- vartotojų pasitenkinimas.
Crosby (1998)	- tai reikalavimų, standartų atitikimas.
Gummesson (1991, 1992, 1996, 1999)	- momentinė būseną.
Medekšas (2003)	- paslaugos savybių ir charakteristikų visuma, leidžianti patenkinti vartotojo pareikštas ar numanomas reikmes.
Žičkienė, Dasevskienė (2009)	- savybių visuma, atitinkanti vartotojų reikalavimus, kurie nustatyti standartuose.

Pateikti apibrėžimai 1 lentelėje atskleidžia, kad kokybė iš esmės yra suvokiama kaip savybė, laipsnis ar lygis, kuris fiksuojamas vartotojų. Taigi pati kokybė nėra apčiuopiama, bet įvertinama ar suvokiama. Todėl analizuojant ugdymo kokybę taip pat labai svarbu surasti tas savybes, kurios leidžia jausti pasitenkinimą ugdymo procesu.

Siekiant apibrėžti ugdymo kokybę labai svarbu suvokti ir tai, kam ji reikalinga. Ugdymo įgyvendinimas ir šios veiklos kokybė yra reikšmingi dėl to, kad su šia veikla susiduria beveik visi gyventojai. M. Vilkonienė (2007) nurodo, kad švietimo vartotojų ypatingumą sudaro jų gausa, taip pat minėta autorė nurodo, kad šie vartotojai yra:

- mokiniai, kurie įgytas žinias kaip „produktą“ naudos ateityje;
- mokinių tėvai, iš dalies formuojantys mokyklos veiklos strategiją, taip pat susidurs su švietimo „produktais“;
- universitetai, kurie tikisi sulaukti kokybišką bendrąjį išsilavinimą įgijusių studentų;

- būsiami studentų darbdaviai, kurie ateityje mokės už tai, kad galėtų naudotis studentų išsilavinimu;

- visuomenė bendrai, kuri taip pat sumoka nemenką dalį išsilavinimo lėšų per valstybines dotacijas mokslui (Vilkonienė, 2007, p.3).

Taigi, pagal pateiktus švietimo vartotojus matyti, kad ugdymo kokybė iš esmės yra suinteresuota visa visuomenė. Tai yra pirmiausia tie, kurie mokosi, o vėliau ta dalis, kuri naudosis išugdytais studentais ar darbuotojais. Todėl suprantama, kad ugdymo kokybė yra iš esmės labai svarbi veiklos sritis, kurioje kokybės siekis yra būtinas. „*Ugdymo kokybė tampa kiekvienos mokyklos prioritetine strategija, atliepanti visuomenės, asmens, švietimo sistemos poreikius, jos įgyvendinimas siejamas su plataus masto planais, orientuotais į organizacijų perspektyvą, tikslus, sąveiką, su sparčiai kintančia bei stiprėjančia konkurencine aplinka*“ (Gumuliauskienė, Smilgienė, 2010, p. 146).

Sąvoka kokybė švietimo srityje gali turėti skirtingą reikšmę, teigia A. Helmke (2012). Šio autoriaus nuomone, itin svarbios dvi kokybės apibrėžtys:

- Kokybė kaip prigimtinė daikto arba reiškinio savybė arba ypatybė.
- Kokybė kaip daikto arba reiškinio puikumas, išskirtinumas, nurodant daikto gerumo laipsnį tada sukuriama vertinimo skalė ir galima kalbėti apie vertinamąjį teiginį: taigi sąvoka „kokybė“ vartojama norint įvertinti gerumo arba vertingumo laipsnį (Helmke, 2012, p. 20).

A. Valiuškevičiūtės, D. Bukontaitės, I. Mikutavičienės ir kt. (2008) kokybės analizei yra išskirti aštuoni švietimo paslaugos kokybės apibrėžimai, kuriuose išskiriami kriterijai, apibrėžiantys kokybę:

- Kokybė kaip fiksuotų reikalavimų atitikimas.
- Kokybė kaip klaidų nedarymas.
- Kokybė kaip vartotojų/klientų poreikių tenkinimas ir/ar viršijimas.
- Kokybė kaip paskirties tinkamumas.
- Kokybė kaip tinkamumas paskirties įgyvendinimui.
- Kokybė kaip ekonominė vertė.
- Kokybė kaip transformacija.
- Kokybė kaip vystymasis (Valiuškevičiūtė ir kt., 2008, p.14-15).

Pagal pateiktus kokybės apibrėžimų kriterijus galima teigti, kad kokybei nėra vieningo apibrėžimo, todėl įstaigoms reikalinga apsibrėžti tuos kriterijus, kurių ji siektų įgyvendindama savo teikiamų paslaugų kokybę.

Švietimo problemų analizės (2013) leidinio 10 numeryje plačiai aptarta švietimo ir ugdymo kokybė, nurodoma, kad ugdymo kokybės sampratas galima suskirstyti į tris grupes:

- *Į besimokantįjį orientuotu požiūriu;*

- *Gamybiniu (indėlis-procesai-rezultatai) požiūriu;*
- *Įvairių suinteresuotų grupių daugiamatės socialinės sąmatos vizija* (Švietimo problemų analizė, 2013, p. 3).

Vadinasi, ugdymo kokybė gali būti skirtingai suvokiama tų, kurie naudojami ugdymo institucijų paslaugomis ir tų, kurie kuria ir įgyvendina šias paslaugas. Taip pat ugdymo kokybės analizė yra įgyvendinama įvairiose ugdymo sferose ir pakopose.

Atlikti moksliniai tyrimai, kuriuose aiškinamasi dėl ugdymo ar švietimo kokybės leidžia teigti, kad gaunamos kiek skirtingos išvados ir nuomonės. G. Juškienės (2012) magistro darbo tyrimas dėl neformaliojo ugdymo švietimo kokybės vertinimo atskleidė, kad mokiniai neformaliojo švietimo kokybės veiksnius vertina daugiau nepalankiai, o pedagogai ir tėvai juos vertina palankiai ir kelia didelius lūkesčius, kas parodo, jog kiekviena ugdymo procese dalyvaujanti grupė kokybę suvokia skirtingai.

V. Matimaitytės-Sabienės (2011) atliktas tyrimas dėl ikimokyklinio ugdymo įstaigų paslaugų kokybės, taip pat atskleidė skirtingą įvairių sričių požiūrį į kokybę, nes jos teikėjai vis dar mato kokybės spragas, tėvai iš esmės yra patenkinti teikiamomis ugdymo paslaugomis. Todėl tikėtina, kad kiekviena ugdymo veikloje dalyvaujanti grupė skirtingai vertina ir ugdymo kokybę.

Ugdymo kokybės tyrimai akcentuojami ir pagal konkrečius kokybei įtakos turinčius veiksnius. Pavyzdžiui R. Motiejūnienės (2014) tirta ikimokyklinio ugdymo kokybė, vertinant pedagogų kvalifikacijos renginių naudingumą kokybės kėlimui įstaigose. Šio tyrimo rezultatai atskleidė, kad profesinės kvalifikacijos tobulinimo būdai, siūlomi atitinkamų institucijų, pedagogams yra priimtini ir naudingi. Juose dalyvavę pedagogai informaciją reflektuoja ir pritaiko modeliuojant ugdymo turinį. Tai neabejotinai daro poveikį ugdymo turinio kokybei ikimokyklinėje įstaigoje.

Pateikti tyrimų pavyzdžiai leidžia teigti, kad iš esmės ugdymo kokybė įgyvendinama per ugdymo procesą, kurį įgyvendinant svarbu užsiimti tinkamu veiklos organizavimu ir įvertintini atsakomybę, nes mokykla – „tai švietimo organizacija, kurioje ugdoma augančioji karta“ (Gedvilienė, Zuzevičiūtė, 2007, p. 168). Todėl suprantama, kad ugdymo proceso organizavimas ir įgyvendinimas yra vienas svarbiausių ugdymo kokybę lemiančių veiksnių.

Svarbu akcentuoti ir tai, kad ugdymo kokybė yra kontroliuojama ir reglamentuota. Ugdymo kokybę Lietuvoje reglamentuoja LR Švietimo įstatymas (2011), LR Formaliojo švietimo kokybės koncepcija (2008). Valstybiniu lygmeniu kokybę užtikrina šios įstaigos: LR Švietimo ir mokslo ministerija, Švietimo informacinių technologijų centras, Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra, Nacionalinis egzaminų centras, kvalifikacijos ir profesinio mokymo plėtros centras, Studijų kokybės vertinimo centras, mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras.

Ugdymo kokybė, jos užtikrinimas bei siekis daugelyje šalių yra prioritetas, nes kokybiškas ugdymas suvokiamas kaip visuomenės gerovės kūrimo pagrindas, todėl apibrėžti kokybę yra pakankamai sudėtinga, nes jos apibrėžimai priklauso nuo tos srities, kurioje ji taikoma (1 pav.).

1 pav. **Kokybės apibrėžimų kriterijai**

(Sudaryta autorės, remiantis šaltiniu: K. Pukelis, I. Savickienė, A. Fokienė, 2009, p. 20).

Remiantis pateiktais kokybės apibrėžimo kriterijais, galime teigti, kad švietimo kokybės apibrėžimui pagal šios veiklos paskirtį tinka beveik visi kriterijai, nusakantys kokybę. Tai reiškia, kad ugdymo kokybė turi būti išskirtinė, tobula. Įgyvendinant ugdymą negalimi defektai, o ugdant ir auklėjant būtina paisyti standartų ir reikalavimų, kad baigęs ugdymo įstaigą žmogus atitiktų paskirčiai, taip pat labai svarbu tai, kad ugdymas tenkintų įvairių vartotojų poreikius. Todėl suprantama, kad pirmiausia siekiant ugdymo kokybės reikalinga, kad būtų sukurta tinkama įstatyminė ir technologinė bazė, įgyvendinamos ir pritaikomos naujos technologijos, paruošiami šioje sistemoje dirbantys specialistai, kurie gebėtų prisitaikyti prie nuolat kintančių reikalavimų. S. Neifacho (2008) požiūriu ugdymo kokybę galima sukurti remiantis koncepcijomis, sukurtomis pagal ISO kokybės tarptautinių standartų reikalavimus ir ugdymo paslaugų kokybės valdymo kompleksinių sistemų kūrimo patirtį. Taigi ugdymo kokybė yra tik viena iš visuomenės veiklų sričių, kuri yra sukuriama organizuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą, atsižvelgiant į turimus resursus, keliamus valstybinius tikslus ir siekiamus rezultatus.

Svarbu yra ir tai, kad „švietimo institucijų atsakomybė už kokybę glaudžiai siejasi su pačios kokybės samprata“ (Gedminienė, Gumuliauskienė, 2008, p. 76). D. Gedminienė ir A. Gumuliauskienė (2008) akcentuoja, kad visuotinės kokybės filosofija orientuoja pačią organizaciją nuolat siekti kokybės tam naudojant vidinę jos užtikrinimo sistemą, kai institucijos bendruomenė geba savarankiškai vertinti ugdymo rezultatus, tobulinti ugdymo standartus, panaudodama efektyvias ugdymo kokybės užtikrinimo procedūras, leidžiančias atsižvelgti ne tik į mokinių, tėvų,

socialinių partnerių, visuomenės poreikius, bet ir šių subjektų poreikių įgyvendinimo kokybės vertinimo tendencijas. Todėl ugdymo kokybę kiekviena švietimo įstaiga susikuria pagal savo poreikius ir galimybes, įvertindama bendrus kokybę lemiančius aspektus.

Taip pat akcentuotina, kad ugdymo kokybė Lietuvoje yra analizuojama ir vertinama dviem pagrindiniais aspektais (Neifachas, 2007, p. 38 – 39):

1. Pagal išorinę socialinę kokybę (ugdymo sfera nagrinėjama kaip šaka, garantuojanti intelektinių išteklių atsistatymą). Vartojami ugdymo masiškumo, jo prieinamumo, valstybės dalyvavimo ugdymo ir gyventojų išsilavinimo procese rodikliai.

2. Pagal vidutinę ugdymo kokybę (institucinė kokybė). Vartojami ugdymo turinio, darbuotojų potencialo, materialinės – techninės bazės, ugdytinių sveikatos rodikliai.

Apibendrinant galima teigti, kad ugdymo kokybė yra dažnai analizuojama mokslininkų darbuose. Tačiau nėra pateikiamų konkrečių ugdymo kokybės apibrėžimų, kas leidžia ugdymo kokybę apibrėžti keliais požiūriais, priklausomai nuo to, kas analizuoja kokybę; paslaugų teikėjas, kūrėjas ar vartotojas, nes švietimo sistemoje ir ugdymo proceso įgyvendinime dalyvaujančių gausa sudaro prielaidas kokybę vertinti pagal skirtingus kriterijus. Gimnazijų ugdymo kokybę lemiantys kriterijai iš esmės gali priklausyti nuo gimnazijos pasirinkto veiklos profilio, ugdymo proceso organizavimo bei strateginių tikslų.

1.2. Ugdymo kokybę užtikrinantys veiksniai

Kaip nėra vieningo ugdymo kokybės apibrėžimo, taip nėra vieningos nuomonės dėl ugdymo kokybę sukuriančių veiksnių. Todėl autorių, analizuojančių ugdymo kokybę sukuriančius veiksnius, nuomonės šiuo požiūriu išsiskiria kaip ir atliktų tyrimų rezultatai. R. Pranaitytė ir D. Malinauskienė (2011) aiškina ikimokyklinio ugdymo kokybę lemiančius veiksnius. Jų atliktas tyrimas atskleidė, kad veiksniai, sąlygojantys kokybišką vaikų ugdymą yra šie: kompetentingas pedagogas, ugdomoji veikla, orientuota į nuolatinę kaitą, edukacinė aplinka.

D. Martišauskienės ir K. Trakšelio (2013) atliktas ugdymo paslaugų vartotojų poreikių ir ugdymo kokybės tenkinimo sąsajų tyrimas atskleidė, kad kokybiškiausiai ugdymo procesą veikia ir kokybę formuoja nepriekaištingas pedagogų pareigų atlikimas, veiklos atitiktis numatytiems reikalavimams, žmogiškųjų ir materialinių išteklių racionalus valdymas, vartotojų poreikių ir lūkesčių patenkinimas bei nuolatinis ugdymo tobulinimas.

G. Šimkienės (2010) atliktas tyrimas atskleidė, kad švietimo paslaugų kokybės valdymas yra nukreiptas į procesą, kuris turi turėti strateginį pobūdį - nuolatinio vertinimo sistemos diegimą, laiduojantį valstybės užsakymo, ugdymo institucijos pagrindinių tikslų, ugdymo dalyvių interesų, poreikių bei lūkesčių dermę.

I. Bakutienės (2009) tirtas tėvų, pedagogų ir mokinių požiūris į ugdymo kokybės vadybą. Šio tyrimo rezultatai rodo, kad ir šiuo atveju yra gautos skirtingos nuomonės. Remiantis tyrimo rezultatais galima teigti, kad nemaža ugdymo institucijų darbuotojų dalis nėra patenkinti savo darbu švietimo sistemoje. Nepasitenkinimą sukelia menkos karjeros galimybės, nepakankamas atlygis už darbą, per didelis darbo krūvis. Tėvų ir mokinių požiūriu, ugdymo kokybę gerinančiais veiksniais galima įvardinti tinkamą pedagogų kvalifikaciją bei kompetenciją, objektyvų mokinių vertinimą, pozityvius santykius tarp šeimos ir mokyklos. Siūloma pedagogams naudoti įvairesnes bendradarbiavimo formas, metodus, skatinančius mokinius aktyviau dalyvauti mokyklos gyvenime.

„Geros mokyklos“ koncepcijoje (2013) akcentuojama, kad geros mokyklos įvaizdį sukuria geri mokinių rezultatai ir pasiekimai, mokymas paremtas kompetencijų ugdymu, kompetentingi ir nuolat keliantys kvalifikaciją pedagogai, stipri ir lyderyste paremta mokyklos vadyba, edukacinės aplinkos kūrimas ir puoselėjimas bei bendradarbiavimas. „Kokybė tampa kiekvieno organizacijos nario atsakomybe ir rūpesčiu, efektyviai įtraukiant į nuolatinio tobulėjimo procesą per edukacinę – tiriamąją veiklą, kokybės vadybos funkcijų optimizavimą įvairias lygmenimis,, (Gedminienė, Gumuliauskienė, 2008, p. 77).

Taigi remiantis aptartais tyrimais ir įvertinant kokybės sampratos nevienareikšmiškumą magistro darbe analizei pasirinkti tokie ugdymo kokybę formuojantys veiksniai: mokytojo profesionalumas, mokyklos valdymo ypatumai, edukacinės technologinės aplinkos sukūrimas, kadangi aptartų tyrimų rezultatai ir „Geros mokyklos“ (2013) koncepcijos nuostatose akcentuojama, kad šie veiksniai turi daugiausia įtakos siekiant ugdymo kokybės.

1.2.1. Mokytojo asmenybė ir profesionalumas

Vienas iš ugdymo kokybę lemiančių veiksnių yra mokytojo asmenybė ir profesionalumas, kadangi nuo mokytojo veiklos iš esmės priklauso, kaip bus ugdomas mokinys ir kokį išsilavinimą jis gaus. A. Helmke (2012) apibendrinamas švietimo politikų atsakymus apibendrintai pateikia *gero mokytojo apibrėžimą*. Minėtas autorius teigia, kad geram mokytojui „*svarbiausi ne tik jutiminiai, emociniai ir aplinkos aspektai: džiaugsmas pasirinkta profesija, mokinių branginimas, bet ir profesionalumo reikalavimai: skatinimas, išsilavinimas ir įsitraukimas į darbą*“ (Helmke, 2012, p. 99). P. Gudynas (2005) nurodo, kad ugdymo kokybė labai priklauso nuo pedagogo kompetencijos, nes jo darbą charakterizuojantys veiksniai gali paaiškinti gana didelę dalį mokinių pasiekimų, o mokytojų kvalifikacijos tobulinimas gana padrikas ir lemiamos įtakos mokinių pasiekimams neturi. Vadinasi, mokytojo profesionalumas nėra sukonstruojamas tik mokantis ar dalyvaujant kvalifikaciniuose renginiuose, bet tam įtakos turi paties mokytojo įgimtos asmeninės savybės bei nusiteikimas profesinių veiksnių atlikimui.

A. Žemgulienė ir S. Montvilaitė (2008) akcentuoja, kad disbalansas tarp *ugdymo kokybės* lūkesčių bei politiniais sprendimais kuriamos mokytojų rengimo realybės jau šiandien leidžia pedagogų rengimą įvardinti kaip konfliktinį. Minėtų autorių nuomone, „išskirtinai akcentuojant praktinio rengimo aspektą vėl išryškėja aiškios strategijos neturėjimas, atitolstama nuo ugdymo kokybei iškeltų reikalavimų. krentantys ugdymo pasiekimų rodikliai šį nerimą tik dar labiau sustiprina“ (Žemgulienė, Montvilaitė, 2008, p.126). Vadinasi, jau pedagogų parengimas darbui iš esmės netenkina ugdymo kokybei keliamų reikalavimų, todėl labai svarbu, kad patys pedagogai užsiimtų savišvieta, puikiai suprastų švietimo situaciją, gebėtų prisitaikyti prie nuolat besikeičiančios švietimo situacijos ir naujai keliamų reikalavimų ugdymui.

D. Gedminienės ir A. Gumuliauskienės (2008, p. 86) atlikto tyrimo išvadose teigiama, kad mokytojo kvalifikacija yra svarbi ugdymo proceso sėkmingo organizavimo prielaida, o aukšta mokytojų kvalifikacija yra vienas iš konkrečios mokyklos pasirinkimo motyvų. Todėl galima teigti, kad tėvai, turėdami ir išnaudodami galimybę rinktis mokyklas, būtinai įvertina mokytojų kompetenciją ir kvalifikaciją. Todėl aptartos nuostatos tik patvirtina, kad mokytojo profesionalumas yra viena svarbiausių veiksnių, kurie užtikrina ugdymo kokybę.

Tikriausiai reikėtų akcentuoti, kad nuo seniausių laikų mokytojas pirmiausia apibūdinamas kaip savo srities žinovas, todėl esminė mokytojo savybė yra žinios. Pasak A. Helmke (2012) žinomiausia yra L. S. Šumano (1986) klasifikacija, kurioje išskiriami tokie mokytojo gebėjimų tipai:

- Dalykinės mokomojo dalyko žinios.
- Tarpdalykinės pedagoginės žinios.
- Dalyko specifinės (didaktinės) pedagoginės žinios.
- Mokomojo dalyko programos žinios (mokomųjų planų sudarymo logika, standartų išmanymas ir t.t.).
- Mokomojo dalyko filosofija (Helmke, 2012, p. 107).

Taigi remiantis išdėstyta mokytojo žinių klasifikacija galima teigti, kad mokytojas turi dideles galimybes augti, kol nuo elementarių ir mokantis įgytų dalyko žinių taikymo sugebės pereiti prie dalyko filosofijos.

Labai svarbu pastebėti, kad mokytojo dalykinė kompetencija „*neapsiriboja vien tik dalykinėmis žiniomis. Ji grindžiama įvairių gebėjimų rinkiniu – dalykinės didaktikos, dalyko kaip mokslo, pedagogikos, psichologijos ir amžiaus tarpsnių psichologijos gebėjimais*“ (Helmke, 2012, p. 102). Vadinasi ugdymo kokybę suvokiantis ir vertinantis pedagogas nėra vien žinių perteikėjas, todėl svarbu „pačiam mokytojui giliai suvokti problemos svarbą ir globalumą, vadovautis nauju požiūriu, naujomis vertybėmis bei didaktinėmis nuostatomis; antra – nuolat lavintis ir plėtoti bendrąsias kompetencijas, kad jaustų poreikį ir gebėtų kartu su besimokančiais siekti geresnės

gyvenimo kokybės, saugant aplinką ir sprendžiant bendruomenei (regionui, šaliai, Europai) aktualias problemas“ (Adomaitienė ir kt., 2006, p.15). Taigi mokytojo vaidmuo siekiant ugdymo kokybės yra labai didelis ir reikšmingas, nes nuo turimų kompetencijų ir gebėjimų tinkamai įgyvendinti švietimo siekius, priklauso mokinio pasirengimas ir mokyklos prestižas, kas parodo mokyklos ugdymo kokybę. E. Martišauskienės (2009) atliktas tyrimas atskleidė, kad patys pedagogai, vertindami savo kompetencijas, jas dažniausiai sieja su mokymosi rezultatais, bendravimu, mokymu, žiniomis ir asmenybe, kas sudaro ryškiausias pedagogo kompetencijos kontūrus.

Pedagogai dirba su mokiniais, todėl jų profesionalumo vertinimui yra labai aktualus mokinių požiūris. I. Bilbokaitės ir R. Bilbokaitės (2012) atliktas pedagogų įvaizdžio tyrimas atskleidė, kad pedagogų įvaizdį galima suskirstyti į dvi dalis, nes mokinių vertinimu, išskirtini pozityvūs ir negatyvūs įspūdžiai apie pedagogus aspektai. Išsiaiškinta, kad respondentų mintis ir jausmus labiausiai veikia tokios pedagogų asmeninės savybės, kaip: empatija, pagarba, kantrybė bei pasiaukojimas. Pastarosios atliepia teigiamus mokinių įspūdžius apie ugdomąją aplinką, jos kūrėjus, švietimo ir ugdymo srities specialistus – mokytojus. Jų ugdomoji veikla liudija profesionalumą, suteikiant ugdytiniams ne tik bazinį išsilavinimą, bet visapusiškai parengiant juos ateities perspektyvoms. Tai atskleidžia pedagogų dalykines, profesines kompetencijas, ugdymo metodų valdymo kokybę.

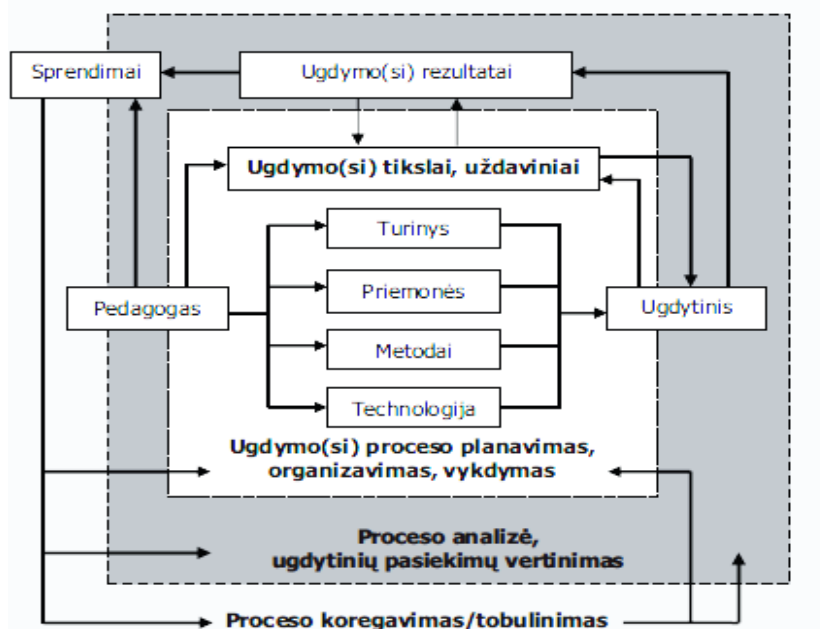
Negatyvūs įspūdžiai apie pedagogus aspektai, kaip rodo I. ir R. Bilbokaičių (2012) atlikto tyrimo rezultatai, mokinių vertinimu, opoziciškai siejasi su teigiamu respondentų įspūdžiu apie šiuos specialistus: profesionalumas versus neprofesionalumas, teigiamos versus neigiamos asmeninės savybės. Ugdytinių socialinės realybės suvokimas išryškina ir visuomenėje vyraujančius mitus apie svetimos aplinkos nepriekaištingumą, švietimo sistemą užsienyje vertinant palankiau nei Lietuvoje. Respondentų nuomone, pedagogai stokoja didaktinių gebėjimų ir neatliepia jų poreikių. Išryškinamas kritinis požiūris į mokinių pasiekimų vertinimo sistemą, akcentuojamas pedagogų subjektyvumas, kai remiamasi savomis asmeninėmis pažiūromis, interesais.

Pedagogų profesionalumas yra vertinamas ir mokinių tėvų. Pedagogai, siekdami sukurti palankų ugdymo kokybės vertinimą tėvų požiūriu, turi atsakingai žiūrėti į bendravimą su mokinių tėvais. Pasak D. Martišauskienės (2012), pagrindiniai ugdymo įstaigos pedagogų profesionalizacijos elementai ir bendradarbiavimo su tėvais kokybę lemiantys veiksniai yra gebėjimas tinkamai ir tikslingai bendrauti su tėvais.

Pedagogų profesionalumui įtakos turi jų gebėjimas tinkamai įsisavinti ne tik specialybės žinias, bet ir tinkamai taikyti bendrąsias kompetencijas, kad galėtų tikslingai taikyti įvairias naujoves ugdymo procese. Todėl labai svarbus aspektas pedagogo darbe – kvalifikacijos kėlimas, kas lemia profesinės kompetencijos gilumą.

G. Paurienės (2013) tyrimas atskleidė, kad profesinė kompetencija kaip žmogaus dispozicija atsiranda tuomet, kai jis mokosi (sąmoningai ar nesąmoningai), o mokymasis ir darbas laikytini sinonimais. Pedagogų profesinės kompetencijos vystymasis veikiamas įvairių šeimos, veiklos ir švietimo sistemos, ekonominių, socialinių ir kultūrinių veiksnių, jis priklauso nuo asmens profesinės socializacijos ir gali būti traktuojamas kaip nuolatinis ir netyčinis darbo patirties rezultatas.

D. Gedminienės ir A. Gumuliauskienės (2008) teigimu, *kokybė tampa kiekvieno organizacijos nario atsakomybe ir rūpesčiu*, efektyviai įtraukiant į nuolatinio tobulėjimo procesą per edukacinę – tiriamąją veiklą, kokybės vadybos funkcijų optimizavimą įvairiais lygmenimis. Pedagogas nuolat įgyvendina ugdymo turinio nuostatas, vadovaudamas mokinių ugdymui, todėl mokytojo-vadybininko funkcijas galima pavaizduoti tokia schema (2 pav.).

2 pav. Ugdymo kokybės vadybos momentai
(Šaltinis: Burkšaitienė, Vilkonienė, 2009, p. 115)

Pagal 2 paveiksle pateikiamą schemą matyti, kad pedagogas, organizuodamas ugdymo procesą ir įgyvendindamas ugdymo tikslus ir uždavinius atsižvelgia į ugdymo turinį, turimas priemones, naudojamus metodus ir technologinius procesus, kurie turi palankią įtaką ugdytinio poreikių ugdymui. Taip pat matyti ir tai, kad profesinė mokytojo kompetencija apjungia ir vadovavimo klasei bei mokymo organizavimo gebėjimus. Tačiau labai svarbi šiuolaikiniam pedagogui ir gebėjimo dirbti naudojant IKT kompetencija, kuri padeda įgyvendinti ir pademonstruoti kitas turimas kompetencijas,

IKT kompetencija yra labai svarbi ir nuotolinio mokymo organizavimui bei kitoms mokymosi strategijoms kurti. Pasak A. Sabaliausko ir kt. (2006), IKT sparčiai keičia jaunų žmonių gyvenimo

būdą ir bendravimą. Naujos kompiuterinės technologijos tampa bendravimo priemone, kas suponuoja pagrindinius reikalavimus šiandienos mokytojams: įgyti ir tobulinti savo IKT kompetencijas, „nes mokytojas – vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių IKT integravimo sėkmingumą į mokymo (si) procesą“ (Sabaliauskas, Bukantaitė, Pukelis, 2006, p. 153). E. Jasutienės ir V. Dagienės (2007) teigimu, mokytojas, organizuodamas informacinių technologijų (IT) taikymą ugdymui, turi gebėti ne tik planuoti šių technologijų naudojimo veiklą, organizuoti technologinių išteklių valdymą ir mokėti vertinti pasiekimus. Taigi, šiandienos mokytojas savo veikloje turi nuolat naudotis informacinėmis technologijomis, todėl IKT kompetencija ir jos ugdymas bei tobulinimas vienas svarbiausių mokytojų gebėjimų.

D. Martyšienė ir B. Muralevičienė (2010), teigia, kad pedagogų kompiuterinio raštingumo standartas nagrinėja du svarbius aspektus reikalingus pedagogui. Pirmas - pedagogui svarbu turėti kvalifikaciją, būtiną kompiuterinio raštingumo pagrindams įgyti. Antras - siekti taikyti IT ugdyme, t.y. įsisavinti IT naudojimo mokymosi procesui galimybes. Informacijos amžiuje užaugusiam individui yra svarbu būti visaverčiu visuomenės piliečiu, todėl tiek pedagogai, tiek ir studentai turi įgyti šias kompetencijas (Martyšienė ir kt., 2010, p.70):

- Kompiuterinis raštingumas - gebėjimas naudotis naujomis informacinėmis technologijomis, gauti ir perduoti informaciją Internetu.
- Informacinis raštingumas – gebėjimas rinkti, organizuoti, vertinti informaciją bei ją analizuoti ir formuoti nuomonę remiantis rezultatais.
- Tarpininkavimas (visuomenės informavimo priemonės, žiniasklaida) - individų augantys gebėjimai kurti ir platinti turinį visais lygiais.
- Pasaulinis raštingumas - tarpusavio priklausomybės supratimas ir gebėjimų bendrauti ir bendradarbiauti turėjimas.
- Atsakomybė – sugebėjimas suprasti ir žinoti apsaugos, slaptumo, individualumo problemas.

Remiantis įvardintomis kompetencijomis galima teigti, kad pedagogas turi gebėti ne tik pats naudotis informacinėmis technologijomis, bet atitinkamai jas taikyti mokymo procese. R. Gulbinas (2011) nurodo, kad pedagogo IKT kompetenciją sudaro: IKT bazinė kompetencija; IKT raštingumas; IKT integralioji edukacinė kompetencija - gebėjimas taikyti IKT ugdyme bei plėtoti kompiuterinį mokinių raštingumą (pedagoginė kompetencija); gebėjimas planuoti, valdyti ir analizuoti IKT taikymo procesus (vadybinė kompetencija). IKT kompetencija skirstoma į 4 lygius (atitinka veiklos lygius: elgsenos, pridedamasis, integruotas, holistinis), kurie koreliuoja su IKT diegimo etapais (įvedimas, taikymas, integracija, transformavimas), kas patvirtina nuostatą, jog pedagogas ne tik pats sėkmingai turi gebėti naudotis technologijomis, bet ir mokyti mokinius naudotis informacinėmis technologijomis.

Apibendrinant galima teigti, kad mokytojo atliekamas darbas turi tenkinti tiek mokinių, tiek mokinių tėvų ir net visos visuomenės poreikius bei keliamus reikalavimus. Nuolat besikeičiantys ugdymo proceso organizavimo reikalavimas diktuoja mokytojo kompetencijų gilinimo ir kvalifikacijos tobulinimo poreikį. Pedagogai, norintys sėkmingai siekti ugdymo kokybės turi nuolat įsivertinti savo kompetencijas ir tobulinti žinias bei gebėjimus. Nuotolinio mokymo diegimui bendrojo lavinimo mokyklose yra labai reikšminga mokytojo IKT kompetencija, kuri padeda ne tik pačiam pedagogui tobulėti, bet ir ruošti informaciją ugdymo procesui.

1.2.2. Vadovų veiklos įtaka ugdymo kokybei

Gimnazijos valdymas turi didelę įtaką švietimo įstaigos veiklai. Pasak A. Gumuliauskienės ir J. Smilgienės (2010), ugdymo kokybė yra priskiriama valdymo sričiai, vadinasi, nuo valdymo procesų įgyvendinimo priklauso ir ugdymo kokybė, todėl gimnazijos valdymas yra vienas iš svarbesnių ugdymo kokybės formavimo veiksnių. R. Mečkauskienės (2010) teigimu, mokyklos valdymas prasideda nuo to, kaip mokyklos vadovas supranta savo funkcijas, tačiau mokyklos valdymas yra visos švietimo sistemos sudedamoji dalis, todėl jis turi keistis besikeičiant visai švietimo sistemai. Vadinasi, mokyklos valdymas turi atspindėti visus švietimo sistemos ar visuomenės pokyčius, kuriuos skelbia nacionaliniai dokumentai bei atspindėti gimnazijos bendruomenės gebėjimus tinkamai sukurti ugdymo kokybę.

T. J. Sergiovanni (2005) teigimu, vadovavimas šių dienų mokyklose reikalauja nepaprasto įsipareigojimo, o tai reikalauja, kad vadovai mokėtų naujų vadovavimo pagrindų: tvarkytis su įgyvendinamos veiklos sudėtingumu, vadovauti idėjomis ir plėtoti tai, ką socialinių mokslų specialistai vadina socialiniu kapitalu. „Kad vadovavimas siektų visur, jis turi būti giliai įtvirtintas tiek mokykloje, tiek mokyklos bendruomenėje platesne prasme“ (Sergiovanni, 2005, p.9). Todėl galima teigti, kad ne tik vadovas yra atsakingas už valdymo procesą gimnazijoje, tačiau tai, kaip jis sudarys sąlygas mokytojams kelti kvalifikaciją, organizuoti ugdymo procesą, priklausys ir įstaigos ugdymo kokybė.

Gimnazijų vadovų kompetencijų svarbai pritaria ir J. Melnikova (2012), teigdama, kad mokyklų vadovų vadybinis kompetentingumas *yra viena svarbiausių sąlygų, lemiančių mokyklos kokybę ir jos veiklos efektyvumą*. „Šiandien mokyklos vadovas turi būti kompetentingas pagrindinėse vadybinės veiklos srityse – ugdymo proceso valdymo, švietimo politikos ir strateginio planavimo, žmogiškųjų, materialinių ir finansinių išteklių valdymo ir kt.“ (Melnikova, 2012, p. 83). Vadinasi, gimnazijos vadovas turi ne tik organizuoti valdymo procesą, bet nuolat tobulinti savo vadybines kompetencijas, kad būtų tinkamu pavyzdžiu pedagogams ir gebėtų organizuoti veiklą visose reikšminėse gimnazijos gyvavimo srityse.

Pasak G. Šaparnio ir D. Šaparnienės (2004) vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių švietimo organizacijos rezultatyvumą, yra tobula, pamatuota sistemos vadyba. V. Sargautaitės (2008) teigimu, švietimo vadyba – veikla, kuria organizuotai siekiama užsibrėžtų švietimo sistemos ir atskirų organizacijų tikslų. Taigi, galima teigti, kad šis apibūdinimas yra artimas ugdymo kokybės apibrėžimui, nes kaip ir kokybė taip ir švietimo vadyba yra siejama su užsibrėžtų tikslų siekimu.

„Visuotinės kokybės filosofija orientuoja pačią organizaciją nuolat siekti kokybės tam naudojant vidinę jos užtikrinimo sistemą, kai institucijos bendruomenė geba savarankiškai vertinti ugdymo rezultatus, tobulinti ugdymo standartus, panaudodama efektyvias ugdymo kokybės užtikrinimo procedūras, leidžiančias atsižvelgti ne tik į mokinių, tėvų, socialinių partnerių, visuomenės poreikius, bet ir šių subjektų poreikių įgyvendinimo kokybės vertinimo tendencijas“ (Jarutienė, Lamanauskas, 2010, p. 11). Todėl galima teigti, kad ir mokykla turi nuolat analizuoti savo siekius ir patikrinti bei įsivertinti, kokia yra įstaigos ugdymo kokybė. Tokiai veiklai įgyvendinti mokyklose nuo 2002 metų taikomas vidaus auditas. Kaip nurodo V. Targamadzė ir R. Prakapas (2008), Lietuvos švietimo sistemai integruojantis į Europos švietimo erdvę, švietimo kokybė tampa labai svarbi. „Švietimo priežiūra ir inspektavimas palaipsniui transformuojasi į mokyklos audito sistemą (Targamadzė, Prakapas, 2008, p. 89). Vadinasi, kintanti ugdymo kokybės samprata leidžia kiekvienai mokyklai formuojant savo veiklus tikslus suformuoti siekiamą kokybės sampratą ir atlikus ugdymo proceso auditą įsivertinti, kiek yra nuveikta ir sekasi siekti ugdymo kokybės. „Mokyklos, kaip ir kitos socialinės institucijos, siekiančios kokybės, privalo analizuoti ir tobulinti savo veiklą“ (Prakapas, Targamadzė, 2008, p. 91). Ugdymo kokybės siekinius mokykla gali nusistatyti atlikus vidaus auditą. „Audito metu surinktų duomenų sanakaupa ir panaudojimo sritys tiesiogiai daro įtaką švietimo įstaigos veiklai, į jas atsižvelgiama planuojant mokyklos įsivertinimo gaires (Targamadzė, Patapas, 2008, p. 11). Vadinasi, kiekviena gimnazija turi teisę atlikus savo veiklos vertinimą nusistatyti tas kokybės sritis, kurios rodikliai dar nėra pasiekti ir reikalauja tobulinimo.

Gimnazijų vadovams, įtvirtinant vadybines nuostatas ir sudarant veiklos programas yra būtina gebėti tikslingai organizuoti ugdomąjį procesą, kad besimokantiems būtų galima patenkinti savo mokymosi poreikius. Pasak A. Gricienės ir A. Gumuliauskienės (2010), šiuolaikinės mokyklos yra orientuotos į kuo kokybiškesnį besimokančiųjų poreikių patenkinimą. „Strateginis planavimas padeda mokykloms įvertinti savo pažangą, trūkstamą organizacinį potencialą, atsakyti į klausimus: kas ir koku būdu turi būti plėtojama, kokie ištekliai ir priemonės tam yra būtini“ (Gumuliauskienė, Gricienė, 2010, p.114). Todėl teigtina, kad pačios gimnazijos, kurdamos ir sudarydamos savo veiklos programas, strateginius planus, vertindamos veiklą, gali išsiaiškinti ir nusistatyti tas sritis, kurios reikalauja gilesnės analizės ir įdirbio, kad būtų pasiekta ugdymo kokybė.

Apibendrinant galima teigti, kad gimnazijos vadovų veikla šiuolaikinėse mokyklose sietina ne tik su išskirtinių vadybinių gebėjimų turėjimu ir jų demonstravimu, bet ir su gebėjimu prisitaikyti prie nuolat kintančių reikalavimų. Mokyklos vadovams būtina ne tik tobulinti savo kompetencijas, bet gebėti organizuoti veiklą taip, kad sudarytos veiklos programos, strateginiai planai bei vidaus auditas leistų išsiaiškinti problemines sritis, kurių koregavimas leistų tikėtis ugdymo kokybės tobulinimo.

1.2.3. Edukacinės mokymosi aplinkos kūrimas

Šiuolaikinės mokyklos koncepcija siejama su naujų modernių ir informacinių technologijų diegimu mokyklose. Pasak R. Čiužo ir J. Navickaitės (2008) šiuolaikinės modernaus ugdymo tendencijos akcentuoja „mokinio mokymąsi sąveikaujant su mokytoju, edukacine aplinka, mokiniui pačiam savarankiškai kuriant mokymosi aplinkas“ (Čiužas, Navickaitė, 2008, p. 53). Vadinasi, edukacinė aplinka šiuolaikinėje visuomenėje gali būti apibrėžiama pagal įvairius aspektus. Taip pat labai svarbu ir tai, kad ir mokymas šiuolaikinėje visuomenėje yra suvokiamas daug plačiau. „Kuriamos naujos sąvokos ir pačiam mokymo(si) ir studijų procesui apibūdinti“ (Butrimė, Jarmakovienė, Zuzevičiūtė, 2009, p. 44). Atsiradus naujiems mokymosi proceso pavadinimams, pokyčiams tuo pačiu kinta ir edukacinė erdvė. Viena iš labiausiai akcentuojamų mokymo procesą ir edukacinę erdvę keičiančių galimybių yra informacinių technologijų diegimas.

Tačiau kaip pastebi P. Pečiuliauskienė (2008), informacinių komunikacinių technologijų integravimas į edukacinę praktiką laiduoja naujus mokymo metodus. Tačiau R. Baltušytė ir V. Dirsė (2006) teigia, kad keičiantis mokymo būdams, visuomet liks svarbus mokinys. Minėtos pedagogės akcentuodamos informacinių technologijų diegimą, teigia, kad „tai turi padėti veiksmingiau taikyti ir derinti naujus ugdymo metodus, geriau tenkinti individualius mokinio poreikius, integruoti įvairių mokslo ir gyvenimo sričių informaciją bei problemas, veiksmingai derinti su technologijomis siejamas žinias su informaciniais gebėjimais bei kritiniu mąstymu“. (Baltušytė ir kt., 2006, p. 17).

Kaip nurodo L. Duoblienė (2009), asmuo įvaldo atsirandančias naujas komunikacijos formas, kurios kai kurių tyrinėtojų laikomos pamatiniu postmodernios, globalizacijos visuomenės skiriamuoju ženklu. „Ugdymo teoretikai, svarstydami, kaip keisti ugdymą naujomis sąlygomis, pirmiausia siūlo stiprinti medijų raštingumo ugdymą, taip pat daugiakultūrinį arba tarpkultūrinį ugdymą, juos labiausiai siejant su kritine teorija. Tai ne tik suteiktų žinių, bet ir išmokytų ugdytinius nepasiduoti ideologijų įtakai, sąmonės klaidinimui“ (Duoblienė, 2009, p. 82). Įvairios autorių nuomonės leidžia teigti, kad informacinių ar technologinių naujovių diegimas gali būti

įvardintas kaip edukacine naujove, todėl tikslinga įvertinti anksčiau išskirtas edukacines inovacijos apibrėžtis ir palyginti (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Edukacinių inovacijų apibrėžtys
(Šaltinis: B. Janiūnaitė, 2000, p. 98)

Apibrėžimas	Autorius
Viskas, kas nauja švietimo sistemos, mokyklos, kaip organizacijos, pedagoginės sistemos lygmeniu	Hopkins, Ainscow (1998)
Tai pokyčiai, inicijuojami mokykloje, jų tikslas – patobulinti tam tikrus švietimo aspektus.	Simmons (1974), Paulston (1978)
Planuotas pokytis, kurio tikslas – patobulinti ugdymo turinį, individų elgseną ir nuostatas.	Oldroyd, Usner, postner (1996)
Konkrečių edukacinių idėjų bei veiklos būdų perėmimas ir naudojimas.	Hopkins (1990)
Naujų elementų įvedimo į edukacinę terpę procesas.	Moiseev (1991)
Nauja edukacinė idėja, praktika ir procesas, kurio metu ši idėja, objektas, praktika diegiama individo, grupės, organizacijos, švietimo sistemos lygmeniu.	Marsh, Whilis (1995).
Mintis, elgsena ar dalykas, kuris yra naujas, kadangi jis kokybiškai skiriasi nuo egzistuojančių formų.	Barnett (1973)
Planuotos pastangos patobulinti praktiką, siekiant tam tikrų tikslų.	Delin (1973)
Bet kokia programa, procesas, praktika, nauja ją diegiančiam individui.	Hord ir kt. (1989)
Ypatingas pokytis, iš kurio laukiama efektyvumo, realizuojant sisteminius tikslus.	Miles (19680)
Procesas, prasidedantis tam tikra idėja, kuri yra įsisavinama arba atmetama pačių naudotojų.	Niehoff (1966).

Pagal pateiktus edukacinių inovacijų apibrėžimus matyti, kad edukacinės naujovės nėra susijusios vien su technologizavimu ar modernizavimu. Tačiau aišku tai, kad naujovė yra naujai sukurtas dalykas, programa ar priemonė, kurios pagalba keičiasi įprasta individo veikla. Todėl tiek IKT, tiek nuotolinio mokymo diegimą ir įgyvendinimą galima įvardinti kaip inovatyvios edukacinės veiklos kūrimą.

Pasak V. Brazdeikio (2009), IKT papildytos edukacinės aplinkos – tai dinamiškos, naujos ugdymo kokybės siekiančios ugdymo ir mokymosi erdvės, sukurtos ir veikiamos IKT taikymus išmanančio pedagogo ir grindžiamos IKT naudojančiais metodais ir priemonėmis.

Reikėtų pastebėti, kad šiuolaikinė ugdymo klausimus analizuojančių mokslininkų nuomonė yra palanki IKT diegimui mokykloje. Tačiau šių technologijų diegimo pradžioje buvo išskiriami ir trūkumai (Bigelienė, L. Buikienė ir S. Vingelienė, 2006, p. 27):

- neturi galimybių tinkamai reaguoti į ilgesnius mokinio sakytinės kalbos elementus;
- atitinka programuoto mokymo idėjas, o šios idėjos kritikuojamos, nes jos visiškai nekoreliuoja su šiuolaikine švietimo filosofija;
- pernelyg akcentuoja rezultatą, o ne mokymosi procesą;

- moko tik fragmentiškų žinių ir dažniausiai netinka nuostatoms ir vertybėms perteikti;
- neskatina kūrybiškumo nuosekliai dėstant mokomąją medžiagą, mokinio dėmesys nukreipiamas į faktinę informaciją, neskatinamas aukštesnio lygio mąstymas;
- ignoroja vaiko individualaus ugdymo aspektą: moksleivis yra pasyvus, jis tik priima žinias.

Tačiau A. Kumžienės ir T. Bakanovienės (2009) atliktas tyrimas atskleidė, kad net pradinė klasių mokytojai ugdymo procese naudoja ir taiko IKT priemones, kas parodo, jog IKT taikymas yra priimtinas ir pradiname mokymosi etape.

Taigi viena iš edukacinės aplinkos galimybių yra virtualios mokymosi aplinkos formavimas. Pasak D. Martišienės ir B. Muleravičienės (2010), virtuali mokymo/si aplinka – tai kompiuterių tinklais ir kitomis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis pagrįsta sistema, kuri užtikrina mokymo/si komunikavimą/bendradarbiavimą internete, leidžia kurti įvairius mokymosi scenarijus ir metodus. Šioje aplinkoje vyksta visas ugdymo procesas: pateikiamas visas kurso ar modulio turinys, bendraujama diskutuojant (diskusijų forumuose, pokalbiuose ar elektroniniu paštu), atliekamos praktinės užduotys, vyksta darbas grupėse, įgytos žinios bei gebėjimai tikrinami kompiuteriniais testais, vertinama automatinėmis priemonėmis ir pan.

Labai svarbu ir tai, kad sukuriant virtualią mokymosi aplinką reikalinga sudaryti tinkamas sąlygas. B. Lukšėnienė, B. Žygaitienė, K. Pošiūnaitė (2014) teigia, kad labai svarbu sudaryti geras sąlygas; aprūpinti naujausia ir moderniausia įranga, pagal reikalavimus įrengti kabinetus ir kelti mokytojo kvalifikaciją.

Apibendrinant galima teigti, kad edukacinės aplinkos kūrimas gali būti pritaikomas pagal mokančių ir besimokančių poreikius. Edukacinė aplinka šiuolaikinėje mokymosi visuomenėje suprantama kaip diegiama naujovė. Todėl technologizuojantis visuomenei viena inovacijų, diegiamų edukacinėje erdvėje, yra mokymasis taikant e.mokymosi technologijas.

1.3. Ugdymo kokybės siekis taikant nuotolinį mokymą

1.3.1. Nuotolinio mokymo(si) samprata

Viena iš mokymosi formų yra nuotolinis mokymasis, kuris elementariausiai apibūdinamas kaip „kurios nors mokymo institucijos dalykų mokymasis ne toje mokykloje, bet mokinio gyvenamoje vietoje paštu, telefonu, per televizijos laidas, elektroniniu paštu, internetu“ (Jovaiša, 2007, p.186). Tačiau vis didėjant ir plečiantis mokymosi įvairovių galimybėms nuotolinio mokymosi samprata kito (žr.3 lentelę).

Nuotolinio mokymo(si) samprata (sudaryta autorės)

NUOTOLINIS MOKYMASIS YRA -	Autorius
- toks mokymosi būdas, kai yra fizinis atstumas tarp besimokančiojo ir mokytojo, tad jų tarpusavio bendravimas vyksta įvairiomis technologijomis grįstomis komunikavimo priemonėmis.	D.Rutkauskienė, E.Pociūtė, A. Targamadzė, M. Strička (2006, p.10)
- mokymasis, kuris vyksta kitoje vietoje nei pats mokymosi procesas ir reikalauja specialios kurso pateikimo ir dėstymo metodikos, specialių bendravimo, informacinių technologijų, metodų bei ypatingo organizacinio ir administracinio pasirengimo.	V.Matulionis (2000, p.9)
- dialogu, struktūra ir savarankiškumu paremtas ryšys, kuriam reikia techninių tarpininkavimo priemonių.	R.Čiarnienė, V. Kumpikaitė (2005, p.54)
- studijų sistema, kai specialiai savarankiškam mokymui(si) skirta medžiaga suteikia studentams galimybę patiems savo iniciatyva organizuoti mokymosi procesą: studijuoti pasirinktoje vietoje, pagal pasirinktą metodiką, patogiu laiku.	E.Butrimė, V. Zuzevičiūtė (2009, p.44)
- kartu yra ir mokymosi paslaugų sistema, siejanti besimokančiuosius ir švietimo institucijas, ir galinti pagerinti esamų ir potencialių besimokančiųjų mokymosi galimybes, ypač tam taikant informacines komunikacines technologijas.	Lietuvos nuotolinio mokymosi tinklo plėtros strategija, 2005).
- tai toks būdas, kai programų dalyviams suteikiama galimybė mokytis patogiu laiku, patogioje vietoje ir priimtina sparta, tam tikslui pasitelkus specialiai parengtą mokymosi medžiagą ir informacines technologijas paremtas komunikavimo priemonės	D. Martišienė, R. Muleravičienė (2010, p.68).

Apibendrinant pateiktus apibrėžimus matyti, kad nuotolinis mokymas suvokiamas kaip besimokančiojo tikslų įgyvendinimas pasitelkiant informacines technologijas ar kitas priemones, tiesiogiai nebendraudant su mokytoju. Nuotolinis mokymas išlieka dvipusis procesas, nes jame dalyvauja ir mokytojas, kuris teikia įvairias konsultacijas, parengia mokymosi medžiagą ar pasirūpina kitomis mokymosi priemonėmis. Pasak L. Kaklauskos ir D. Kaklauskienės (2011), sąvoka „nuotolinis mokymas“ (angl. distance learning) apibrėžia naujas mokymosi ir mokymo galimybes: mokymas, panaudojant šiuolaikines komunikavimo technologijas, mokymas, naudojant įvairias bendravimo metodologijas, naujos medžiagos perteikimo galimybės, studijų proceso organizavimo ypatumai – nepriklauso nuo vietos ir laiko, sudaro naujas bendravimo galimybes, kurioms praktiškai neturi įtakos amžius, išsilavinimas ar kiti socialiniai faktoriai (Kaklauskas, Kaklauskienė, 2011, p. 75). Taigi, nuotolinis mokymas(is) yra tikslingas procesas, siekiant išsiugdyti mokymosi gebėjimus, kad būtų galima mokytis visą gyvenimą.

Praktine prasme nuotolinio mokymosi procesas, pasak L. Kraujutaitytės, J.S. Pečkaičio (2003) apima tokius pagrindinius mokymosi organizacinius komponentus:

1) iš dalies nuolatinį mokytojo ir mokinio bendravimą per atstumą, naudojant įvairias informacinių ir komunikacinių ryšių priemones;

- 2) jei įmanoma trumpus mokytojo ir besimokančio susitikimus, paskaitas, seminarus;
- 3) savarankišką besimokančiojo darbą, kurį mokykla aprūpina įvairia mokomąja medžiaga bei jo individualius poreikius tenkinančiomis akademinėmis paslaugomis (Kraujutaitytė, Pečkaitis, 2003, p.12).

Pagal R. Laužacką, M. Teresevičienę ir kt. (2009), nuotolinis mokymas(is) leidžia puikiai įgyvendinti strateginius švietimo sistemos siekius – sudaryti galimybes mokytis visiems visuomenės nariams, kurti efektyvesnį mokymo(si) procesą bei užtikrinti lankstesnį mokymo(si) veiklos organizavimą. IKT taikymas švietime leidžia ir parengti įvairius mokymo(si) scenarijus, ir perkelti mokymo(si) procesą į nuotolinio mokymo(si) aplinką.

Nors nuotolinio mokymo(si) (NM) svarbą pripažįsta tiek jį propaguojantys, tiek besimokantys asmenys, kokybiškai dalyvauti nėra paprasta, nes žmogaus savarankiškumą lemia daug veiksnių. Suaugęs žmogus turi įsipareigojimų ne tik savo profesijai, darbui, bet ir vaikams, draugams, pomėgiams, todėl jo „savarankiškumo pademonstravimas yra aiškinamas kaip ypatinga aplinkos dalis“ (Rutkienė, Trepulė, 2009, p.31).

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinis mokymas mokslinėje literatūroje išgyveno pavadinimo pokyčius, todėl jo samprata nėra vienalytė. Tačiau daugelyje apibrėžimų akcentuojama, kad mokymasis vyksta ne vienoje aplinkoje ir yra naudojamos informacinės technologijos. Nuotolinio mokymo(si) poreikis įgyvendina asmenų siekius mokytis visą gyvenimą ir siekti įgyti reikalingą išsilavinimą bei žinių.

1.3.2. Priežastys, reikalaujančios nuotolinio mokymosi gimnazijose

Nuotolinis mokymas ir jo taikymas bendrojo lavinimo mokyklose gali būti įvardintas kaip palankus ugdymo kokybę formuojantis veiksnys. Kaip nurodo R. Kontvainas ir M. Radčenko (2013), Lietuvoje virtualiosios aplinkos naudojimas vis auga. Beveik visos aukštosios mokyklos turi savo virtualiąją aplinką. Laikui bėgant ja susidomėjo ir bendrojo lavinimo mokyklos, kai kurios mokyklos jau turi susikūrusios savo virtualiąją aplinką arba intranetą. Tokia minėtų autorių nuostata leidžia daryti prielaidą, kad nuotolinis mokymas yra vertinamas palankiai. Todėl yra tikslinga paanalizuoti priežastis, kurios sudaro prielaidas nuotolinio mokymo diegimui bendrojo lavinimo mokyklose.

„Nuotolinis mokymas(is) leidžia puikiai įgyvendinti strateginius švietimo sistemos siekius – sudaryti galimybes mokytis visiems visuomenės nariams, kurti efektyvesnį mokymo(si) procesą bei užtikrinti lankstesnį mokymo(si) veiklos organizavimą. IKT taikymas švietime leidžia ir parengti įvairius mokymo(si) scenarijus, ir perkelti mokymo(si) procesą į nuotolinio mokymo(si) aplinką“ (Laužackas, Volungevičienė, Teresevičienė, 2009, p.10). Todėl teigtina, kad viena aktualiausių

priežasčių nuotolinio mokymo(si) skatinimo gimnazijose būtų strateginių tikslų, sudaryti sąlygas mokytis visiems, siekimas ir įgyvendinimas.

N. Ambrasė (2012) atlikusi nuotolinio mokymo(si) diegimo bendrojo lavinimo mokyklose veiksmų analizę, nurodo tokius vidinius veiksmus:

- Mokinių motyvacija.
- Mokinių savarankiškumas.
- Mokinių požiūrio į mokymąsi kaita.
- Pedagogo edukacinė kompetencija ir IKT kompetencija.
- Mokymo proceso organizatorių požiūris į mokymosi kaitą ir poreikis tobulinti veiklą.

Prie išorinių veiksmų, turinčių poreikį diegti nuotolinį mokymąsi mokyklose N. Ambrasė (2012) priskiria šiuos veiksmus:

- Visuomenės poreikis.
- IKT įtaka žinių kūrimui ir sklaidai.
- Pedagoginiai tyrimai.
- Nuotolinį mokymą reglamentuojantys dokumentai.
- Organizacinė parama.

Minėtos autorės atliktas tyrimas atskleidė, kad atlikus vidinių veiksmų, darančių įtaką nuotolinio mokymo diegimui bendrojo ugdymo mokykloje, tyrimo rezultatų analizę galima teigti, kad dauguma besimokančiųjų supranta mokymosi motyvacijos svarbą, nes skiria pakankamai dėmesio mokomųjų dalykų tikslams, vertinimo kriterijams, užduočių pasirinkimui ir atlikimui; besimokančiųjų savarankiškumas siejamas su mokymosi kompetencija, kurią daugumas respondentų įvertino teigiamai; respondantai labiausiai vertina mokymosi kokybę ir grįžtamąjį ryšį. Todėl didelis dėmesys skiriamas bendravimui, kuris dažniausiai vykdomas (ir tiriamųjų labiausiai vertinamas) pokalbiais realiuoju laiku (Skype programa, mokymosi terpės vidaus žinutės) ir elektroniniu paštu.

Kaip nurodo M. Teresevičienė ir kt. (2008), tradicinio mokymo(si) turinio perkėlimas į nuotolinio mokymo(si) terpes ir mokymo(si) individualizavimas reikalauja pedagogų pastangų ir pasirengimo, kas pastaruoju metu įvardijama kaip mokytojų kompetencijos. Vadinasi, siekiant tinkamai organizuoti nuotolinį mokymąsi būtina ne tik gebėti susikurti mokymo aplinką, bet ir pritaikyti ugdymo turinį.

Pasak R. Laužacko, A. Volungevičienės, M. Teresevičienės (2009), ruošiant nuotolinio mokymo turinį būtina atsižvelgti į išorinius ir vidinius veiksmus, lemiančius šių mokymų turinį, kad mokymas būtų tikslingas ir naudingas. Minėtų autorių atliktas nuotolinio mokymo turinio kokybės parengimo vertinimas atskleidė, kad yra būtina įvertinti daugelį veiksmų, kurie garantuotų ugdymo

kokybę. Kaip kontekstinius veiksnius, lemiančius ruošiamo nuotolinio mokymo turinį minėti autoriai išskiria:

- nustatyti tikslinę grupę ir jos poreikius.
- išanalizuoti turimus išteklius.
- užtikrinti, kad dalyviai turėtų būtiną minimalią technologinę kompetenciją.
- apsvarstyti organizacinį kontekstą ir technologines projektavimo ypatybes.
- apsvarstyti institucinį ir vadybinį kontekstą.
- apsvarstyti finansinį kontekstą (Laužackas ir kt., 2009, p. 14).

Vadinasi, siekiant parengti nuotolinio mokymo(si) turinį reikia pirmiausia išsiaiškinti, kam šie mokymai bus skirti. Parengiant programas tikslinga įvertinti išteklius, kuriais bus galima naudotis taikant nuotolinį mokymą bei technologinį pasirinkimą. Kas labai svarbu ir būtina, tai kad nuotolinio mokymo proceso dalyviai turėtų IKT kompetencijas.

Kaip reikšmingus vadybinius veiksnius R. Laužackas ir kt. (2009) išskiria šiuos:

- padėti dalyviams bendrauti.
- skatinti dalyvius bendradarbiauti.
- numatyti specialistus ir konsultantus.
- reguliariai teikti vertinimą.
- užtikrinti, kad techniniai sprendimai nelemtų pedagoginio proceso.
- užtikrinti nuoseklų projekto tęstinumą (Laužackas ir kt., 2009, p. 15).

Pagal pateiktus vadybinius veiksnius matyti, kad nuotolinio mokymo procesas negali būti paliktas savieigai, nes būtina kontrolė ir atliekamas vertinimas. Todėl galima teigti, kad pedagogai, siekiantys ir norintys savo veikloje pritaikyti nuotolinį mokymą turi turėti šiai veiklai reikalingas kompetencijas, įvertinti nuotolinio mokymo organizavimo organizacines, finansines ir technologines galimybes, bendrauti ir bendrauti su besimokančiais ir nuosekliai siekti numatytų mokymosi tikslų.

Kaip viena svarbiausių reikalavimų nuotolinio mokymosi(si) diegimui yra svarbi IKT kompetencija. Pasak A. Butrimės ir V. Zuzevičiūtės (2009), psichologai nurodo, kad šiuolaikiniam naujam pedagogui reikia pasiruošimo naudoti naujas informacines technologijas visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi, adaptuotis prie naujos besikeičiančios aplinkos bei naujų dėstytojų ir studentų, pačių studentų bei pačių dėstytojų santykių. Taigi suprantama ir tai, kad ne vien gebėjimai naudotis technologijomis lemia mokytojo IKT kompetenciją.

R. Kontvaino, M. Radčenko (2013) metais atliktas tyrimas dėl virtualių mokymosi aplinkų taikymo ugdymo procese atskleidė, kad dauguma mokytojų virtualias mokymo aplinkas pradėjo taikyti, siekdami tobulinti savo kvalifikaciją bei padaryti inovatyvesnį tradicinį mokymą. Mokytojai, tobulindami savo kvalifikaciją, siekė išbandyti šiuolaikiškus ugdymo būdus bei

metodus, kurie motyvuotų mokinius, paskatintų juos aktyviau mokytis. Tai rodo, kad mokytojai siekia įgyventi keliamus reikalavus informacinių technologijų taikymui ugdymo procese, kas sudaro prielaidas mokytojų poreikiui tobulinti turimas IKT kompetencijas.

O R. Bilbokaitės (2012) atliktas tyrimas atskleidė, kad dauguma gamtos mokslų, geografijos ir matematikos mokytojų ekspertų mano, kad pedagogai Lietuvoje nenaudoja kompiuterinės vizualizacijos dėl IKT valdymo kompetencijos stokos. Kai kurie ugdytojai nesugeba savarankiškai išmokyti vizualizacijos programų naudojimo ypatumų pritaikyti pamokose, todėl siekia specialistų pagalbos arba nenaudoja programų. Todėl teigtina, kad poreikis taikyti informacines technologijas ir gebėti išmokyti mokinius mokantis naudotis informacinėmis technologijomis patiems pedagogams yra aktualu siekti tobulėjimo IKT valdymo srityje. V. Bijeikienės, D. Pundziuvienė, L. Zutkienės (2012) atliktas tyrimas parodė, kad mokytojai teigiamai vertina IKT taikymą mokymo procese dėl technologijų suteikiamų galimybių panaudoti autentiškus šaltinius užsienio kalba, diferencijuoti užduotis ir mokymo procesą, skatinti ir organizuoti savarankišką mokinių mokymąsi, pasirinkti mokymo(-si) tempą, organizuoti kūrybinį komandinį mokymąsi, kurio metu mokiniai tampa tyrėjais, rengti bendrus projektus su kitų mokyklų, miestų ir šalių bendraamžiais, plėtoti bendradarbiavimu grįstus mokinių ir mokytojų santykius.

V. Dagienė ir E. Kurilovas (2009) teigia, kad požiūris į mokytojų kvalifikacijos tobulinimą turi būti sietinas su mokymosi vis` gyvenimą, žinių dalijimosi ir mokymosi bendradarbiaujant koncepcija. Minėtų autorių teigimu, mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programos turi būti daugiau susietos su mokykla ir pritaikytos konkrečioms mokytojų poreikiams, atitikti asmeninius ir su mokomuoju dalyku susijusius poreikius.

Apibendrinant galima teigti, kad mokytojų pasirengimas taikyti nuotolinį mokymą (si) turi būti įgyvendinamas palaipsniui, įvertinant šio mokymo taikymo technines, vadybines, organizacines ir finansines galimybes. Taip pat kaip vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių mokytojų pasirengimą taikyti nuotolinį mokymą(si) yra pačių mokytojų IKT kompetencija, kas leidžia mokytojui ne tik taikyti informacines technologijas savo darbe, bet ir diegti įvairias nuotolinio mokymo(si) programas.

2. PEDAGOGŲ IR VADOVŲ NUOMONĖS DĖL UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO TAIKANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ(SI) GIMNAZIJOSE TYRIMAS

2.1. Tyrimo metodologinės nuostatos, metodika ir organizavimas

Tiriant ugdymo kokybės užtikrinimą taikant nuotolinį mokymą buvo remiamasi socialinės tikrovės teorija. „Kintančioje socialinėje tikrovėje dar svarbesniu tampa sugebėjimas nuolat persiprogramuoti vis kituose, naujuose socialiniuose kontekstuose. Vienintelis racionalus elgesys ir yra – gaudyti socialinės tikrovės siunčiamus impulsus ir signalus ir analizės bei interpretacijos mechanizmų pagalba – ieškoti sėkmingiausių ir adekvačiausių reagavimo bei savęs keitimo (savęs ugdymo ir savęs mokymo) būdų“ (Degėsis, 2009, p. 41).

Tyrimo tikslui pasiekti buvo taikyti kiekybiniai ir kokybiniai tyrimo metodai. Tyrimas įgyvendinamas pagal tokią loginę schemą:

Pradiniame magistro darbo atlikimo etape pasirinkta tema, numatytos veiklos kryptys, atlikta literatūros, reikalingos magistro darbo temos atskleidimui atranka.

Antrasis etapas: išanalizuota pasirinkta mokslinė literatūra, pasirinktos temos sudarytas magistro darbo rengimo planas.

Trečiasis etapas: parengtas magistro darbo įvadas, numatytas tikslas, uždaviniai, iškeltos hipotezės.

Ketvirtasis etapas: parengta magistro darbo teorinė dalis.

Penktasis etapas: parengti klausimynai ir atlikta respondentų apklausa.

Šeštasis etapas: atlikta anketų duomenų analizė, pateikti tyrimo rezultatai.

Septintasis etapas: parengtos magistro darbo išvados ir rekomendacijos.

Siekiant išsiaiškinti pedagogų nuomonę dėl ugdymo kokybės siekio taikant nuotolinį mokymąsi buvo atlikta anketinė apklausa. Anketinė apklausa pasirinkta dėl galimybės vienu metu apklausti didelį skaičių respondentų. Pasak R. Tidikio (2003), K. Kardelio (2005), A. Valackienės (2005), I. Liuobikienės (2003) - tai paprasčiausias ir populiariausias būdas atlikti edukologinius ir socialinius tyrimus.

Anketa gimnazijose dirbantiems mokytojams sudaryta darbo autorės (žr. 1 priedas). Klausimai anketoje suskirstyti į šešis klausimų blokus. Pirmasis klausimų blokas yra demografinis. Šiais klausimais išsiaiškinama demografinė – socialinė informacija apie tyrime dalyvaujančius respondentus.

Antrasis klausimų blokas – ugdymo kokybės samprata. Šių klausimų atsakymai padės išsiaiškinti pedagogų nuomonę apie ugdymo kokybę. Pagal pateiktus atsakymus bus galima išsiaiškinti pagrindinius aspektus, kurie suformuoja pedagogų ugdymo kokybės sampratą.

Kaip jau buvo akcentuota teorinėje darbo dalyje, pedagogų kvalifikacija ir profesionalumas yra vienas svarbiausių veiksnių, kurie formuoja ugdymo kokybę. Todėl anketinės apklausos dalis yra skirta išsiaiškinti pedagogų nuomonę dėl pedagogo profesionalumo ir kvalifikacijos bei dalykinės kompetencijos. Atsakymai į pateiktus klausimus leis nustatyti, kokie gebėjimai sudaro mokytojo dalykinės kompetencijas, kaip ir kokiais būdais pedagogai tobulina savo turimas dalykinės kompetencijas, taip pat padės išsiaiškinti pedagogų nuomonę dėl to, kiek yra reikšmingi turimi gebėjimai vadovams, mokytojams siekiant ugdymo kokybės.

Trečiasis klausimų blokas – nuotolinio ugdymo reikšmė ugdymo kokybei gimnazijose. Gautais atsakymais į šiuos klausimus išsiaiškinama, kaip pedagogai supranta nuotolinį mokymą, kaip įgyja žinių mokyti nuotoliniu būdu, kokių tikslų naudojami šia galimybe dirbdami gimnazijoje. Taip pat paaiškės, ar apklaustieji pedagogai yra pasirengę dirbti nuotoliniu būdu, ar lankę kursus bei mokymus, skirtus nuotolinio mokymo diegimui bei jo įgyvendinimui gimnazijose. Aiškinamasi, kiek jų darbo vietose akcentuojamas ir taikomas nuotolinis mokymas ir kaip mokytojai vertina šį metodą.

Ketvirtasis klausimų blokas – nuotolinio ugdymo nauda ugdymo kokybei. Šių klausimų atsakymai leis išsiaiškinti, kokią naudą teikia nuotolinis mokymas mokiniui mokantis savarankiškai, kiek lavina mokinio gebėjimus, ar turi įtakos mokinio pasiekimams, kokią įtaką turi ugdymo proceso gerinimui.

Penktasis klausimų blokas – nuotolinio mokymo diegimo gimnazijoje poreikis. Šių klausimų atsakymai padės nustatyti, kiek ir kokioms sąlygoms esant yra reikalingas nuotolinis mokymas gimnazijose, kokie šio mokymo rezultatai turi įtakos ugdymo procesui, ugdymo kokybei.

Matematinė analizė naudojama surinktų klausimų duomenų analizei. Statistiniam tyrimo duomenų apdorojimui buvo naudojama Microsoft Excel programa, kurioje duomenys analizuojami modeliuojant grafikus ir interpretuojant gautus rezultatus. Gautas respondentų vertinimo vidurkių pasiskirstymas pavaizduotas grafiškai, o duomenys interpretuoti, atsižvelgiant į mokslinės literatūros analizę.

Siekiant palyginti mokytojų ir gimnazijų vadovų nuostatas buvo atliktas ir mokyklos vadovų interviu. Pasak B. Bitino (2006), kokybinio tyrimo pagrindinė paskirtis – objekto aprašymas, t.y. siekiama gauti duomenų apie ugdymo reiškinių (dažniausiai naują, mažai tirtą arba reiškinio naują aspektą). Magistriniame darbe analizuojamas naujas ugdymo kokybei įtakos turintis aspektas – nuotolinis mokymas. Pasak B. Bitino (2006) gautų duomenų pagrindu tyrėjas išskiria objekto

elementus, kurių ryšius yra aktualu atskleisti. Šio tyrimo atveju analizuojama, kiek nuotolinis mokymas turi įtakos ugdymo kokybei.

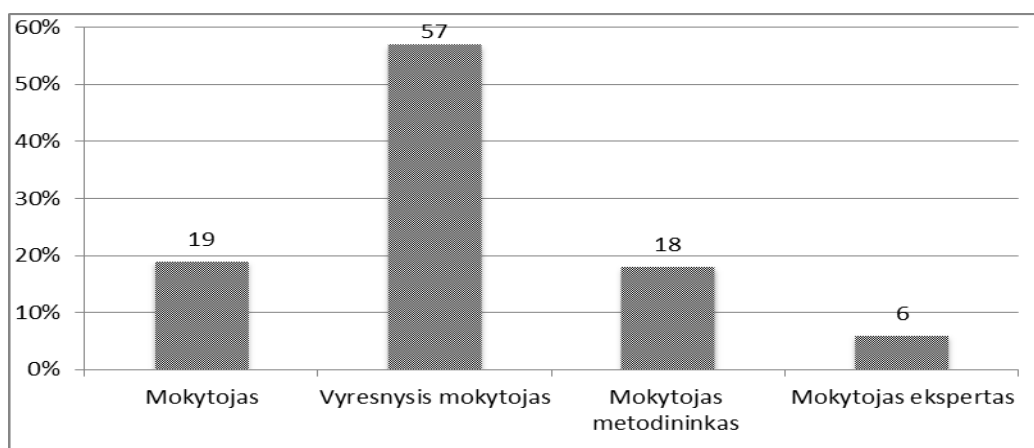
Tyrimui pasirinktas struktūruotas interviu, sudarytas autorės (žr. 2 priedas), kurio metu duomenis apdorojami pagal Colaizzi metodiką, kurią pristato B. Bitinas, L. Rupšienė, V. Žydžiūnaitė (2008). Šios metodikos pagrindu interviu metu gauti duomenys (žr. 3-7 priedus) suskirstomi į kategorijas, subkategorijas ir patvirtinančius pavyzdžius. Todėl tyrimo rezultatai pateikiami lentelėse ir apibendrinami.

Tyrimo metu buvo laikomasi etiškumo, geranoriškumo, laisvanoriškumo, konfidencialumo ir anonimiškumo principų. Anketos buvo platinamos internetu ir dalijamos į rankas pedagogams. Anketa sudaryta vadovaujantis K. Kardelio (2005) metodiniais nurodymais. Pradžioje prisistatomas ir paaiškinamas tyrimo tikslas. Respondentų prašoma užpildyti anketas, nurodant, kad apklausa anoniminė, paaiškinama, kaip žymėti atsakymus ir kiek atsakymo variantų galima pasirinkti.

Tyrimas atliktas 2014 metais spalio ir lapkričio mėnesiais.

2.2. Tyrimo imties charakteristika

Tyrimo metu buvo gautos 67 anketos užpildytos internetu ir surinktos 126 anketos, kurias respondantai pildė raštu. Pagal gautas anketas tyrime dalyvavo 193 respondantai, kurie pasiskirstė pagal lytį, darbo stažą, kvalifikacinę kategoriją, išsilavinimą, dėstomą dalyką, darbo vietą. Iš 193 respondentų 28 vyrai ir 165 moterys. Visi respondantai turi aukštąjį išsilavinimą. Respondentų pasiskirstymas pagal kvalifikacinę kategoriją pateikiamas 3 paveiksle.

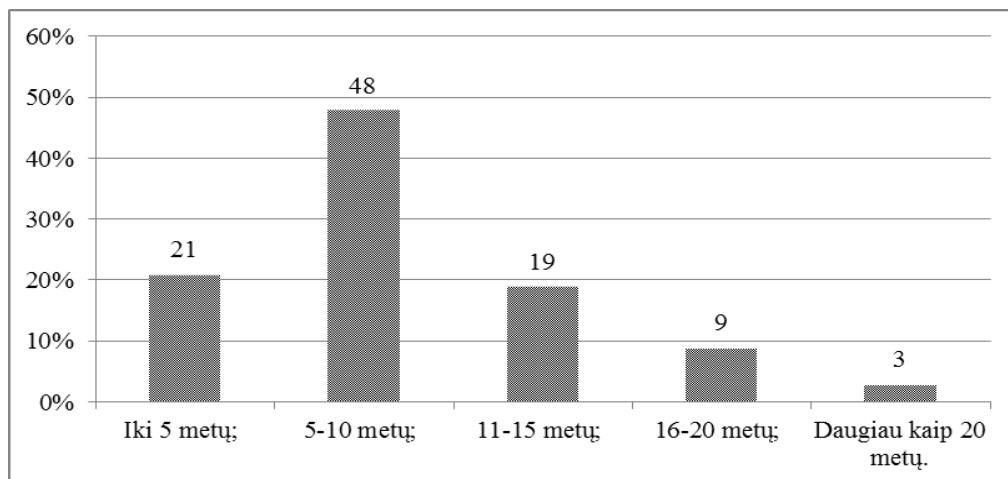

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal kvalifikacinę kategoriją (N-193)

Pagal pateiktus atsakymus rezultatus matyti, kad daugiausia tyrime dalyvavo mokytojų, turinčių vyresniojo mokytojo kvalifikacinę kategoriją. Panašus respondentų, turinčių mokytojo ir mokytojo metodininko kategoriją, skaičius. Mažiausiai tyrime dalyvavo mokytojų ekspertų. Toks

respondentų pasiskirstymas atspindi mokytojų pagal kvalifikacinę kategoriją pasiskirstymą Lietuvos mokyklose, kadangi vyresniojo mokytojo kvalifikaciją dažniausiai apsigina dauguma mokytojų, kuomet sukanka šios kategorijos kėlimui skirtas stažas. Tačiau gintis aukštesnės kvalifikacinės kategorijos siekia ne visi mokytojai.

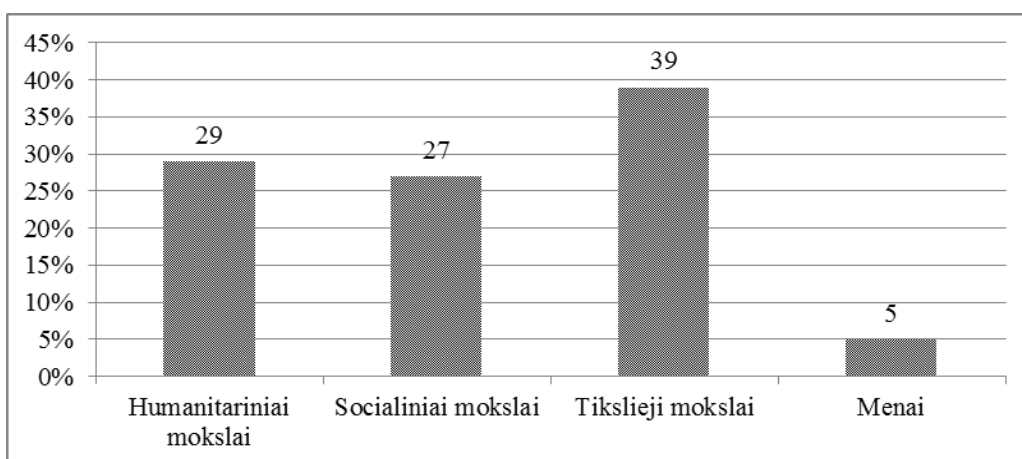
Respondentų pasiskirstymas pagal darbo stažą pateikiamas 4 paveiksle.

4 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbo stažą (N-193)

Daugiausia respondentų, dalyvavusių tyrime, mokykloje dirba nuo 5 iki 10 metų. Nemažą aktyvumą pademonstravo ir tie mokytojai, kurie dirba gimnazijose iki 5 metų ir tie, kurie dirba iki 15 metų. Mažiau aktyvūs buvo didesnę darbo stažą turintys pedagogai. Tokių respondentų pasiskirstymą lėmė tai, kad vyresni mokytojai sunkiai pasiryžta dalyvauti įvairiuose tyrimuose.

Respondentų pasiskirstymas pagal dėstomą dalyką pateikiamas 5 paveiksle.

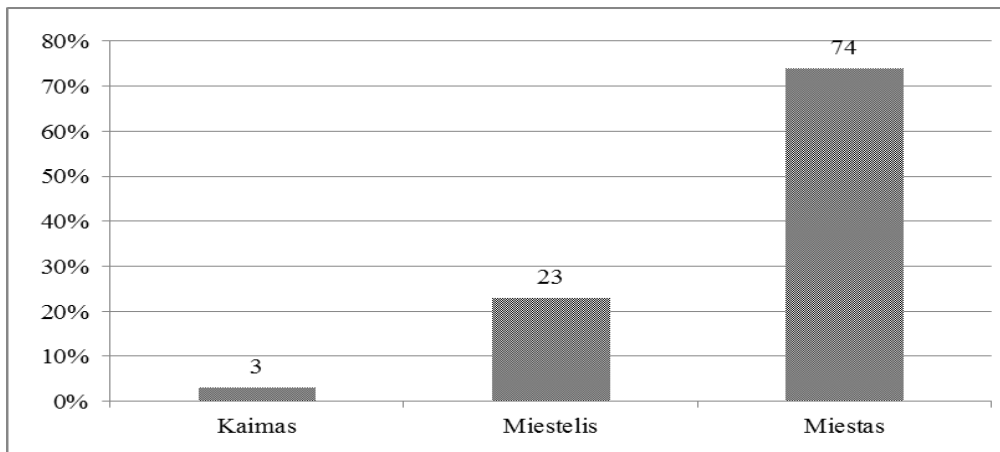

5 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal dėstomą dalyką (N-193)

Aktyviausiai anketas pildė tiksluosius mokslus gimnazijose dėstantys mokytojai. Aktyvūs buvo ir humanitarinių mokslų bei socialinių mokslų specialistai. Mažiausiai aktyvūs šiame tyrime

buvo menų specialybių pedagogai, nors galima daryti prielaidą, kad tokį pasiskirstymą lėmė ir tai, kad menų mokytojų mokyklose yra mažiausiai, kadangi menų dalykams skiriama mažiausias pamokų skaičius.

Respondentų pasiskirstymas pagal darbo vietą pateikiamas 6 paveiksle.

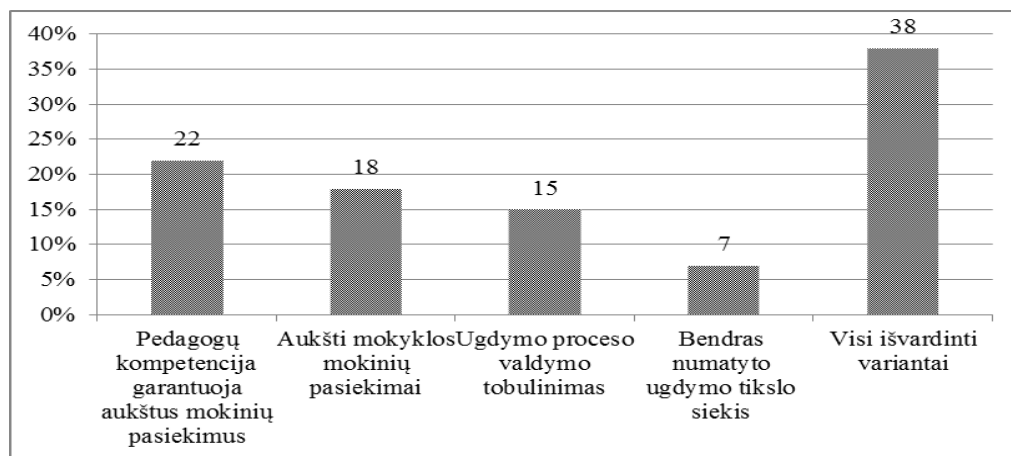
6 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbo vietą (N-193)

Kaip matyti pagal pateiktus atsakymų duomenis daugiausia respondentų buvo iš miesto gimnazijų. Tokiam respondentų pasiskirstymui įtakos turi tai, kad gimnazijų kaimiškose vietovėse yra vos kelios, todėl ir respondentų iš kaimo yra mažiausiai.

Apibendrinant galima teigti, kad respondentų pasiskirstymas yra gana įvairus pagal visas kategorijas ir pagal jų pasiskirstymą galima pastebėti tendencingą pedagogų pasiskirstymą gimnazijose pagal dėstomus dalykus, lytį ir kvalifikacinę kategoriją.

2.3. Pedagogų nuomonės tyrimo rezultatų analizė

Teorinėje darbo dalyje analizuojant mokslinę literatūrą atsiskleidė, kad pati sąvoka kokybė yra suprantama labai įvairiai, nes ji vertinama skirtingose erdvėse ir skirtingose veiklose. Švietimo ar ugdymo kokybė taip pat turi išskirtinius veiksnius, kurie lemia ir turi įtakos ugdymo kokybei. Šie veiksniai įvairių mokslininkų nurodomi skirtingi, kad ir ugdymo kokybę galima vertinti tiek ugdymo teikėjų, tiek ugdymo vartotojų požiūriu. Moksliniame diskurse išsiskiriantys skirtingi požiūriai suponavo poreikį išsiaiškinti, kaip mokytojai supranta ugdymo kokybę (7 pav.).

7 pav. Ugdymo kokybės samprata (N-193)

Daugiausia respondentų mano, jog ugdymo kokybei apibūdinti tinka visi atsakymo variantuose įvardinti aspektai, kas patvirtina teorinėje darbo dalyje išsakytą nuostatą, kad nėra vieno kriterijaus nusakančio ugdymo kokybę. Todėl galima teigti, kad dauguma taip pat pedagogų neišskiria vieno konkretaus aspekto ir kokybę suvokia kaip daugelio veiksnių, susijusių tarpusavyje, procesą.

22 proc. respondentų akcentavo, jog ugdymo kokybė yra pedagogų kompetencija garantuoti aukšti mokinių pasiekimai. Tokie atsakymai leidžia teigti, kad ugdymo kokybės rezultatas yra pedagogų atliekamas darbas ir gebėjimai tinkamai parengti mokinius, kad jie pasiektų gerų mokymosi rezultatų.

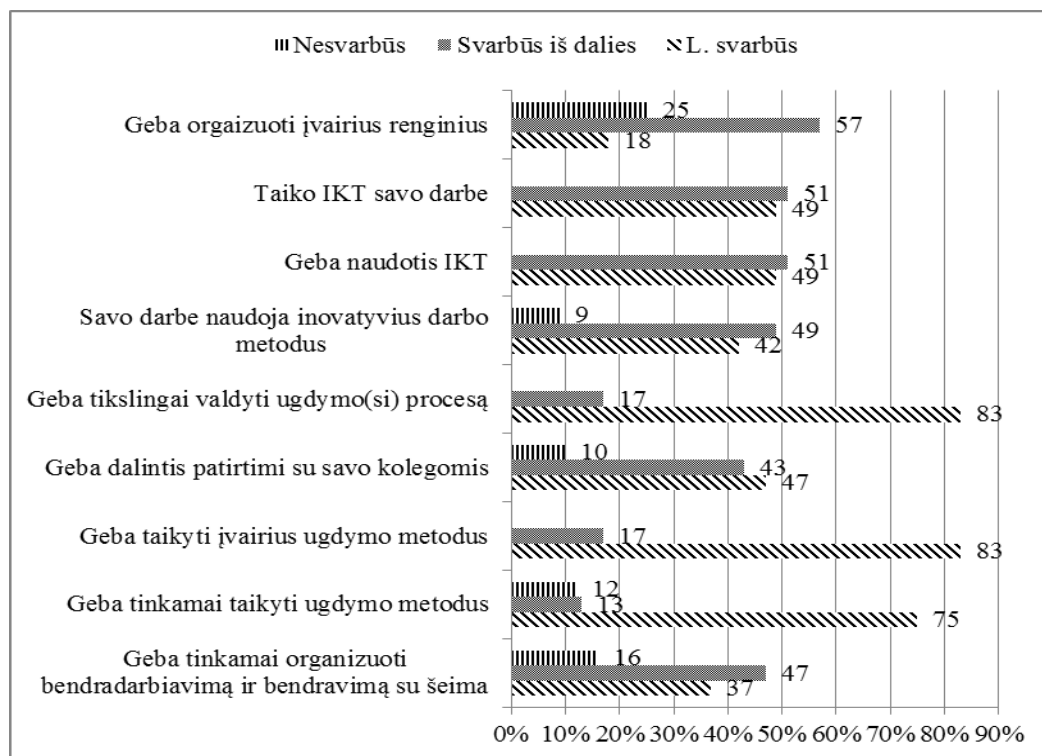
18 proc. respondentų nuomone įstaigos ugdymo kokybę atspindi mokinių pasiekimai. Todėl galima teigti, kad dalis pedagogų neįvardina pedagogo darbą, bet akcentuoja mokinių veiklos rezultatą.

Nedaug reikšmės ugdymo kokybei mokytojai priskiria ugdymo proceso valdymo tobulinimo požiūriu, o mažiausiai reikšmingas ugdymo kokybę formuojantis aspektas yra bendras numatyto tikslo siekimas.

Apibendrinant galima teigti, kad pedagogų, dirbančių gimnazijose, nuomone, ugdymo kokybei įtakos turi daugelis veiksnių, kurie yra akcentuojami ir mokslininkų. Tai patvirtina teorinėje darbo dalyje išsakytas nuostatas, kad ugdymo kokybės samprata yra nevienareikšmė ir jos formavimui įtakos turi daug aspektų. Tačiau galima teigti, kad labiausiai ugdymo kokybę lemia pačių pedagogų kompetentingumas ir profesionalumas, nes nuo mokytojų veiklos iš esmės priklauso, kokių rezultatų pasieks jų mokiniai.

Išanalizuota mokslinė literatūra bei pirmojo anketos klausimo atsakymų analizė parodė, kad ugdymo kokybei daugiausia įtakos turi pedagogų profesionalumas ir kompetencijos, kurios formuoja jų darbo metodus ir stilių, kas sudaro sąlygas mokiniams pasiekti gerų rezultatų. Todėl

buvo siekiama išsiaiškinti, kurie pedagogų gebėjimai yra svarbiausi, kad tinkamai atsiskleistų dalykinė kompetencija (8 pav.).

8 pav. **Pedagogų gebėjimai, padedantys pademonstruoti dalykinės kompetencijas** (N-193)

Remiantis respondentų pateiktais atsakymais nustatyta, kad visi gebėjimai yra reikšmingi ir svarbūs, kad pedagogas juos taikydamas savo darbe galėtų atskleisti ir pademonstruoti dalykinės kompetencijas. Pagal pateiktus atsakymus matyti, jog patys svarbiausi gebėjimai pedagogų darbe yra *gebėjimas tikslingai valdyti ugdymąjį procesą* bei *taikyti įvairius ugdymo metodus*. Šiuos gebėjimus kaip labai svarbius dalykinės kompetencijos atskleidimui įvardino net 83 proc. respondentų. Vadinasi, iš esmės pedagogai savo gebėjimus turi pademonstruoti organizuodami ugdymąjį procesą ir tikslingai, metodiškai ir įvairiai dirbdami pamokų metu. Tokie pedagogų atsakymai leidžia daryti prielaidą, kad dalykinė kompetencija yra akcentuojama kaip mokytojo gebėjimas tinkamai mokyti ir parodyti savo, kaip specialisto kompetenciją. Taip pat didelė dalis, bet 75 proc. respondentų akcentavo, kad labai svarbu tinkamai taikyti ugdymo metodus. Todėl galima teigti, kad mokytojai, demonstruodami savo gebėjimus ir siekdami ugdymo kokybės, turi ne tik ieškoti įvairių mokymo metodų, bet ir gebėti juos tinkamai panaudoti savo darbe. Analizuojant gebėjimus demonstruoti ir taikyti mokymo metodus pastebima, kad savo atsakymuose tik 42 proc. respondentų nurodė, kad dalykinei kompetencijai atskleisti tikslinga naudoti inovatyvius mokymo metodus. 9 proc. respondentų teigė, kad jų panaudojimas nėra svarbus. Vadinasi, metodo inovatyvumas dar nerodo, kad mokytojas yra stiprus kaip dalyko specialistas. Todėl tikslinga

apibendrinti, kad gebėjimas tinkamai taikyti įvairius metus ir atsakingai bei tikslingai organizuoti ugdymo procesą leidžia atsiskleisti pedagogo dalykinėms kompetencijoms.

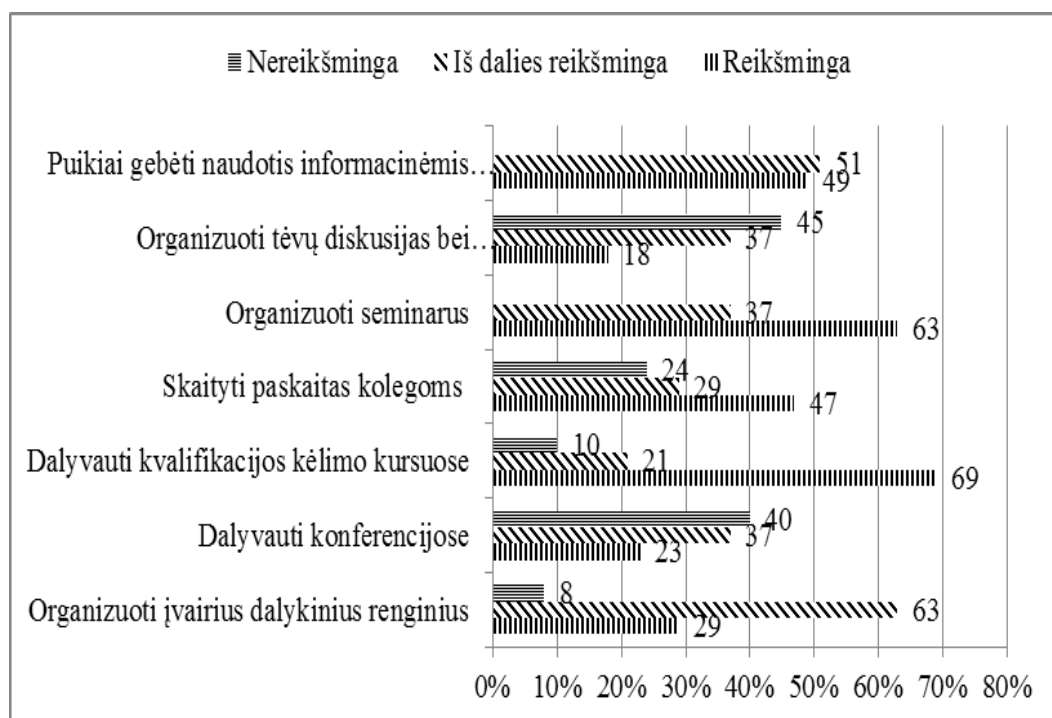
Kaip vienas svarbių gebėjimų, tinkamų šiuolaikiniam mokytojui, įvardijamas gebėjimas naudotis informacinėmis technologijomis bei taikyti IKT savo darbe. Šiems atsakymo variantams nebuvo pateiktas nei vienas atsakymas pagal nesvarbumo kriterijų. Todėl galima teigti, kad pedagogui labai svarbus informacinis raštingumas, nes šios veiklos taikymas pamokose taip pat atskleidžia dalykinę kompetenciją. Juo labiau, kad pasak V. Vaičiūnienės (2011), informacinis raštingumas įvardijamas kaip informacijos valdymo procesas; informacinių gebėjimų visuma, būtina informacijos paieškos ir valdymo eigoje; informacijos pasaulio fenomenas. Todėl galima teigti, kad pedagogai, gebantys aktyviai naudoti IKT savo pamokose, puikiai demonstruoja galimybes rasti ir tinkamai pritaikyti reikalingą dalykinę informaciją savo pamokose.

Kaip dalykinės kompetencijos atskleidimo gebėjimas – bendravimas su šeima – labai svarbus yra tik 37 proc. respondentų požiūriu, o 16 proc. apklaustųjų tai nėra svarbus gebėjimas. Todėl tikėtina, kad pedagogų požiūriu, dalykinės kompetencijos labiausiai atsiskleidžia ugdymo metu, o bendraujant su ugdytinio šeima atsiskleidžia bendrosios kompetencijos.

Mažiausiai reikšmingas gebėjimas, kurio dėka galima pademonstruoti dalykines kompetencijas yra gebėjimas organizuoti įvairius renginius. Tokį atsakymo variantą kaip svarbų gebėjimą išskyrė tik 18 proc. respondentų ir net 25 proc. apklaustųjų nurodė, kad šis gebėjimas neatskleidžia dalykinių kompetencijų. Tačiau, kaip pastebi D. Malinauskienė „*pedagogų profesines kompetencijas galima apibūdinti kaip bendrųjų kompetencijų specifinę išraišką, kuri yra svarbi kiekvienai profesinei veiklai, ir kaip asmens savitą raišką jam sėkmingai sprendžiant profesines problemas, pagrįstą jo profesiniais, pedagoginiais ir asmeniniais gebėjimais*“ (Malinauskienė, 2010, p. 104).

Apibendrinant galima teigti, kad pedagogų nuomonę, dalykines kompetencijas atskleidžia mokytojai savo tiesioginiame darbe, organizuodami ugdomąjį procesą ir vesdami pamokas, kurių metu tinkamai pademonstruoja savo gebėjimus taikyti įvairius metodus, naudotis informacinėmis technologijomis ir naudoti IKT savo pamokose. Gebėjimai pademonstruoti kitose pedagogo veiklose neatskleidžia iš esmės dalykinių kompetencijų. Todėl galima teigti, kad ir šio tyrimo rezultatai rodo, kad tikslingai pademonstruoti profesiniai ir asmeniniai gebėjimai padeda atskleisti ir pademonstruoti turimas profesines kompetencijas ir būtent gebėjimų pagrindu šios kompetencijos įtvirtinamos.

Ugdymo kokybė yra kintantis reiškinys, todėl ją nuolat reikia stiprinti ir tobulinti. O kadangi pedagogų kompetencijos yra labai svarbus jos formavimo veiksnys tai reikalinga nuolat akcentuoti ir kompetencijų tobulinimą. Todėl buvo aiškinamasi, kokiais būdais ir formomis gimnazijos pedagogai gali tobulinti savo turimas kompetencijas (9 pav.).

9 pav. **Kompetencijų tobulinimo formos ir būdai** (N-193)

Analizuojant respondentų pateiktus atsakymus nustatyta, kad pagrindinė kompetencijų tobulinimo forma yra dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo kursuose. Tokią kvalifikacijos kėlimo formą kaip reikšmingą įvardino 69 proc. respondentų. Tačiau 10 proc. apklaustųjų nurodė, kad ši kompetencijų tobulinimo forma nėra reikšminga, todėl tikėtina, kad ne visuomet organizuojami kvalifikacijos tobulinimo renginiai yra naudingi pedagogams.

Reikšminga kompetencijų tobulinimo forma yra pačių pedagogų rengiami ir organizuojami seminarai. Šiai kompetencijų tobulinimo formai nebuvo pateikta nepalankių vertinimų, todėl galima teigti, kad pedagogo parengtas seminaras ar mokymai kolegoms turi didesnės naudos negu dalyvavimas kvalifikaciniuose mokymuose. Palankiai pedagogų vertinama ir galimybė skaityti paskaitas kolegoms. Šiam teiginiui, kaip reikšmingai kompetencijų tobulinimo formai pritarė 47 proc. respondentų. Vadinasi, pačių pedagogų organizuota veikla, kuri skirta kolegoms, turi palankią įtaką kompetencijų tobulinimui.

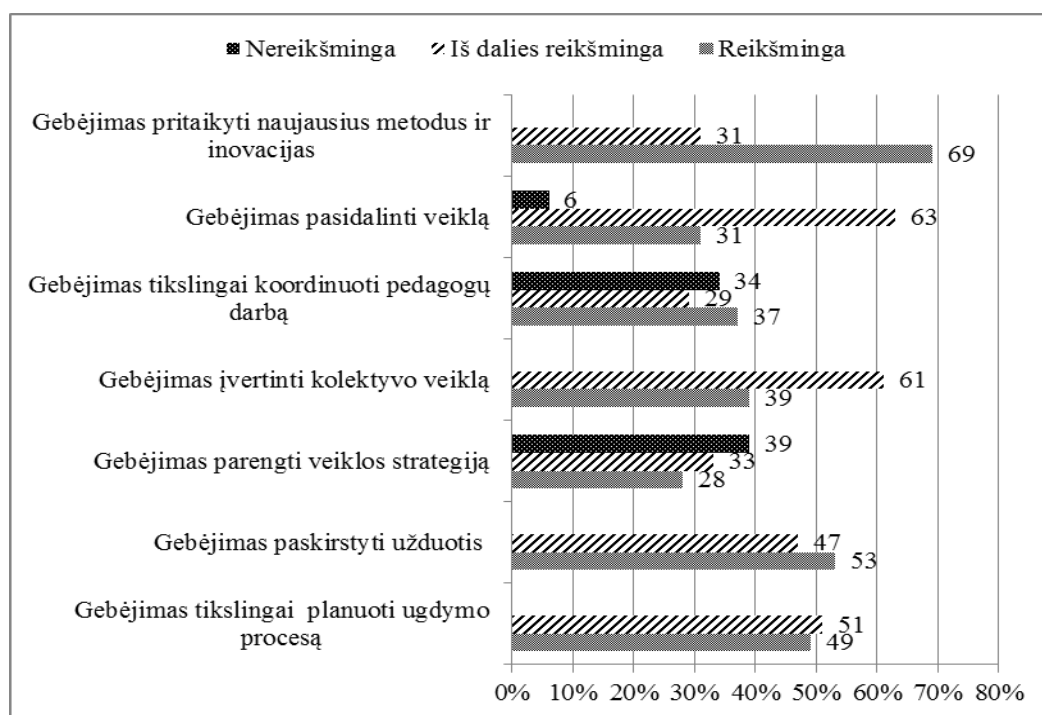
Ir šio klausimo respondentų atsakymuose nebuvo išsakyta nepalanki nuostata dėl gebėjimo naudotis informacinėmis technologijomis. Todėl akcentuotina, kad gebėjimas naudotis IKT savo veikloje gali tik padėti pedagogui pagilinti žinias ir gebėjimus, įtvirtinti kompetencijas.

Kaip nepalanki kompetencijų tobulinimo forma įvardijama galimybė dalyvauti konferencijose. Net 40 proc. respondentų nurodė, kad ši forma yra nereikšminga kaip galimybė tobulinti kompetencijas, kas dar kartą patvirtina nuostatą, jog pedagogai daugiau naudos gauna patys organizuodami renginius, o ne tik išklausydami mokymuose pateikiamą informaciją ar

klausydami pranešimų konferencijose. Mažiausiai reikšminga kompetencijų tobulinimui yra pedagogų veikla organizuojant tėvų diskusijas ir konferencijas. Pagal pateiktus pedagogų atsakymus šiame ir ankstesniame klausimuose matyti, kad pedagogų veikla su tėvais nėra akcentuotina kaip veiksminga priemonė tobulinti kompetencijas.

Apibendrinant galima teigti, kad pedagogų kompetencijų tobulinimui palankiausios formos yra tokios, kurias organizuoja patys pedagogai, skaitydami paskaitas ar veddami mokymus kolegoms. Dalyvavimas įvairiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose vertinamas palankiai kaip galimybė tobulinti kompetencijas, tačiau reikšmingesnė asmeniškai įgyvendinama dalykinė veikla. Šiuose atsakymuose pastebima, kad tiek dalykinių kompetencijų atskleidimui, tiek jų tobulinimui reikšmingesnės įtakos neturi organizuojama veikla su mokinių tėvais.

Ugdymo kokybės formavimui įtakos turi ir ugdymo įstaigos vadovas. Todėl ir vadovui yra labai svarbios įvairios kompetencijos, todėl buvo siekiama išsiaiškinti, kaip pedagogai įvardija vadovo gebėjimus, kurie turi įtakos ugdymo kokybės siekiui gimnazijose (10 pav.).

10 pav. Vadovo gebėjimai, reikšmingi įstaigos ugdymo kokybės siekiui (N-193)

Mokyklos vadovai yra atsakingi už ugdymo kokybės įgyvendinimą, todėl jų gebėjimai yra labai svarbūs siekiant formuoti tinkamą pedagogų veiklą ir požiūrį į ugdymo kokybę. Respondentų teigimu, mokyklos vadovai, siekdami ugdymo kokybės turi gebėti taikyti naujausius metodus ir iniciatyvas. Tokia pedagogų nuostata leidžia daryti prielaidas, kad mokyklos vadovas turi būti iniciatyvus ir gebėti tinkamai pademonstruoti naujovių ir metodų taikymą savo pamokose ir būti pavyzdžiu gimnazijos mokytojams.

53 proc. pedagogų požiūriu mokyklos vadovas turi gebėti paskirstyti užduotis. Todėl galima daryti prielaidą, kad mokyklos vadovas turi turėti aiškią veiklos viziją ir siekti užsibrėžto tikslo, įjungdamas į veiklą pedagogus, pateikdamas tikslinius nurodymus ir darbus, kurių tikslingas įgyvendinimas turėtų palankios įtakos ugdymo kokybei.

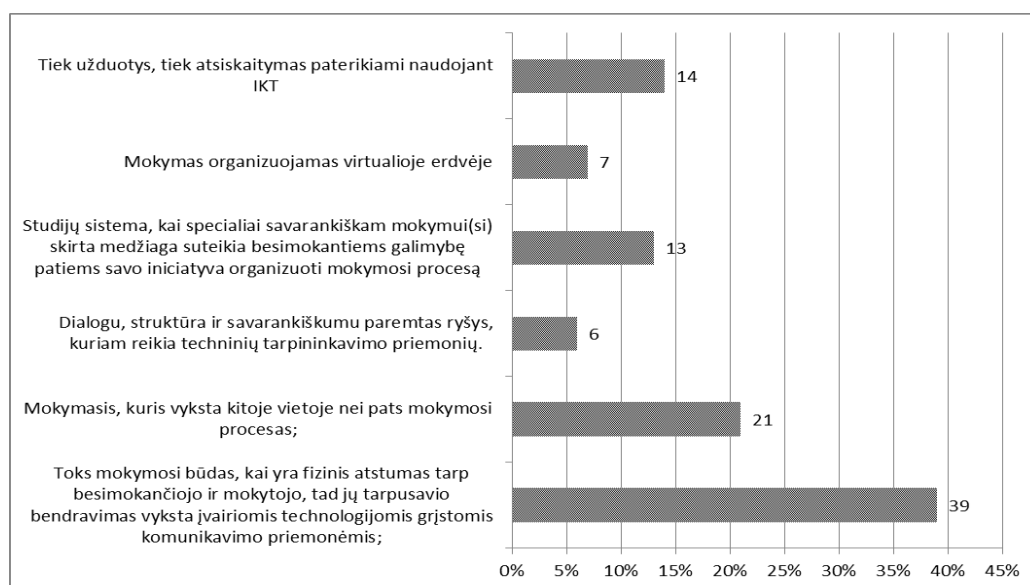
Kiek mažiau, 49 proc. respondentų teigė, jog ugdymo kokybės siekiui yra svarbus vadovo gebėjimas tikslingai planuoti ugdymo procesą. Vadinasi, ugdymo kokybės siekiui yra svarbu tai, kad ugdymo procesas vyktų planingai, kad būtų kryptingai įgyvendinami numatyti tikslai.

37 proc. respondentų teigė, kad reikšmingas vadovo gebėjimas koordinuoti pedagogų darbą. Todėl teigtina, kad pedagogų požiūriu, vadovas turi gebėti koordinuotai įgyvendinti organizavimo, planavimo ir kontrolės procesus.

Apibendrinant galima teigti, kad vadovo gebėjimai pritaikyti savo darbe naujausius mokymo metodus ir inovacijas, planuoti ugdymo procesą, koordinuoti pedagogų darbą ir tikslingai paskirstyti užduotis turi įtakos ugdymo kokybės siekiui gimnazijoje.

Apibendrinant pedagogų ir vadovų dalykinių kompetencijų įtaką ugdymo kokybės siekiui galima teigti, kad pedagogų gebėjimai taikyti įvairius mokymo metodus, naudotis informacinėmis technologijomis ir jas taikyti savo darbe, bei atsakinga ir kryptinga vadovo veikla, organizuojant ugdymo procesą, turi įtakos ugdymo kokybės siekiui gimnazijose.

Kaip parodė mokslinės literatūros analizė, siekti ugdymo kokybės galima pačiais įvairiausiais būdais ir metodais. Viena iš galimybių, tinkamai įvertinti ir tenkinti mokinių poreikius, nuotolinis mokymas. Todėl buvo aiškinamasi, kaip mokytojai įvertina nuotolinio ugdymo reikšmę ugdymo kokybės siekiui gimnazijose. Siekiant nustatyti, kaip mokytojai vertina nuotolinį mokymą buvo aiškinamasi, kaip pedagogai supranta nuotolinį mokymą (11 pav.).

11 pav. Nuotolinio mokymosi samprata pedagogų požiūriu (N-193)

Analizuojant respondentų pateiktus atsakymus nustatyta, kad didžioji dauguma mokytojų nuotolinį mokymą įvardina kaip tokį mokymo būdą, kai egzistuoja fizinis atstumas tarp besimokančiojo ir mokytojo, o jų tarpusavio bendravimas vyksta įvairiomis technologijomis, grįstomis komunikavimo priemonėmis. Todėl galima teigti, kad dauguma pedagogų suvokia, kad nuotolinio mokymo pagrindinis aspektas yra tas, jog besimokantis ir mokytojas yra ne toje pačioje erdvėje. Taip pat mokytojai suvokia, kad toks mokymasis yra įgyvendinamas naudojantis įvairiomis informacinėmis technologijomis.

Vien tik mokymosi erdvės skirtumus, taikant nuotolinį mokymą, išskyrė 21 proc. respondentų. Todėl galima daryti prielaidą, kad kaip esminį nuotolinio mokymo bruožą pedagogai dažniausiai įvardina erdvę, kuomet ji skiria besimokančius ir mokytojus.

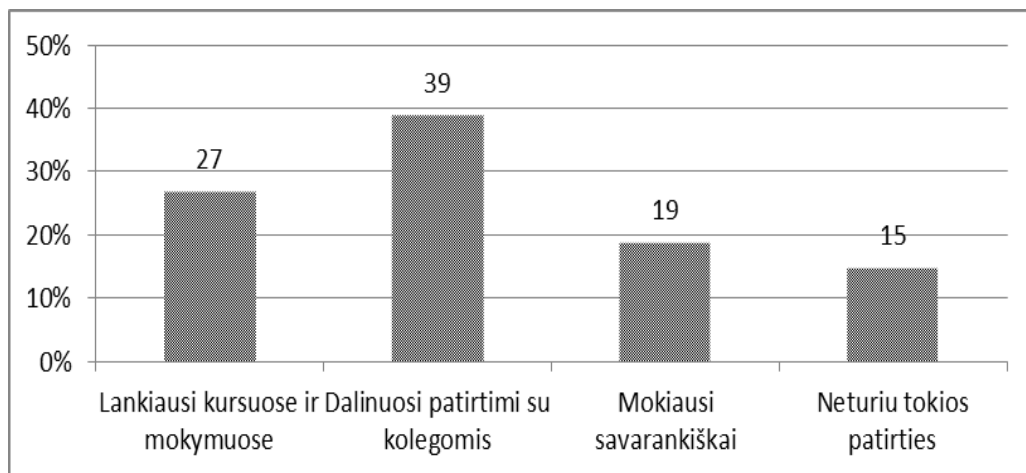
14 proc. respondentų akcentavo nuotolinį mokymąsi, kaip sistemą, kuomet ir užduotys ir atsiskaitymas yra pateikiami IKT pagalba. Todėl galima tik akcentuoti mokytojų nuostatą, kad vienas svarbiausių nuotolinio mokymo aspektų yra informacinių technologijų panaudojimas mokymo procese.

Nuotolinio mokymo galimybę, kaip sąlygų sudarymą besimokantiems patiems savarankiškai organizuoti mokymą, įvardija tik 13 proc. respondentų, todėl kaip savarankiškas mokymasis, kuriam reikalinga nedidelė mokytojo pagalba, nėra akcentuojamas. Taigi pagal pateiktus respondentų atsakymus matyti, kad pedagogų išsakyta nuomonė patvirtina N. Ambrasės (2012) išvadas, jog nuotolinis mokymas pasižymi šiomis savybėmis: fiziniu atstumu tarp ugdytojo ir besimokančiojo; IKT naudojimu; dviuse komunikacija ir galimybe netiesiogiai bendrauti su ugdytojais, kitais ugdytiniais mokymosi terpėje mokymo(si) proceso organizavimu.

Apibendrinant galima teigti, kad mokytojai suvokia ir patvirtina nuostatą, kad „nuotoliniam mokymui reikalingos tinkamos sąlygos, asmens nusiteikimai ir gebėjimai, techniniai mokymosi proceso įgūdžiai, mokomojo dalyko pažinimas ir savęs kaip besimokančiojo supratimas bei įsipareigojimas mokytis pasirinktu momentu“ (Merriem ir kt., 2007, p. 123). Todėl teigtina, kad pedagogai yra susipažinę ir išsiaiškinę nuotolinio mokymo sampratą ir jo diegimui reikalingas galimybes bei pasirengimą.

Tai, kad pedagogai, pradėdami taikyti nuotolinį mokymą, turi tam pasirengti teigia daugelis autorių. Nuotoliniame mokyme pedagogas, pasak N. Ambrasės (2012), tampa elektroniniu dėstytoju, šiuo atveju mokytoju, kuris atlieka šias veiklas: 1) pedagoginę veiklą, kur pedagogas yra dėstytojas, instruktorius, pagalbininkas, ekspertas ar net kritikas; 2) profesinę veiklą - dalyko mokytojas, atliekantis kolegos, grupės nario, mokinio ar mokytojo vaidmenį; 3) komercinę veiklą - yra laisvai samdomas, su kiekvienu besimokančiu nuolat bendraujantis darbuotojas, atliekantis konsultanto, individualaus mokytojo ar leidėjo funkcijas; 4) vadybinę veiklą - administratorius, nustatantis mokymo tvarkaraštį, registruojantis mokinių lankomumą, pasiekimus. Todėl šių pareigų

įgyvendinimas reikalauja specialaus pasirengimo. A. Volungevičienė (2008) taip pat nurodo, kad mokytojų pasirengimas mokyti nuotoliniu būdu yra vienas iš veiksnių, turinčių įtakos nuotolinio mokymo diegimui mokyklose. Todėl buvo aiškinamasi, kur pedagogai įgijo žinių, kad galėtų mokyti nuotoliniu būdu (12 pav.).

12 pav. **Žinių, mokyti nuotoliniu būdu, įgijimo būdai** (N-193)

Pagal pateiktus respondentų atsakymus išryškėjo, kad net 39 proc. pedagogų naudoti nuotolinį mokymą savo darbe ryžtasi pasikonsultavę su kolegomis. Todėl galima teigti, kad mokytojai įgyja žinių dėl nuotolinio mokymo galimybių bendraudami ir bendradarbiaudami su kolegomis, kurie jau taiko nuotolinį mokymą savo darbe. Todėl teigtina ir tai, kad mokyti nuotoliniu būdu nėra sudėtingas reiškinys, nes jo galima išmokti įvertinus kitų kolegų patirtį.

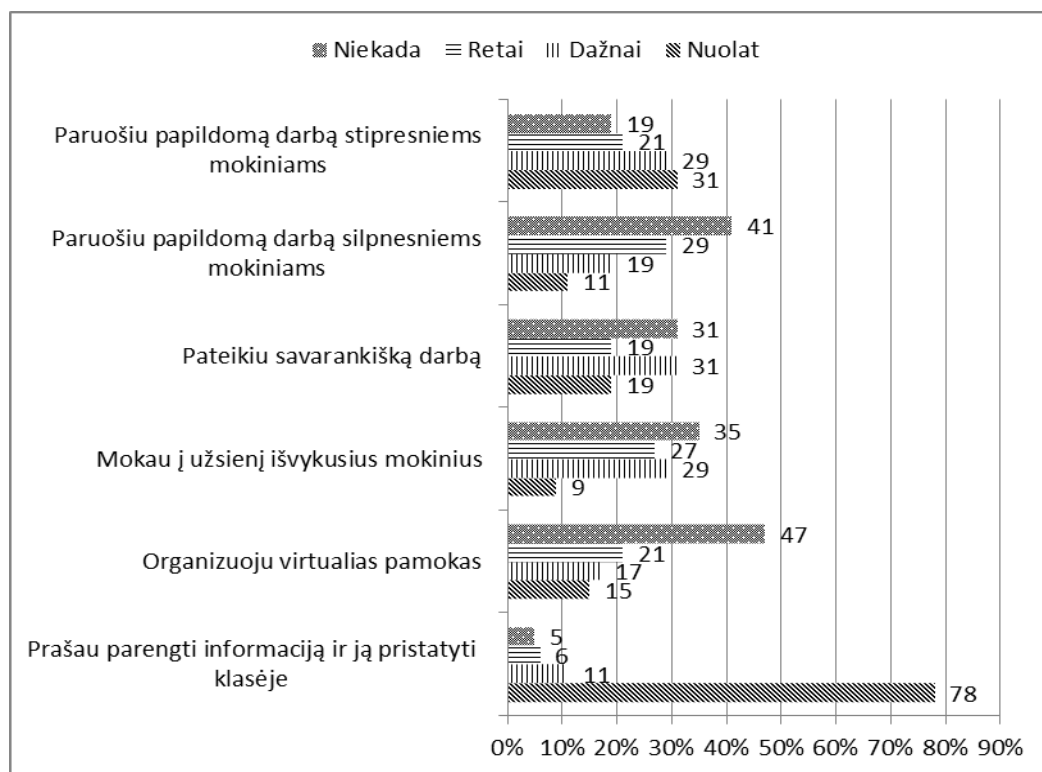
27 proc. respondentų teigė, kad lankėsi kursuose ir seminaruose. Tokie atsakymai dažniausiai pasirinkti respondentų, kurie turi mokytojo kategoriją. Todėl galima daryti prielaidą, kad jauni mokytojai, kurie ruošiasi pirminei atestacijai turi išlaikyti informacinių technologijų raštingumo testus, atlikti užduotis ir dalyvauti specialiuose mokymuose, kuriuose ir gauna reikalingos informacijos.

19 proc. respondentų nurodė, kad mokyti nuotoliniu būdu jie patys rengiasi savarankiškai. Tai tik patvirtinama prielaida, kad pasirengti mokyti nuotoliniu būdu nėra sudėtinga ir pedagogai tai gali išmokti patys siekdami prisitaikyti prie naujausių reikalavimų.

Tik 15 proc. respondentų nurodė, kad neturi mokymo nuotoliniu būdu patirties, kas leidžia teigti, jog nedidelė dalis mokytojų, dirbančių gimnazijose, neturi reikalingos patirties ir netaiko nuotolinio mokymo savo darbe.

Apibendrinant galima teigti, kad mokytojai dažniausiai mokosi taikyti savo darbe nuotolinį mokymą, semdamiesi patirties iš kolegų, dalyvaudami seminaruose. Taip pat nuotolinio mokymo diegimui galima pasirengti ir savarankiškai.

Kaip parodė mokslinės literatūros analizė, nuotolinis mokymas gali būti naudojamas įvairiais tikslais. Todėl buvo aiškinamasi, koku tikslu galima naudoti arba tikslinga naudoti nuotolinio mokymo teikiamomis galimybėmis savo darbe (13 pav.).

13 pav. Nuotolinio mokymo taikymo tikslai (N-193)

Analizuojant respondentų atsakymus matyti, kad pedagogų veikla daugiau apsiriboja IKT taikymo galimybių platesniu taikymu. Net 78 proc. respondentų nurodė, kad prašo mokinių parengti informaciją ir pristatyti ją klasėje. Tokie respondentų pasirinkimai rodo, kad nuotolinis mokymas iš esmės siejamas su savarankišku darbu atliekant užduotis informacinių technologijų pagalba.

31 proc. respondentų nurodė, kad nuotoliniu būdu paruošia darbą stipresniems mokiniams nuolat, o 29 proc. respondentų teigė, kad tai daro dažnai. Niekada to nedaro 19 proc. respondentų. Taip pat pastebima situacija, kad silpnesniems mokiniams nuotoliniu būdu užduotis nuolat ruošia 11 proc. respondentų, o niekada to nedaro net 41 proc. respondentų. Todėl galima išvelgti tendenciją, kad nuotoliniu būdu dažniau yra dirbama su stipresniais mokiniais negu su silpnesniais. Tokias atsakymo pasirinkimo tendencijas galėjo lemti tai, kad stipresni mokiniai turi geresnius gebėjimus mokytis įvairiais būdais, o silpnesnieji mokiniai gali geriau jaustis dirbdami savarankiškai ir niekieno netrukdomi.

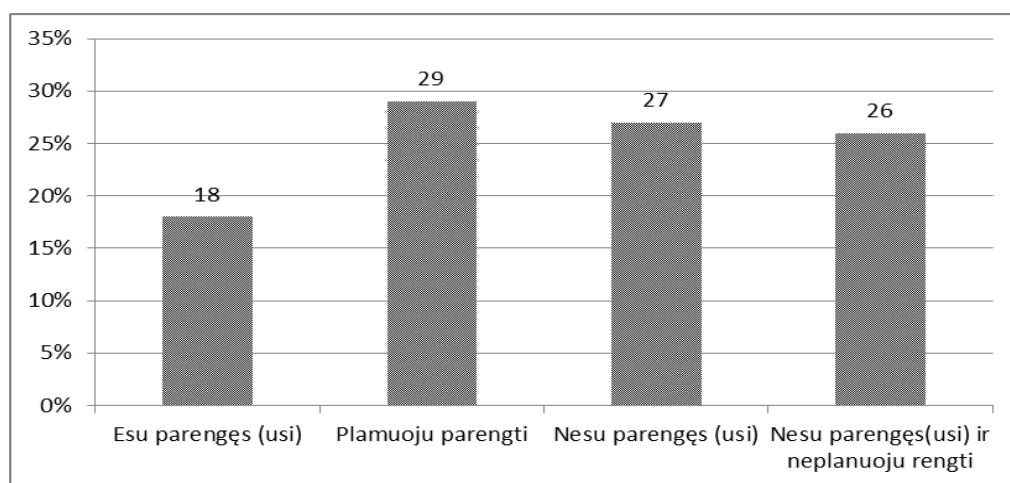
Savarankišką darbą mokiniams pateikia 19 proc. respondentų, todėl tikėtina, kad nuotolinis mokymas gali būti tikslingai išnaudojamas savarankiškai mokinių veiklai atlikti. Tačiau 31 proc. respondentų neteikia tokių užduočių. 15 proc. respondentų nurodė, kad organizuoja klasėje

virtualias pamokas. Todėl tikėtina, kad toks mokymas yra daugiau akcentuojamas naudojimosi informacinėmis technologijomis ir šių gebėjimų lavinimas.

Nuolat moko mokinius, gyvenančius užsienyje 9 proc. respondentų, o 29 proc. pedagogų, dalyvavusių tyrime, teigia, jog tokių mokinių mokymu užsiima dažnai, o 35 proc. respondentų niekada nėra mokę tokių mokinių. Todėl galima teigti, kad nuotolinio mokymo galimybės dažniausiai išnaudojamos siekiant perteikti papildomą ar savarankiška darbą savo mokiniams. Iš esmės nuotolinis mokymas, kuris atitiktų nuotolinio mokymo sampratą dėl ne tos pačios mokymosi erdvės ir technologijų panaudojimo, taikomas tik mokant mokinius, kurie su tėvais yra išvykę į užsienį, tačiau tokių mokinių nėra labai daug.

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinio mokymo, kurį taiko mokytojai savo darbe, tikslas - lavinti mokinių gebėjimus mokytis panaudojant informacines technologijas. Taip pat akcentuotina, kad nuotolinis mokymas propaguojamas siekiant padėti vaikams, kurie išvykę su tėvais į užsienį ir nenori atsilikti nuo klasės draugų.

Nuotolinio mokymo galimybių nėra mažai. Pagal R. Mačiulskį ir S. Turskienę (2010), pedagogai gali kurti savo mokymosi aplinkas, kaip vieną iš svarbiausių nuotolinio mokymo galimybių. Todėl buvo aiškinamasi, ar pedagogai turi parengę nuotolinio mokymo kursą (14 pav.)

14 pav. **Pedagogų nuostatos dėl nuotolinio mokymo kurso parengimo (N-193)**

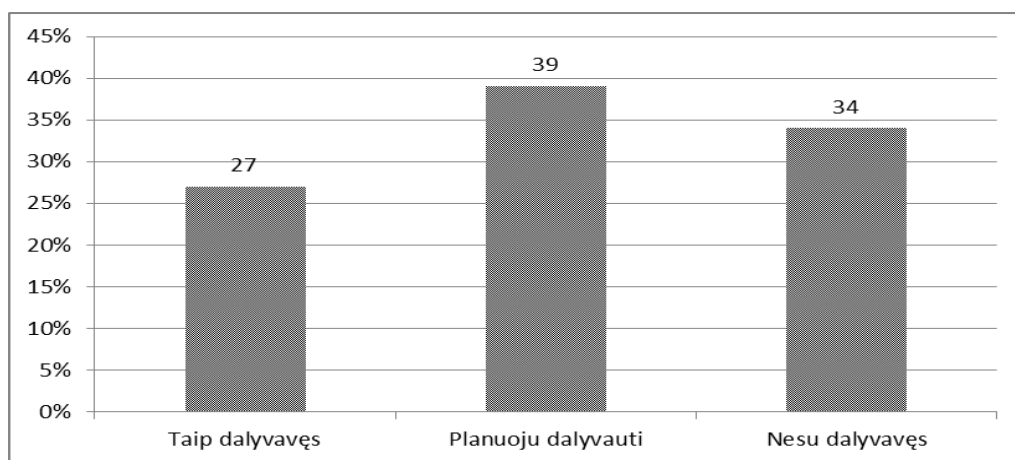
Analizuojant pedagogų pateiktus atsakymus matyti, kad net 29 proc. respondentų planuoja parengti nuotolinio mokymo kursą. Todėl galima teigti, kad nuotolinio mokymo taikymas pradamas aktyviau diegti į ugdomąjį procesą, nors pateikti respondentų atsakymai rodo, kad jau parengę nuotolinio mokymo kursą 18 proc. respondentų. Todėl teigtina, kad gimnazijose dar nėra plačiai taikomas nuotolinis mokymas.

Tačiau pateikti atsakymai rodo, kad daugiau nei pusė respondentų nėra pasirengę diegti nuotolinio mokymo kursų mokiniams. Todėl norint didinti nuotolinio mokymo diegimą mokyklose

ir įvardinti jį kaip ugdymo kokybės siekį, reikalinga atsakingai įvertinti mokytojų ir mokinių galimybes pasinaudoti tokiomis galimybėmis.

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinis mokymas gimnazijose dar nėra propaguojamas daugumos mokytojų, mes parengę nuotolinio mokymo kursus yra kiek mažiau nei pusė respondentų.

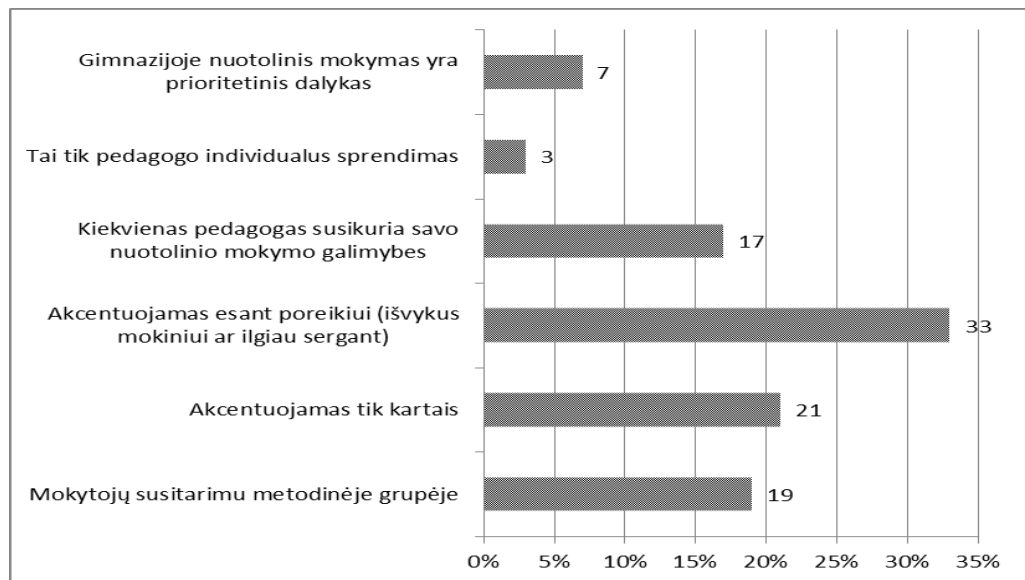
Viena iš galimybių pradėti ruošti nuotolinio mokymo diegimui gimnazijose yra mokytojo poreikis dalyvauti seminaruose, kuriuose jie galėtų išmokti taikyti nuotolinio mokymo galimybes. Todėl buvo aiškinamasi, ar pedagogai yra lankę mokymus, skirtus nuotolinio mokymo galimybių mokymuisi (15 pav.).

15 pav. Mokytojų dalyvavimas mokymuose (N-193)

Pagal pateiktus respondentų atsakymus matyti, kad nedidelė dalis mokytojų yra dalyvavusi nuotolinio mokymo diegimo seminaruose. Tačiau net 39 proc. respondentų planuoja dalyvauti tokiuose mokymuose, kas patvirtina anksčiau išsakytą nuostatą, jog nuotolinis mokymas populiarėja gimnazijose.

34 proc. respondentų nėra dalyvavę tokiuose mokymuose. Todėl galima teigti, kad nuotolinio mokymo diegimo populiarinimas turėtų būti mokyklų vadovų iniciatyva. Todėl buvo aiškinamasi, kaip tiriamosiose gimnazijose yra akcentuojamas ir taikomas nuotolinis mokymas (16 pav.).

16 pav. Nuotolinio mokymo akcentavimas gimnazijose (N-193)

Analizuojant respondentų atsakymus nustatyta, kad net 33 proc. pedagogų teigimu, nuotolinis mokymas gimnazijose akcentuojamas esant poreikiui, kuomet mokiniai negali tiesiogiai lankyti pamokų. Vadinasi, nuotolinio mokymo tikslingumas gimnazijoje akcentuojamas tuo atveju, kai mokinys negali dalyvauti bendroje mokymo erdvėje: yra išvykęs į užsienį ar ilgai sergant. Taigi šios priežastys turi įtakos nuotolinio mokymo diegimui gimnazijose.

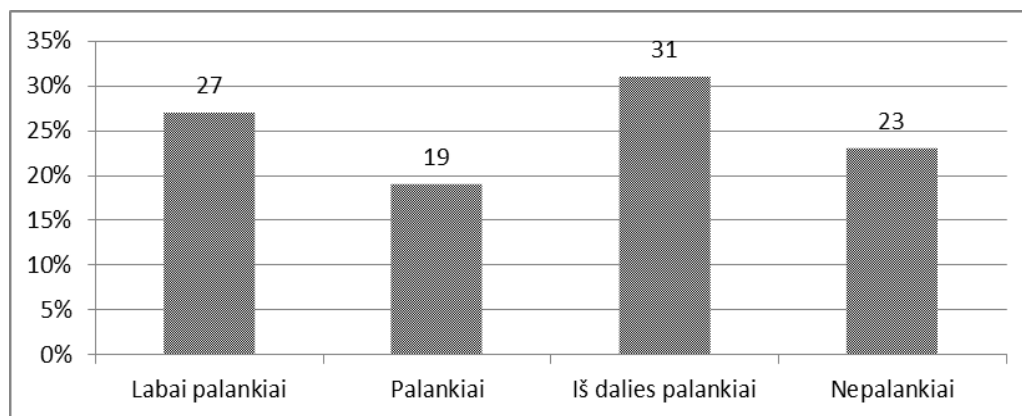
21 proc. respondentų teigė, jog nuotolinis mokymas gimnazijose akcentuojamas tik kartais. Todėl galima tik patvirtinti, kad nuotolinis mokymas yra reikšmingas išskirtiniais atvejais, kuomet mokiniui nėra galimybių dalyvauti bendroje mokymo erdvėje ir jis turi poreikį mokytis bei atlikti užduotis.

19 proc. respondentų nurodė, kad nuotolinis mokymas yra taikomas mokytojų susitarimu metodinėse grupėse. Todėl galima daryti prielaidą, kad nuotolinis mokymas gali būti taikomas atskirų dalykų mokyme.

17 proc. respondentų akcentuoja asmeninį pedagogo apsisprendimą ir jo poreikių taikymą pagal paties pedagogo galimybes taikyti nuotolinį mokymą. 3 proc. respondentų nurodė, kad nuotolinio mokymo taikymas yra individualus mokytojo reikalas.

Tik 7 proc. respondentų nurodė, kad nuotolinis mokymas gimnazijose yra prioritetas dalykas. Tai tik patvirtina nuostatą, kad nuotolinis mokymas dar nėra iš esmės ir aktyviai taikomas gimnazijose.

Anketinės apklausos klausimų blokas baigiamas siekiu išsiaiškinti, kaip pedagogai vertina nuotolinį mokymą kaip gimnazistų mokymo metodą (17 pav.).

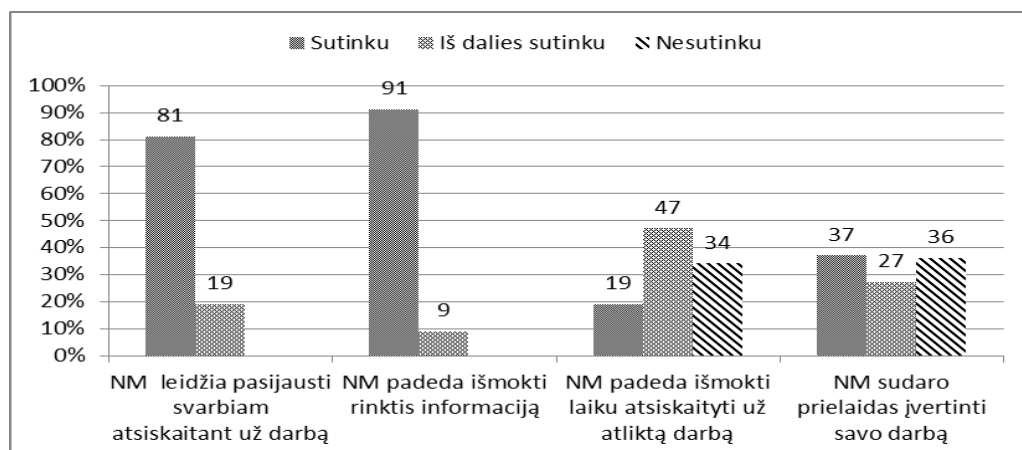

17 pav. Nuotolinio mokymo vertinimas mokytojų požiūriu (N-193)

Pagal pateiktus respondentų atsakymus matyti, kad didesnę dalis mokytojų nuotolinį mokymą vertina palankiai, nes 27 proc. respondentų nurodė, kad nuotolinį mokymą vertina labai palankiai, 31 iš dalies palankiai, o 19 proc. palankiai. O 23 proc. respondentų nurodė, kad nepalankiai vertina nuotolinį mokymą. Tokie atsakymai leidžia teigti, kad nuotolinis mokymas yra priimamas palankiai pedagogų.

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinio mokymo taikymo reikšmę ugdymo kokybei galima įvertinti pagal pedagogų nusiteikimą ir gebėjimą taikyti nuotolinį mokymą. Mokytojai sprendimus dėl nuotolinio mokymo taikymo priima metodinėse grupėse arba asmeniškai pagal savo poreikius ir individualius gebėjimus. Todėl galima teikti, kad nuotolinis mokymas yra reikšmingas ugdymo kokybei tuo požiūriu, kad mokytojai gali pademonstruoti savo gebėjimus, akcentuoti ugdymo proceso įvairumą ir galimybę pritaikyti mokymą pagal mokinio poreikius jam išvykus ar dėl kitų priežasčių ilgai nebūnant mokykloje ir negalint mokytis bendroje mokymo erdvėje.

Nuotolinis mokymas yra naudingas dėl įvairių priežasčių, nes sudaro galimybę padėti mokiniui patenkinti mokymosi poreikius, kuomet susidaro sunkumai lankyti mokyklą. Taip pat toks mokymas yra naudingas mokytojui, nes sudaro sąlygas dirbti su atskiromis mokinių grupėmis. Todėl buvo aiškinamasi, kiek nuotolinis mokymas yra naudingas mokinio savarankiškumui (18 pav.).

18 pav. Nuotolinio mokymo nauda mokinių savarankiškumo ugdymui (N-193)

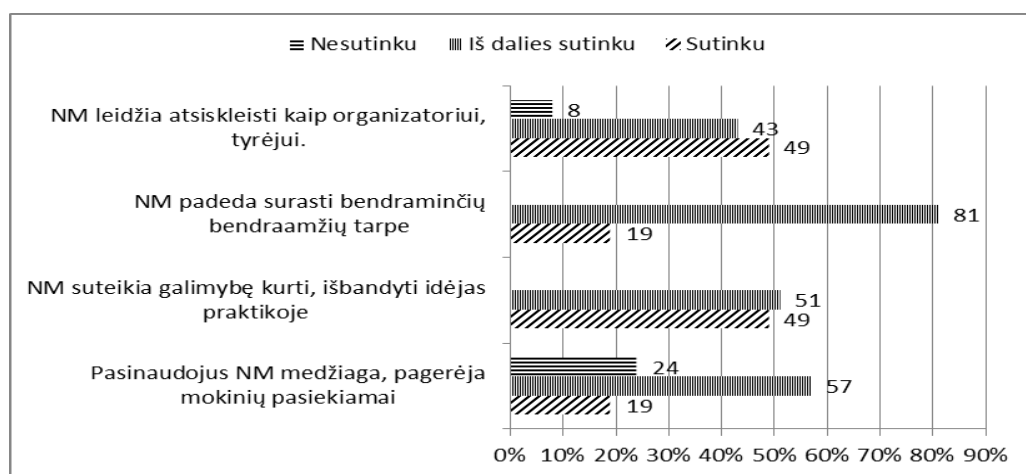
Analizuojant respondentų atsakymus nustatyta, kad 91 proc. pedagogų teigimu, nuotolinis mokymas padeda mokiniui išmokti rinktis informaciją, kas iš esmės lavina informacijos paieškos gebėjimus. Todėl galima teigti, kad nuotolinis mokymas ugdo raštingumo kompetencijas.

81 proc. apklaustųjų teigimu nuotolinis mokymas leidžia mokiniui pasijausti svarbiu atsiskaitant už darbą. Taip mokinys gali pademonstruoti savo kompetencijas ir galimybes savarankiškai atlikti užduotis. Taip yra ugdomas mokinio savarankiškumas ir atsakomybė.

37 proc. respondentų teigimu, nuotolinis mokymas sudaro prielaidas įvertinti savo darbą. Todėl teigtina, kad nuotolinio mokymo nauda vertinimui nėra aktuali ir labai svarbi, mokytojų požiūriu.

Tik 19 proc. apklaustųjų teigimu, nuotolinis mokymas padeda išmokti laiku atsiskaityti už darbą. Tokią nuostatą tikriausiai suformuoja požiūris, jog atsiskaitymas už nuotoliniu būdu paskirtas užduotis gali būti atliktas pasirinktu ar mokiniui patogiu laiku, todėl šis kriterijus nėra pedagogų vertinamas kaip naudingas mokinio savarankiškumui.

Toliau buvo aiškinamasi, kaip pedagogai vertina nuotolinio mokymo naudingumą mokinio gebėjimams (19 pav.).

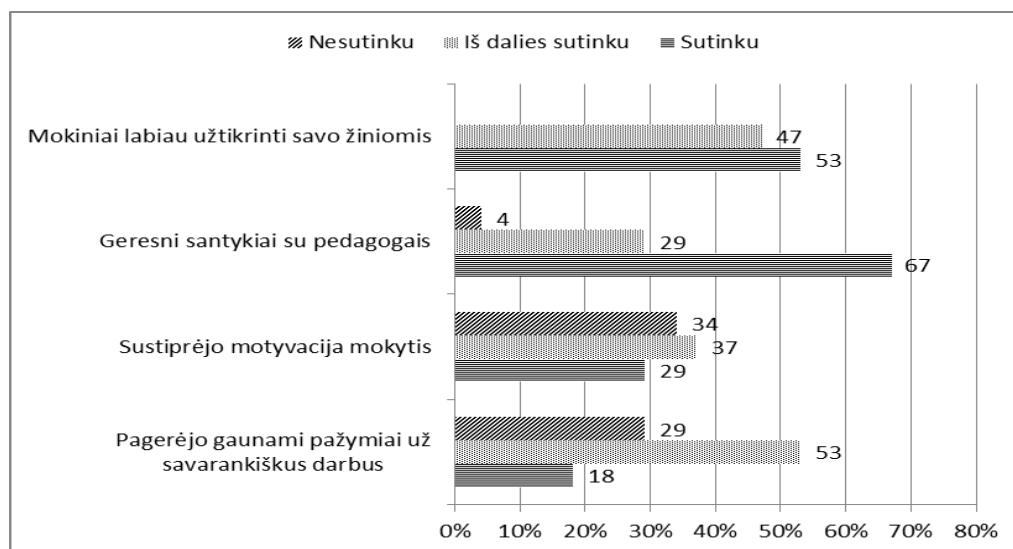
19 pav. Nuotolinio mokymo nauda mokinių gebėjimams (N-193)

Apibendrinti atsakymų duomenys leidžia teigti, kad nuotolinis mokymas leidžia mokiniui atsiskleisti kaip organizatoriui, tyrėjui ir suteikia galimybes išbandyti idėjas praktikoje, kadangi tokius atsakymus pasirinko po 49 proc. respondentų. Vadinasi, mokiniai, mokydamiesi savarankiškai ir ieškodami reikalingos informacijos patys atsakingi už savo darbo organizavimą, todėl ugdomas jų žingeidumas ir informacijos bei tyrinėjimo gebėjimai.

Tai, kad nuotolinis mokymas sudaro galimybes susirasti bendraminčių bendraamžių tarpe ir pasinaudojus nuotoliniu mokymo būdu surasta medžiaga pagerėja mokinių pasiekimai atsakė po 19 proc. respondentų. Todėl galima teigti, kad nuotolinis mokymas mokinių gebėjimams yra

naudingas dėl to, jog mokiniai praplečia savo akiratį, ugdomi suvokimą, kad gali mokytis savarankiškai ir tuo pačiu pagerina savo rezultatus.

Nuotolinis mokymas sudaro galimybes mokiniams pakeisti savo pasiekimus, nes jie yra atsakingi patys už savo laiku atliktą darbą, todėl buvo aiškinamasi, kiek nuotolinis mokymas naudingas mokinių pasiekimams (20 pav.).

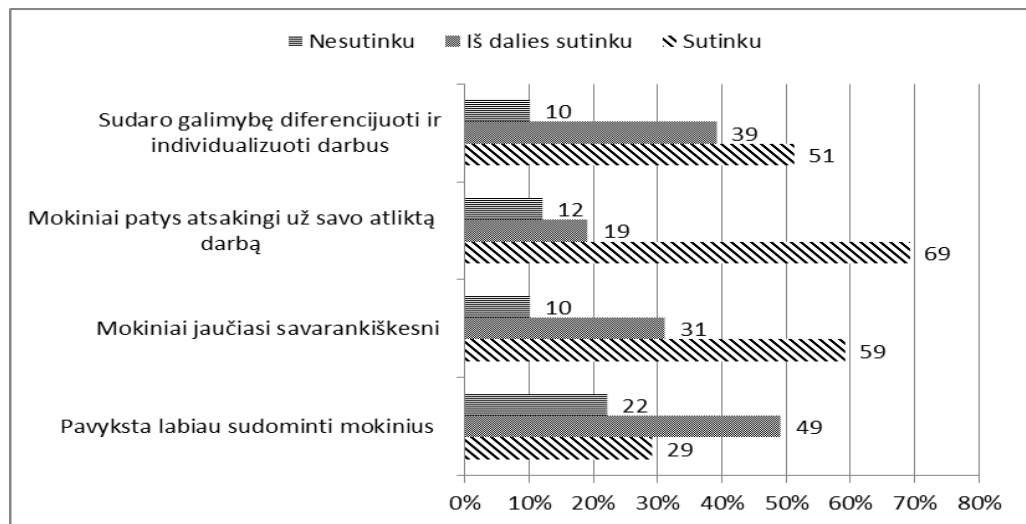
20 pav. Nuotolinio mokymo nauda mokinių pasiekimams (N-193)

Pagal pateiktus respondentų atsakymų duomenis matyti, kad didžiausia nauda išvelgiama mokinių ir pedagogų santykių gerinimui. Tokie atsakymai rodo, kad bendradarbiaudami mokiniai su pedagogais mokiniai išsiugdo pasitikėjimą, tik 4 proc. apklaustųjų nesutiko su tokia nuostata.

53 proc. respondentų teigimu, pasinaudodami nuotolinio mokymo galimybėmis mokiniai labiau užtikrinti savo žiniomis. Tokią nuostatą galėjo suformuoti tikėjimas, kad mokiniai patys suranda daugiau jiems naudingos informacijos, kuria pasinaudoja kaip reikalinga ugdymo procesui.

Beveik trečdalis respondentų sutiko su nuostata, kad nuotolinis mokymas stiprina motyvaciją mokytis. Todėl apibendrinant galima teigti, kad mokymasis nuotoliniu būdu leidžia mokiniams tvirčiau ir nuoširdžiau bendrauti su pedagogais, labiau užtikrinti savo žiniomis ir iš dalies pagerina mokymosi motyvaciją.

Magistro darbe analizuojama nuotolinio mokymo įtaka ugdymo proceso kokybei, todėl buvo aiškinamasi, kiek nuotolinis mokymas yra naudingas ugdymo proceso gerinimui (21 pav.).

21 pav. Nuotolinio mokymo įtaka ugdymo proceso gerinimui (N-193)

Analizuojant respondentų atsakymus nustatyta, kad labiausiai nuotolinis mokymas yra naudingas mokinių atsakomybei už savo darbą, nes šią nuostatą pasirinko 69 proc. respondentų. Vadinasi, kuomet mokiniai patys turi galimybę atsiskaityti už darbą, ugdoma jų atsakomybė ir pasitikėjimas.

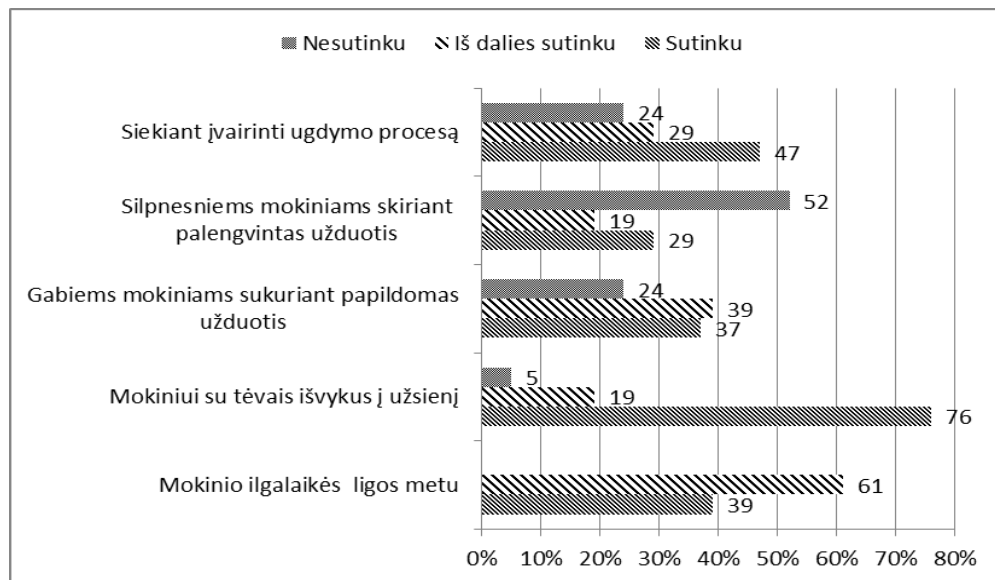
59 proc. respondentų nurodė, kad mokiniai jaučiasi savarankiškesni mokydamiesi nuotoliniu būdu. Todėl tikėtina, kad mokiniams patikėjus atlikti darbą pagal jų galimybes, yra ugdomas jų savarankiškumas, nes jie gali patys pasirinkti užduoties atlikimo laiką, stilių ir metodą, kuris atitinka mokinio gebėjimus.

51 proc. respondentų nurodė, kad mokytojai gali diferencijuoti ir individualizuoti užduotis, kas yra vienas svarbesnių aspektų organizuojant ir įgyvendinant ugdymo tikslus ir siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal savo galimybes ir poreikius.

Mažiausiai, 29 proc. respondentų nurodė, kad nuotolinis mokymas padeda labiau sudominti mokinius. Todėl tikėtina, kad nuotolinis mokymas yra specifinis dalykas, kuomet mokiniai turi suvokti šių mokymų esmę ir naudotis savo gebėjimais bei turėti reikalingas technologijas, kurios padėtų tinkamai atlikti visas reikalingas užduotis.

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinis mokymas yra naudingas ugdymo kokybei, nes mokiniai ugdo gebėjimus artimiau ir geriau bendrauti su mokytojais, susirasti bendraminčių bendraamžių tarpe, padeda mokiniams pasiekti geresnių rezultatų. Mokytojams sudaro galimybes atidžiau ir aktyviau diferencijuoti ir individualizuoti mokymo procesą, pademonstruoti savo gebėjimus parinkti tinkamas užduotis.

Nuotolinis mokymas pradamas diegti Lietuvos mokyklose ir pedagogai pradeda susipažinti su šios veiklos galimybėmis ir diegimu gimnazijose. Todėl reikalinga išsiaiškinti mokytojų nuostatas dėl nuotolinio mokymo diegimo tikslingumo gimnazijose (22 pav.).

22 pav. Nuotolinio mokymo diegimo gimnazijose tikslingumas (N-193)

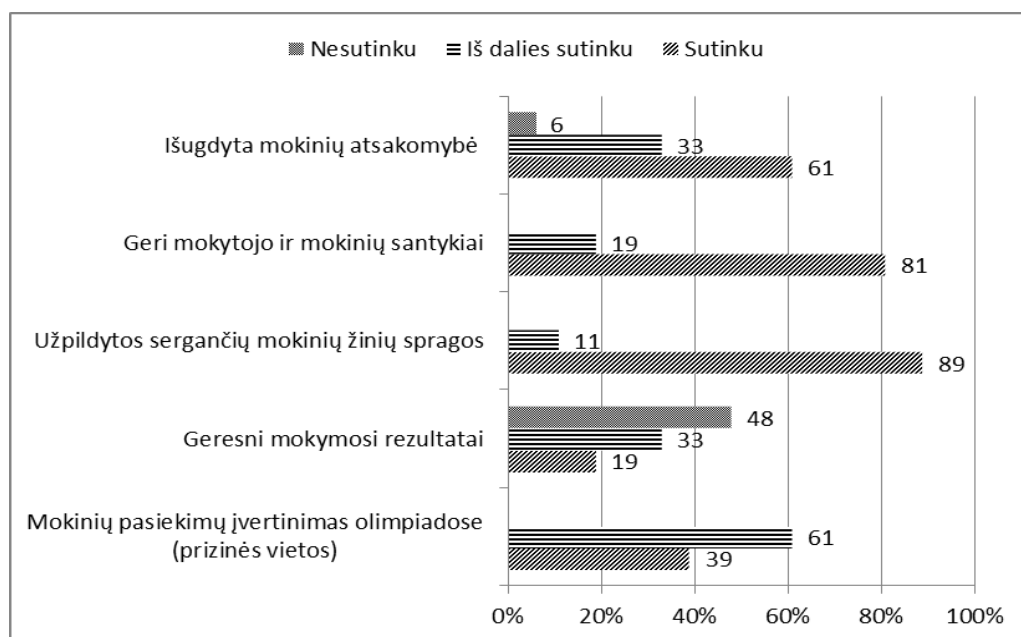
Pagal pateiktus respondentų atsakymus matyti, kad 76 proc. respondentų sutinka su nuostata, kad nuotolinį mokymą tikslinga diegti gimnazijose tuomet, kada mokiniai su tėvais išvyksta į užsienį. Tokias nuostatas galėjo įtakoti emigracijos situacija Lietuvoje, kuomet labai daug šeimų išvyksta dirbti į užsienį ir dažnai neturi galimybių vaikus palikti kieno nors priežiūrai, todėl šioje situacijose labai tikslinga diegti nuotolinį mokymą, kad mokinys galėtų mokytis savarankiškai ir konsultuotis su mokytojais.

47 proc. respondentų teigimu, nuotolinis mokymas gali pajvairinti mokymo procesą, kas yra viena ugdymo kokybės siekio sąlygų. Taigi galima teigti, kad nuotolinis mokymas kaip švietimo naujovė gali būti skirtas mokinių aktyvinimui ir mokymo įvairovei.

39 proc. respondentų sutiko su teiginiu, kad nuotolinį mokymą tikslinga įdiegti gimnazijose tuomet, kai mokinys turi sveikatos problemų, kurios ilgam laikui atitraukia mokinį nuo mokyklos ir jis neturi galimybių jos lankyti.

Kaip ir ankstesniame klausime, dėl užduočių stipresniems ir silpnesniems mokiniams, taip ir šiame, pedagogų nuomonės išsiskyrė, nes 37 proc. respondentų nuomone, nuotolinis mokymas yra tikslingesnis jį skiriant stipresniems mokiniams, o 29 proc. respondentų nurodė, kad tikslinga šį metodą diegti ir silpnesniems mokiniams. Todėl aišku, kad nuotolinio mokymo pagalba galima skirti mokinių poreikius ir gebėjimus atitinkančias užduotis. Vadinasi, nuotolinio mokymo diegimas gimnazijose gali būti inicijuojamas pačių pedagogų, kuomet jie skiria užduotis skirtingo lygio ir gebėjimų mokiniams, taip pat mokiniams, kurie turi išvykti su tėvais į užsienį arba ilgalaikės ligos metu. Vadinasi vienu atveju nuotolinis mokymas diegiamas pačių pedagogų iniciatyva, siekiant sudominti mokinius ir pajvairinti ugdymo procesą arba susidarius aplinkybėms, dėl kurių mokiniai ilgą laiką negali lankyti mokyklos.

Nuotolinis mokymas suteikia galimybę mokiniui pasiekti įvairių rezultatų, taip pat ir mokytojui padeda aktyviau pasireikšti kaip dalyko specialistui. Todėl buvo aiškinamasi, kokie nuotolinio mokymo rezultatai gali turėti įtakos ugdymo kokybei (23 pav.)

23 pav. Nuotolinio mokymo rezultatų įtaka ugdymo kokybei (N-193)

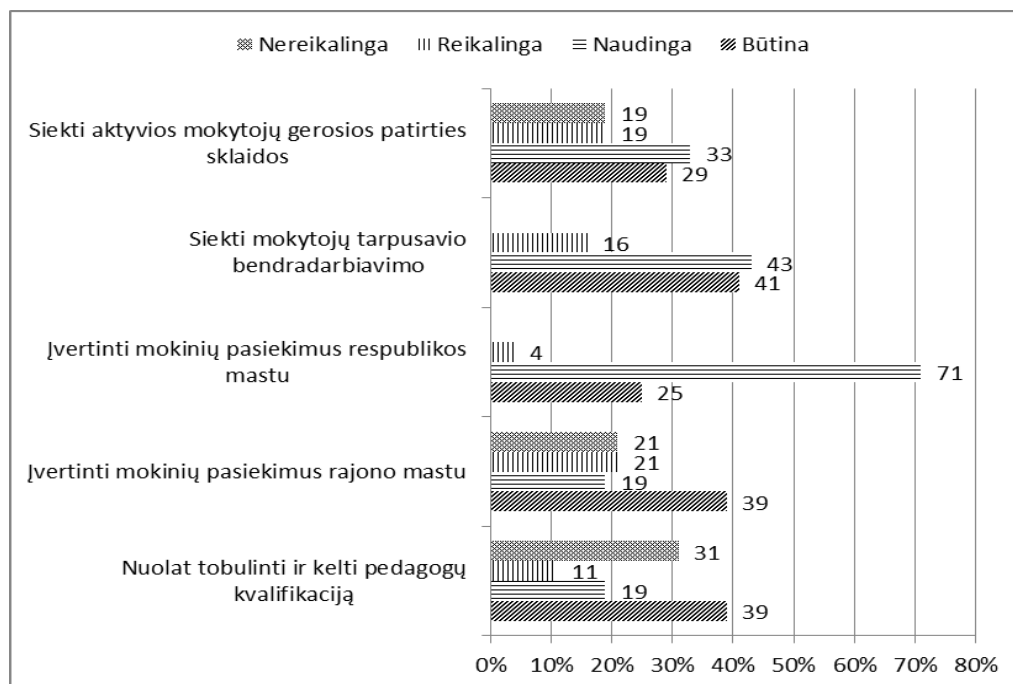
Pagal pateiktus respondentų atsakymus matyti, kad net 89 proc. respondentų požiūriu, ugdymo kokybei nuotolinio mokymo įtaka pasireiškia tuo, jog yra užpildytos mokinių žinių spragos. Vadinasi, turintiems sveikatos problemų mokiniams sudaromos palankios sąlygos laiku atsiskaityti už atliktą darbą ir išvengti nepalankių vertinimų.

81 proc. respondentų nurodė, kad ugdymo kokybei yra svarbūs ir geri mokytojų ir mokinių santykiai, kurie susiklosto taikant nuotolinį mokymą. Todėl teigtina, kad tinkamas bendradarbiavimas tarp mokinių ir pedagogų turi įtakos ugdant bendradarbiavimo kompetencijas, kurios yra svarbios ugdymo kokybei.

61 proc. respondentų nuomone, nuotolinis mokymas turi įtakos ir mokinių atsakomybės ugdymui. Tai galima įvardinti kaip veiksnį, kuris turi įtakos ugdymo kokybei, kadangi atsakingi mokiniai tinkamai atlieka savo pareigas ir siekia palankių vertinimų, kurie parodo aukštą pasiekimų lygį.

39 proc. respondentų nuomone, ugdymo kokybei turi ir mokinių pasiekimai olimpiadose ir konkursuose. Tokią nuostatą gali suformuoti požiūris, kad olimpiadų rodikliai yra taip pat vienas iš ugdymo kokybės rodiklių. Vadinasi, nuotolinio mokymo rezultatų įtaka ugdymo kokybei gana palanki, nes padidina gimnazijų rodiklius, kurie analizuojami kaip ugdymo kokybę lemiantys veiksniai.

Anketinė apklausa baigiama siekiu išsiaiškinti pedagogų nuomonę dėl nuotolinio mokymo galimybių tobulinti ugdymo kokybę (24 pav.).

24 pav. Nuotolinio mokymo galimybės tobulinti ugdymo kokybę (N-193)

Analizuojant respondentų atsakymus nustatyta, kad nuotolinio mokymo galimybės ugdymo kokybei nėra akcentuojamos ir labai palankiai vertinamos, nes atsakymų variantai palankiai vertinami mažiau nei pusės respondentų.

Daugiausia, 41 proc. respondentų, nurodė, kad nuotolinis mokymas sudaro galimybes siekti mokytojų tarpusavio bendradarbiavimo. Tokia galimybė leidžia pedagogams pademonstruoti savo kompetencijas ir perteikti savo žinias kitiems kolegoms.

39 proc. respondentų pasirinko kaip reikšmingus nuotolinio mokymo kriterijus ugdymo kokybei - įvertinti mokinių pasiekimus rajono mastu ir nuolatine galimybe tobulinti ir kelti pedagogų kvalifikaciją. Vadinasi, mokinių pasiekimų vidurkis rajone yra reikšmingas ugdymo kokybės rodiklis, o mokytojo kompetencija ir aukšta kvalifikacija taip pat yra vertinamas kaip palankus ugdymo kokybės veiksnys.

29 proc. respondentų nurodė, kad nuotolinis mokymas leidžia aktyvinti gerosios patirties sklaidą, kas sudaro galimybes apie savo pasiekimus informuoti kolegas iš kitų gimnazijų.

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinis mokymas sudaro palankias prielaidas ugdymo kokybės tobulinimui, nes leidžia mokytojams bendradarbiauti, pasidalinti informacija bei pasidalinti informacija tuo pačiu pademonstruojant savo gebėjimus.

2.4. Vadovų nuomonės tyrimo rezultatų analizė

Kokybiniame tyrime dalyvavo 5 informantai, jų demografinės charakteristikos pateikiamos 4 lentelėje.

4 lentelė

Lytis	Amžius	Vadovavimo gimnazijai stažas	Dalykinė kvalifikacija
Moteris	55	15	Mokytoja metodininkė
Moteris	46	11	Mokytoja
Moteris	47	8	Mokytoja metodininkė
Moteris	43	2	Vyresnioji mokytoja
Moterys	55	25	Mokytoja

Pagal pateiktus informantų duomenis matyti, kad kokybiniame tyrime dalyvavo penkios moterys, kurių amžiaus vidurkis 49 metai. Vadovavimo gimnazijai stažo vidurkis yra 12 metų. Dvi vadovės turi mokytojų metodininkų dalykines kvalifikacijas, dvi – mokytojos kategorijas ir viena vyresnioji mokytoja. Toks informančių pasiskirstymas leidžia tikėtis aiškios pozicijos analizuojamu klausimu, kadangi darbo patirtis nemaža, todėl gimnazijoje taikomos naujovės turi būti gerai žinomos ir suprantamos.

Analizuojant nuotolinio ugdymo įtaką ugdymo kokybei būtina nustatyti vadovų požiūrį į ugdymo kokybę, todėl pirmiausia buvo aiškinamasi, kaip mokyklų vadovai supranta ugdymo kokybę (5 lentelė).

5 lentelė

Ugdymo kokybės samprata

Kategorija	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Ugdymo kokybės samprata	Aukšti mokinių pasiekimai	Kiekvieno mokinio individuali pažanga. Aukšti ugdymosi rezultatai ir aukšta kultūra.
	Aukšta pedagogų kompetencija	Mokinių gebėjimų pasiekimas ir įvertinimas.
	Ugdymo turinio valdymas	Ugdymo turinio valdymas.
	Bendri susitarimai	Bendri susitarimai tarp mokinių, jų tėvų, mokyklos ir valstybinio lygmens. Susitarimų pagrindu pasiektas rezultatas. Tai susitarimas dėl šveitimo tikslų, jų siekimo būdų ir vertinimo kriterijų

Pagal pateiktus informantų atsakymus matyti, kad ugdymo kokybės sampratą galima išskirstyti pagal keturias subkategorijas. Daugiausiai informantų pateiktuose atsakymuose yra akcentuojami bendri susitarimai, kurie įgyvendinami tarp mokinių, jų tėvų, mokytojų, mokyklos vadovų. Šie susitarimai orientuoti pagal švietimo dokumentus. Todėl galima teigti, kad vienas

svarbiausių ugdymo kokybės aspektų yra susitarimai, kurių siekia mokyklos bendruomenės nariai, vadovaudamiesi švietimo dokumentais.

Kaip ugdymo kokybės veiksnys yra akcentuojama pedagogų kompetencija. Todėl galima teigti, kad mokyklos vadovų nuostatos dėl ugdymo kokybės atitinka mokslininkų nuostatas aptartas magistro darbo teorinėje dalyje. Todėl galima teigti, kad mokytojų kompetencija yra vienas iš svarbiausių ugdymo kokybės sampratos aspektų yra mokytojų kompetencija.

Mokinių pasiekimai, pasak informantų, taip pat gali būti įvardinti kaip ugdymo kokybės rodiklis. Todėl galima teigti, kad mokinių pasiekimai parodo ugdymo kokybės lygį. Taigi pagal pateiktus atsakymus galima teigti, kad ugdymo kokybę iš esmės suvokiama kaip švietimo dokumentų įgyvendinimas pagal suformuotus susitarimus tarp mokyklos bendruomenės narių tikslingai įgyvendinant ugdymo turinio valdymą. Todėl galima manyti, kad pateikta vadovų nuomonė atitinka M. Barkauskaitės ir R. Bruzgelevičienės (2004) pateiktą nuostatą, kad ugdymo kokybė yra „požymių visuma, leidžianti spręsti, kaip švietimo įstaiga, švietimo sistema ar atskiri jos posistemiai vykdo savo paskirčiai būdingus nacionalinius ir regioninius tikslus, atitinka ugdytinių poreikius, Europos Sąjungos, pasaulio šalių švietimo tendencijas, siekia naujovių ir nuolatinio tobulėjimo esamomis sąlygomis ir geba tas sąlygas gerinti“ (Barkauskaitė, Bruzgelevičienė, 2004, p.13) Vadinasi, ugdymo kokybę parodo bendras mokyklos bendruomenės darbas, kuris organizuojamas pagal numatytas programas, nacionalinius švietimo dokumentus ir tikslus bei yra siekiama nuolat gerinti rezultatus ir pasiekimus.

Ugdymo kokybę lemia daugelis veiksnių. Tai rodo ir mokslinės literatūros analizė ir pedagogų nuomonės tyrimas, todėl buvo aiškinamasi, kokius veiksnius, turinčios įtakos ugdymo kokybei, išskiria mokyklų vadovai (6 lentelė).

6 lentelė

Veiksniai, turintys įtakos ugdymo kokybei

Kategorija	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Veiksniai, turintys įtakos ugdymo kokybei	Ugdymo proceso planavimas	Ugdymo proceso planavimas, pamokos planavimas, pamokos vadyba.
	Mokinių pasiekimai	<...mokinių pasiekimai...>
	Mokytojų tobulėjimas	Nuolatinis mokytojų tobulėjimas. Dalijimasis patirtimi...> <..mokėjimas identifikuoti klaidas ir noras jas taisyti..>
	Vadovų veikla	Pagalba mokytojui. Mokytojo veiklos stebėjimas, vertinimas. Funkcijų delegavimas.

Informantų pateikti atsakymai parodo, kad labiausiai ugdymo kokybei turi įtakos mokytojų tobulėjimas, mokinių pasiekimai, vadovų veikla bei ugdymo proceso planavimas. Todėl galima teigti, kad pats svarbiausias veiksnys, turintys įtakos ugdymo kokybei, yra mokytojų kompetencijai.

Todėl teigtina, kad kvalifikuotas ir kompetentingas, nuolat siekiantis tobulintis mokytojas yra svarbiausias ugdymo proceso įgyvendintojas, nuo kurio priklauso ir mokinių rezultatai ir paties ugdymo proceso organizavimas.

Ugdymo kokybei turi įtakos ir mokyklos vadovų darbas. Šis darbas informantų įvardijamas kaip pagalba mokytojui, mokytojo veiklos stebėjimas ir vertinimas bei tinkamas funkcijų delegavimas. Vadinasi, mokyklos vadovai turi aktyviai dalyvauti ugdymo kokybės formavime ne tik atlikdami savo tiesiogines pareigas, bet gebėdami tinkamai įvertinti pedagogų kolektyvo pastangas siekti geresnių rezultatų.

Mokinių pasiekimai vieno informanto įvardijami kaip veiksnys, turintis įtakos ugdymo kokybei. Todėl galima teigti, kad ugdymo kokybė pademonstruojama mokinių pasiekimais. Vadinasi, kuo daugiau mokyklos mokinių pademonstruoja aukštus mokymosi rezultatus ir pasiekimus, tuo aukščiau vertinama mokyklos suteikiama ugdymo kokybė.

Taip pat vieno informanto akcentuojamas ugdymo proceso planavimas kaip veiksnys turintis svarbią įtaką ugdymo kokybei. Vadinasi, ugdymo proceso tikslingas planavimas yra reikšmingas tuo požiūriu, kad sistemingas mokytojų darbo organizavimas, ugdymo proceso valdymas ir kontrolė, mokinių pasiekimų skatinimas ir garsinimas sudaro prielaidas įvertinti kiekvienos mokyklos ugdymo kokybę. Taigi apibendrinant galima teigti, kad ugdymo kokybei įtakos turi mokytojų tobulinimasis, vadovų veikla, mokinių pasiekimai, ugdymo proceso planavimas.

Mokyklos veiklą organizuoja, planuoja, kontroliuoja mokyklų vadovai, todėl jų veiklos įtaka ugdymo kokybei yra taip pat labai reikšminga. Buvo aiškinamasi, kaip mokyklų vadovai įvardija vadovavimo veiksnius, turinčius įtakos ugdymo kokybės siekiui (7 lentelė).

7 lentelė

Vadovavimo veiksniai, turintys įtakos ugdymo kokybės siekiui

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantys veiksniai
Vadovavimo veiksniai, turintys įtakos ugdymo kokybės siekiui	Demokratiškumas	Demokratinės vertybės, vadovavimo stilius.
	Pagalba	Teikiama pagalba mokytojui, tėvams, mokiniams.
	Vadybinių funkcijų įgyvendinimas	Organizavimas, planavimas, kontrolė ir nuolatinis šių funkcijų įgyvendinimas. <... nepertraukiamas šių funkcijų veikimas...>
	Bendradarbiavimas	Bendradarbiavimas su mokytojais..> Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais.
	Ugdymo proceso įgyvendinimas	Nuolatinis ugdymo proceso stebėjimas, kontrolė. Ugdymo proceso planavimas.

Analizuojant informantų atsakymus nustatyta, kad vadovavimas mokyklai yra svarbus keliais aspektais. Labai svarbu, kad vadovas dirbdamas pasirinktų tinkamą vadovavimo stilių ir savo darbe vadovautųsi demokratiškais vertybėmis. Svarbu yra ir tai, kad vadovai gebėtų nuolat vykdyti esmines vadybos funkcijas: organizavimą, planavimą ir kontrolę. Palankiai ugdymo kokybę veikia ir vadovų gebėjimas bendradarbiauti bei tinkamai įgyvendinti ugdymo procesą. Todėl apibendrinant

galima teigti, kad vadovai savo veikloje vadovaudamiesi demokratinėmis vertybėmis, įgyvendindami vadybos funkcijas ir atsakingai vertindami įgyvendintų ugdymo procesą.

Ugdymo procese kaip viena švietimo naujovių yra akcentuojamas nuotolinis mokymasis. Todėl buvo aiškinamasi, kaip vadovai apibūdina nuotolinį mokymąsi (8 lentelė).

8 lentelė

Nuotolinio mokymo(si) apibūdinimas

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantys veiksniai
Nuotolinio mokymo(si) apibūdinimas	Ateities mokymas	Puikus dalykas tiek mokiniui mokantis, tiek mokytojui mokant. Ateities mokymasis.
	Bendravimas virtualioje erdvėje	Mokinys su mokytoju bendrauja virtualioje erdvėje.
	Informacinių technologijų pagrindas	Mokymas, grįstas informacinėmis technologijomis.
	Savarankiškas mokymas	Savarankiškas mokymasis, kai mokantysis yra kitoje vietoje, nei vyksta mokymo procesas.

Remiantis informantų atsakymais galima teigti, kad nuotolinis mokymas vadovų suprantamas pagal mokslininkų nuostatas, kurios aptartos teorinėje darbo dalyje. Apibūdinant nuotolinį mokymąsi išskiriamos ateities, virtualios erdvės bei informacinių technologijų sąsajos, kurios yra panaudojamos, kad būtų galima įgyvendinti savarankišką mokymąsi. Taip pat reikėtų akcentuoti, kad nuotolinis mokymas mokyklos vadovų įvardijamas kaip patogus veiksnys tiek mokančiam tiek besimokančiam. Vadinasi, pagal gimnazijos vadovus, nuotolinis mokymas yra toks savarankiško mokymosi procesas, kuris įgyvendinamas besimokančiam ir mokytojui esant skirtingose erdvėse panaudojant informacines technologijas.

Kaip parodė mokslinės literatūros analizė ir pedagogų anketinės apklausos rezultatai asmeninis pedagogų požiūris į nuotolinį mokymąsi nėra vieningas, todėl buvo aiškinamasi, koks yra asmeninis mokyklos vadovų požiūris į nuotolinį mokymąsi (9 lentelė).

9 lentelė

Asmeninis vadovų požiūris į nuotolinį mokymą

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantys veiksniai
Vadovų požiūris į nuotolinį mokymą	Palankus	<...mokinius motyvuotų mokytis, nes IKT jiems ne naujiena...> <...pajvairintų ugdymo kokybę...> Požiūris teigiamas, ar gerėja kokybė, nesu tikra. <...nenaudoju, bet žiūriu pozityviai. ...<gali pasitarnauti kaip puiki papildoma mokymo priemonė. Labai teigiamas požiūris
	Inicijuoja asmeninį tobulėjimą	Pati keliu savo kompetencijas nuotoliniu būdu. <...nuolat keliu kvalifikaciją nuotoliniuose kursuose. Šiuo būdu aš pati mokausi
	Aktyviai naudojamas	Esu parengusi nuotolinio mokymo kursą 6 klasei

Analizuojant informantų atsakymus nustatyta, kad mokyklos vadovai palankiai vertina nuotolinį mokymą(si). Palankiai vertinamas nuotolinis mokymas dėl to, kad ši veikla inicijuoja pačių vadovų mokymosi nuotoliniu būdu poreikį bei susidomėjimą šios veiklos teikiamomis galimybėmis. Taip pat vadovai teigiamai vertina mokytojų pasirengimą ir gebėjimą dirbti taikant nuotolinį mokymą. Tačiau stebima ir tai, kad tik kai kurie mokyklų vadovai savo veikloje yra aktyvūs nuotolinio mokymo propaguotojai ir įgyvendintojai. Todėl tikslinga išsiaiškinti, kaip mokyklose yra įgyvendinamas nuotolinis mokymas (10 lentelė).

10 lentelė

Nuotolinio mokymo įgyvendinimas gimnazijose

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantys veiksniai
Nuotolinio mokymo įgyvendinimas gimnazijose	Neįgyvendinamas	NM nėra įgyvendinamas. Nėra naudojama.
	Pavieniai bandymai	Yra tik pavieniai bandymai įgyvendinimui mokinių mokyme. Yra tik pavieniai atvejai.
	Mokytojų kvalifikacija	Dažniau keliama mokytojų kvalifikacija.

Pagal pateiktus informantų atsakymus matyti, kad nuotolinis mokymas nėra aktyviai įgyvendinamas gimnazijose. Dažniausiai yra akcentuojami pavieniai nuotolinio mokymo panaudojimo atvejai. Tačiau diegiant nuotolinį mokymą akcentuojama ir mokytojų kvalifikacijos kėlimo galimybė. Vadinas, nuotolinio mokymo diegimas reikalauja ir mokytojų tinkamo pasirengimo dirbti naudojant IKT savo darbe.

Tai, kad nuotolinis mokymas dar nėra labai aktyviai įgyvendinamas gimnazijose rodo ir pedagogų ir vadovų atsakymai, todėl buvo aiškinamasi vadovų nuomonė dėl to, kada ir kaip yra tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą(si) gimnazijose (11 lentelė).

11 lentelė

Nuotolinio mokymo(si) diegimo tikslingumas

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantys veiksniai
Nuotolinio mokymo(si) diegimo tikslingumas	Emigrantų vaikams	Kada į ugdymo procesą sugrįžta emigrantų vaikai. Didelė dalis mokinių išvyksta gyventi į užsienį..<nenorime jų prarasti..> Emigrantų vaikai nori baigti lietuviška mokyklą. Labiausiai reikalinga išvykusiems mokiniams.
	Mokymas namuose	<..sirgusiems ilgesnį laiką> <..kai negali dalyvauti pamokose dėl ligos..>
	Konsultacijos	Labai gabiems mokiniams. Tikslinga sudaryti galimybę norintiems mokytis papildomai.

Pateikti informantų atsakymai rodo, kad nuotolinio mokymo(si) diegimas labiausiai reikalingas tiems mokiniams, kurie negali įprastai lankyti mokyklos ir aktyviai bei ištiesai dalyvauti ugdymo procese: išvykimas su tėvais į užsienį, liga. Taip pat nuotolinis mokymas tikslingas taikyti tuomet, kai mokinys ilgai serga ir negali lankyti mokyklos. Tokios mokyklos vadovų nuostatos patvirtina mokytojų ir mokslininkų nuomonę. Todėl apibendrinant galima teigti, kad nuotolinį mokymą tikslinga taikyti tuomet, kaip mokinys negali lankyti mokyklos dėl svarbių priežasčių arba turi poreikį papildomai ir savarankiškai gilinti savo žinias.

Pagal R. Laužacką ir kt. (2009), formuojama nuostata, įtvirtinanti kokybės užtikrinimo principus, kad nuotolinio mokymo(si) turinio projektavimas turi būti grindžiamas kokybės vertinimo dimensijomis. Nuotolinio mokymo(si) turinio projektavimui turi būti taikoma kokybės užtikrinimo procedūra, kuri leistų įvertinti nuotolinio mokymo(si) turinį prieš kiekvieną mokymo(si) organizavimą. Todėl galima teigti, kad nuotolinis mokymas mokslininkų akcentuojamas kaip turintis įtakos ugdymo kokybei, todėl buvo aiškinamasi, kokią naudą ugdymo kokybei taikant nuotolinį mokymą įžvelgia mokyklų vadovai (12 lentelė).

12 lentelė

Nuotolinio mokymo nauda ugdymo kokybei

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantys veiksniai
Nuotolinio mokymo nauda ugdymo kokybei	Padedą pasiekti geresnių rezultatų	Padedą mokiniui siekti geresnių rezultatų.
	Nenutrūksta mokymosi procesas	Suteikia mokiniui įvairiapusiškumą ir neprisirišimą prie laiko juostų. Nenutrūksta mokymosi procesas išvykus ar susirgus.
	Ugdomas savarankiškumas	Ugdomas mokinių savarankiškumas. Ugdomas nuoseklumas, savarankiškumas, atsakomybė už rezultatą. Mokinys daug dirba savarankiškai.

Analizuojant informantų atsakymus nustatyta, kad mokyklos vadovų nuomonė dėl nuotolinio mokymo(si) teikiamos naudos ugdymo kokybei, sutampa su išsakyta mokslininkų ir pedagogų nuomone, tuomet galima teigti, kad nuotolinio mokymo(si) diegimo nauda ugdymo kokybei gimnazijose įžvelgiama padedant mokiniui siekti geresnių rezultatų, akcentuojant nenutrūkstamą mokymo(si) procesą, ugdant mokinių savarankiško darbo gebėjimus, savarankiškumą ir atsakomybę už atliktą darbą.

Baigiant interviu su vadovais buvo aiškinamasi, ar jie turi konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros jų vadovaujamose gimnazijose. Tačiau pagal pateiktus atsakymus galima teigti, kad konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo gimnazijose vadovai neturi, nes kol kas šio ugdymo veiklos diegimas yra tik kaip papildoma veikla ar pavieniai atvejai.

Apibendrinant galima teigti, kad nuotolinis mokymas gimnazijų vadovų vertinamas kaip palankus veiksnys ugdymo kokybės gerinimui, tačiau jie neišskiria ypatingų šio veiksnio prioritetų ugdymo kokybei gerinti, o jo diegimui gimnazijose neturi parengę konkrečių planų.

IŠVADOS

1. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad ugdymo kokybės vieningo apibrėžimo nėra. Ši sąvoka vertinama pagal daugelį kriterijų ir aspektų. Akcentuojama, kad ugdymo kokybės samprata gali būti interpretuojama skirtingai nuo jos vertintojų požiūrio, nes visi mokyklos bendruomenės nariai turi vis kitokius ugdymo kokybės kriterijus ir lūkesčius. Ugdymo kokybę formuoja įvairūs veiksniai. Atlikti moksliniai tyrimai, strateginiai švietimo dokumentai, mokslininkų nuostatos leidžia teigti, kad pagrindiniai veiksniai, kurie turi įtakos ugdymo kokybei yra: mokytojų profesionalumas ir turimos kompetencijos, mokinių pasiekimai, vadovo veikla bei edukacinė ugdymo aplinka.

2. Ugdymo kokybės siekti gimnazijose galima labai įvairiais būdais, taikant nuolat besikeičiančias technologijas ir būdus. Nuotolinis mokymas, kaip galimybė mokytis ir mokyti skirtingose aplinkose informacinių technologijų pagalba, sudaro palankų ugdymo kokybės siekį. Diegiant nuotolinį mokymą gimnazijoje akcentuojama mokytojų kompetencija ir galimybės dirbti naudojant IKT ugdomajame procese, mokinių gebėjimai ir jų galimybių bei poreikių tenkinimo galimybė, naujos inovatyvios edukacinės aplinkos sukūrimo galimybė. Nuotolinio mokymo diegimo poreikį diktuoja besikeičianti žinių visuomenė, kur informacinių technologijų pagalba galima įgyvendinti įvairias veiklas kaip ir įgyvendinti mokymosi visą gyvenimą nuostatas.

3. Pedagogų nuomonės analizė atskleidė:

- ugdymo kokybę pedagogai suvokia kaip tinkamai suteiktą mokymo paslaugą, kurios įgyvendinimui labiausiai reikšmingas veiksnys yra pačių pedagogų kompetentingumas ir profesionalumas, nes nuo mokytojų veiklos iš esmės priklauso, kokių rezultatų pasieks jų mokiniai.
- Dalykines kompetencijas pedagogai atskleidžia tiesioginiame darbe, organizuodami ugdomąjį procesą ir veddami pamokas, kurių metu tinkamai pademonstruoja savo gebėjimus taikyti įvairius metodus, naudotis informacinėmis technologijomis ir naudoti IKT savo pamokose.
- Pedagogų kompetencijų tobulinimui palankiausios formos yra tokios, kurias organizuoja patys pedagogai, skaitydami paskaitas ar veddami mokymus kolegoms. Dalyvavimas įvairiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose vertinamas palankiai kaip galimybė tobulinti kompetencijas, tačiau reikšmingesnė asmeniškai įgyvendinama dalykinė veikla.
- Pedagogų nuomone, ugdymo kokybės siekiui gimnazijoje turi įtakos vadovo gebėjimai, kurie akcentuojami gebant pritaikyti savo darbe naujausius mokymo metodus ir inovacijas, planuoti ugdymo procesą, koordinuoti pedagogų darbą ir tikslingai paskirstyti užduotis.

- Nuotolinio mokymo, kurį taiko mokytojai savo darbe, tikslas - lavinti mokinių gebėjimus mokytis panaudojant informacines technologijas. Taip pat akcentuotina, kad nuotolinis mokymas propaguojamas siekiant padėti vaikams, kurie išvykę su tėvais į užsienį ir nenori atsilikti nuo klasės draugų.
- Nuotolinio mokymo taikymo reikšmę ugdymo kokybei galima įvertinti pagal pedagogų nusiteikimą ir gebėjimą taikyti nuotolinį mokymą. Pedagogai sprendimus dėl nuotolinio mokymo taikymo priima metodinėse grupėse arba asmeniškai pagal savo poreikius ir individualius gebėjimus.
- Nuotolinis mokymas yra reikšmingas ugdymo kokybei tuo požiūriu, kad mokytojai gali pademonstruoti savo gebėjimus, akcentuoti ugdymo proceso įvairumą ir galimybę pritaikyti mokymą pagal mokinio poreikius jam išvykus ar dėl kitų priežasčių ilgai nebūnant mokykloje ir negalint mokytis bendroje mokymo erdvėje.
- Nuotolinis mokymas yra naudingas ugdymo kokybei, nes mokiniai ugdo gebėjimus artimiau ir geriau bendrauti su mokytojais, susirasti bendraminčių bendraamžių tarpe, padeda mokiniams pasiekti geresnių rezultatų. Mokytojams sudaro galimybes atidžiau ir aktyviau diferencijuoti ir individualizuoti mokymo procesą, pademonstruoti savo gebėjimus parinkti tinkamas užduotis.
- Nuotolinis mokymas sudaro palankias prielaidas ugdymo kokybės tobulinimui, nes leidžia mokytojams bendradarbiauti, pasidalinti informacija bei pademonstruoti savo gebėjimus

4. Gimnazijos vadovų nuomonės tyrimas atskleidė:

- ugdymo kokybę parodo bendras mokyklos bendruomenės darbas, kuris organizuojamas pagal numatytas programas, nacionalinius švietimo dokumentus ir tikslus bei yra siekiama nuolat gerinti rezultatus ir pasiekimus. Ugdymo kokybei įtakos turi mokytojų tobulinimasis, vadovų veikla, mokinių pasiekimai, ugdymo proceso planavimas.
- Gimnazijų vadovų nuomone, nuotolinis mokymas yra toks savarankiško mokymosi procesas, kuris įgyvendinamas besimokančiam ir mokytojui esant skirtingose erdvėse panaudojant informacines technologijas.
- Nuotolinio mokymo diegimas reikalauja ir mokytojų tinkamo pasirengimo dirbti naudojant IKT savo darbe, o nuotolinį mokymą tikslinga taikyti tuomet, kaip mokinys negali lankyti mokyklos dėl svarbių priežasčių arba turi poreikį papildomai ir savarankiškai gilinti savo žinias.
- Nuotolinis mokymas vertinamas kaip palankus veiksnys ugdymo kokybės gerinimui, tačiau jie neišskiria ypatingų šio veiksnio prioritetų ugdymo kokybei gerinti, o jo diegimui gimnazijose neturi parengę konkrečių planų.

5. Magistro darbe kelta hipotezė, jog tikėtina, kad palankiai nuotolinio mokymo galimybes vertinantys ir darbo patirties turintys pedagogai palankiai vertina ir nuotolinio mokymo įtaką ugdymo kokybei, pasitvirtino. Šios hipotezės patvirtinimą atskleidė gimnazijoje dirbančių pedagogų ir vadovų nuomonės tyrimo rezultatai, kuriuose atsiskleidė, kad mokytojai, gebantys naudoti IKT savo darbe palankiai vertina ir nuotolinio mokymo taikymo galimybes.

REKOMENDACIJOS

Taikant nuotolinį mokymą gimnazijose kaip ugdymo kokybės užtikrinimo siekį tikslinga:

1. Gimnazijų vadovams užtikrinti IKT naudojimo bazę mokyklose ir pedagogų kvalifikacijos tobulinimo galimybes dalyvaujant nuotolinio mokymo diegimo ir naudojimo seminaruose.
2. Pedagogams, siekiantiems diegti nuotolinį mokymą savo dalyko pamokose, įvertinti asmeninį ir mokinių pasirengimą bei poreikius mokytis nuotoliniu būdu.
3. Rengiant mokyklų strateginius planus, numatyti nuotolinio mokymo diegimo galimybes ir išanalizuoti šio mokymo poreikius bei tokio mokymosi būdo reikalingumo priežastis.
4. Sudaryti sąlygas mokiniams išbandyti galimybes nuotolinio mokymosi diegimą ir taikymą jų asmeninei pažangai.

LITERATŪRA

1. Adomaitienė J., Zubrickienė I., Andrikienė R.M., (2006), Pedagogų požiūris į darnų vystymąsi: aktualumas ir plėtros galimybės, Vilnius, p. 15.
2. Ambrasė N. (2012). Nuotolinio mokymosi diegimo bendrojo lavinimo mokyklose veiksmų tyrimas. Prieiga per internetą <https://ojs.kauko.lt/index.php/ssktpd/article/viewFile/338/334> [Žiūrėta 2014-11-02]
3. Anderson T. (2005). Distance-learning – Social softwares killer ap?. Prieiga per internetą < http://scholar.google.lt/scholar?start=40&q=distance+learning&hl=lt&as_sdt=0,5 [Žiūrėta 2014- 08 – 17]
4. Bakutienė I. (2009). Ugdymo proceso kokybės vadyba bendrojo lavinimo mokyklose. Magistro darbas. Prieiga per internetą < http://vddb.laba.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2009~D_20090629_114920-89134/DS.005.0.01.ETD [Žiūrėta 2014 - 08-26] .
5. Baltušytė R., Dirsė V., (2006) Šiuolaikinės kompiuterinės technologijos ir gamtamokslinis ugdymas./Konferencijos „Gamtamokslinis ugdymas bendrojo lavinimo mokykloje“ medžiaga . Nr.1 p. 16-18, Šiauliai.
6. Bigelienė D., Malickaitė – Buikienė L., Vingelienė S. (2006). IKT taikymas gamtamoksliniame ugdyme: galimybės ir problemos. Konferencijos „Gamtamokslinis ugdymas bendrojo lavinimo mokykloje“ medžiaga. Nr. 7, Šiauliai, p. 68-71.
7. Bijeikienė V., Pundziuvienė D., Zutkienė L. D. (2012). IKT panaudojimas integruojant kalbos ir dalyko mokymą. Darnioji daugiakalbystė, Nr. 1, p. 110-122.
8. Bilbokaitė I., Bilbokaitė R. (2012). Pedagogų įvaizdis: išspūdžio aspektai mokinių vertinimu. Prieiga per internetą < <file:///C:/atsisiuntimai/70-282-1-PB.pdf>. [žiūrėta 2014-06-12].
9. Bilbokaitė R. (2012). Kompiuterinės vizualizacijos ribojimas ugdymo procese; pedagogų kompetencijų stokos aspektas. Prieiga per internetą < <https://ojs.kauko.lt/index.php/ssktpd/article/viewFile/67/61>> [Žiūrėta 2014-10-09] .
10. Bitinas B. (2006). Edukologinių tyrimų metodologiniai vingiai. Prieiga per internetą http://www.su.lt/bylos/studijos/Stud_kokybe/Methodine_medziaga/publikacijos/12.pdf [Žiūrėta 2014-11-02].
11. Bitinas B., Rupšienė L., Žydžiūnaitė V. (2008). Kokybinių tyrimų metodologija. Klaipėda: Klaipėdos universitetas.
12. Brazdeikis V. (2009). Informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis papildytų edukacinių aplinkų kaita. Informacijos mokslai, Nr. 50, p. 57 – 63.
13. Burškaitienė R., Vilkonienė M. (2009). Priešmokyklinio ugdymo kokybė: samprata ir esminiai vadybos aspektai. Jaunųjų mokslininkų darbai, Nr. 2(23), p. 111-117.

14. Butrimė E., Zuzevičiūtė V. (2009). Mišraus mokymosi poreikiai socialinių mokslų studentų ir dėstytojų požiūriu. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIA, Nr. 23, p. 43 – 51.
15. Čiarnienė R., Kumpikaitė V. (2005). Developing Knowledge Society: New Approach to Managerial-Economic Preparation of Specialist. Inžinerinė ekonomika, Nr. 1(41), p. 41 – 52.
16. Čiužas R., Navickaitė J. (2008). Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo paradigmos virsmo sąlygomis. Pedagogika, Nr. 91, p. 53 – 59.
17. Dagienė V., Kurilovas E. (2009). Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo švietime patirties Lietuvoje ir užsienio šalyse lyginamoji analizė. Pedagogika, T.95, p. 112-119.
18. Degėsis L. (2009). Ugdymo teorija kaip socialinės tikrovės dekonstrukcija ir interpretacija. Žmogus ir žodis, Nr. IV, p.41 – 46.
19. Dickey M. D. (2004). The impact of web-logs (blogs) on student perceptions of isolation and alienation in a web-based distance-learning environment. Prieiga per internetą http://scholar.google.lt/scholar?start=40&q=distance+learning&hl=lt&as_sdt=0,5 [Žiūrėta 2014-10-02]
20. Dickey M. D. (2005). Three-dimensional virtual worlds and distance learning: two case studies of active Worlds as a medium for distance education. British Journal of Education Technology, Vol. 36, p. 349 – 451.
21. Donelienė I., Turskienė S., Bersėnas T. (2012). Edukologijos specialybių studentų informacinių komunikacinių technologijų kompetencijos tyrimas. Jaunųjų mokslininkų darbai, Nr. 4(37), p. 25-30.
22. Domarkas V. (2007). Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 m. nuostatos kaip politinis susitarimas. Pranešimas konferencijoje „Lietuvos švietimo strategija: rytdienos uždaviniai. 2007-09-26 [interaktyvus] [žiūrėta 2014-07-03] prieiga per internetą http://www.smm.lt/strategija/docs/vssi/pranesimas_V.Domarko.doc
23. Duoblienė L. (2009). Ar pavyks išvengti hibridinio tapatumo formavimo(si) informacinėje visuomenėje?. Acta Paedagogica Vilnensia, Nr. 23, p. 79–91.
24. Gedminienė D., Gumuliauskienė A. (2008). Ugdymo kokybės vertinimas bendrojo lavinimo mokykloje: mokytojų ir mokinių požiūris, Acta Pedagogica Vilnensia: mokslo darbai. Nr. 21., p. 75–87.
25. Geros mokyklos koncepcija (2013). Prieiga per NMVA.
26. Gedvilienė G., Zuzevičiūtė V. (2007). Edukologija. Mokomoji knyga studentams. Kaunas: VDU.

27. Gulbinas R. (2011). Informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo prielaidos socialinio pedagogo veikloje. *Socialinis ugdymas*, Nr. 11 (28), p.43 – 54.
28. Gudynas P. (2005). Ugdymo kokybės samprata ir kokybės problemos. Prieiga per internetą:http://www.pprc.lt/MetodineVeikla/naujienos/Ugdymo_kokybes_samprata_ir_kokybes_problemos.pdf [Žiūrėta 2014-01-14]
29. Gumuliauskienė A., Smilgienė A. (2010). Ugdymo kokybės kaip švietimo politikos prioriteto raiška bendrojo lavinimo mokyklų strateginiuose planuose. *Mokytojų ugdymas*, Nr. 15 (2), p. 146 – 160.
30. Gricienė D., Gumuliauskienė A. (2010). Mokyklų situacijos vertinimo raiška strateginiuose veiklos planuose. *Jaunųjų mokslininkų darbai*, Nr. 4(25), p. 85-95.
31. Helmke A. (2012). *Pamokos kokybė ir mokytojo profesionalumas: diagnostika, vertinimas, tobulinimas*. Vilnius: Standartų spaustuvė.
32. Janiūnaitė B. (2000). Edukacinių novacijų diegimo ypatumai Lietuvos švietimo sistemos modernizavimo kontekste: metodologiniai aspektai. *Socialiniai mokslai*, 3 (24), p. 97-112. Kaunas: Technologija.
33. Jarmakovienė J., Zuzevičiūtė V., Butrimė E. (2009). Mišraus mokymo poreikiai socialinių mokslų studentų ir dėstytojų požiūriu. *ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIS*, Nr. 23, p. 43 – 51.
34. Jarutienė A., Lamanuskas V. (2010). Bendrojo lavinimo mokyklų vidaus audito informacija interneto svetainėse: pateikimo formos aspektas. *Švietimas: Politika, vadyba, kokybė*. Nr. 1(4), p. 10-20.
35. Jasutienė E., Dagienė V. (2007). Skaitmeniniai aplankai ir tinklaraščiai vertinant IKT kompetenciją. *Informacijos mokslai*, Nr. 42-43, p. 37-42.
36. Jovaiša L. (2007). *Enciklopedinis edukologijos žodynas*. Vilnius: Gimtasis žodis.
37. Juškienė G. (2012). Neformaliojo ugdymo kokybės suvoktis ir vertinimas. Atvejo analizė. Magistro darbas. Prieiga per internetą http://www.upc.smm.lt/ugdymas/neformalusis/failai/neformalus5/Juskiene_magistrinis_NU_kokybe.pdf [Žiūrėta 2014 - 08 -23].
38. Kabašinskienė R., Štuopytė E. (2007). Pedagogo veiklos tobulinimas skatinant mokinius domėtis informacinių technologijų teorija. Kaunas: Technologija.
39. Kaklauskas L., Kaklauskienė D. (2011). Virtualios aplinkos priemonių panaudos nuotoliniam mokymui(si) analizė. *Studijos šiuolaikinėje visuomenėje*. Nr. 2(1), p. 75 – 82.
40. Kardelis K. (2005). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Šiauliai: Liucijus.
41. Kraujutaitytė L., Pečkaitis S. J., (2003) *Nuotolinių studijų organizavimas: strategijos ir technologijos*. Vilnius:

42. Kontvainas R., Radčenko M. (2013). Geografijos mokytojų požiūris į virtualiosios mokymo (si) aplinkos taikymą geografijos ugdymą. *Pedagogika*, Nr. 109, p. 118-126.
43. Kumžienė A., Bakanovienė T. (2009). Pradinių klasių pedagogų informacinių technologijų taikymo kompetencijos vertinimas. Mokytojų rengimas XXI amžiuje: pokyčiai ir perspektyvos. VI, VII tarptautinės konferencijos medžiaga. Šiauliai. Prieiga per internetą <http://etmc.su.lt/naujienu%20medziaga/MUkonf2009.pdf#page=50> [Žiūrėta 2014-10-11]
44. Lamanauskas V. (2009). Nuo kokybės valdymo prie valdymo kokybės: sisteminis požiūris. *Švietimas; politika, kokybė, užtikrinimas*, Nr. 1, p. 4 – 8.
45. Laužackas R., Teresevičienė M. (2009). Nuotolinio mokymosi turinio projektavimo modelis: kokybės vertinimo dimensijos ir veiksniai. *ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIS*, Nr. 23, p. 9-20.
46. LR Švietimo įstatymas (2011). Valstybės žinios, Nr. 63 – 28 – 53.
47. LR Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo koncepcija. (2008). Prieiga per internetą http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=332022&p_query=&p_tr2=
48. Lukšėnienė A., Žygaitienė B, Pošiūnaitė K. (2014). IT priemonių taikymo ypatumai per technologijos pamokas. *Pedagogika*, T. 113, Nr. 1, p. 148 – 158.
49. Luobikienė I. (2003). Sociologinių tyrimų metodologija. Kaunas: Technologija.
50. Mačiulskis R., Turskienė S. (2010). Nuotolinio mokymosi aplinkų SAKAI ir MOODLE galimybių lyginamoji analizė. Informacinių technologijų taikymas švietimo sistemoje. Kaunas.
51. Markauskaitė L. (2000). Kompiuterinių mokymo formų bendrojo lavinimo mokyklose analizė: Daktaro disertacija. Vilnius: Matematikos ir informatikos institutas.
52. Martyšienė D., Muleravičienė R. (2010). E-mokymosi aplinkas formuojantys elementai. Informacinių technologijų taikymas švietimo sistemoje. Nr. 20, p. 67-71.
53. Martišauskienė D., Trakšėlysis K. (2013). Švietimo politikos, ugdymo kokybės ir paslaugų vartotojų poreikių tenkinimo sąsajos. *Socialinių mokslų studijos*, nr. 594), p. 1124- 1137.
54. Matimaitytė-Sabienė V. (2011). Paslaugų kokybės vertinimas ikimokyklinio ugdymo įstaigose: Tauragės rajono atvejis. Magistro darbas: Prieiga per internetą < http://vddb.laba.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2011~D_20110802_141811-66906/DS.005.0.01.ETD. Žiūrėta 2014 - 08 – 15]
55. Martišauskienė E. (2009). Pedagogų požiūris į mokytojų kompetencijų raišką. *ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIS*, Nr. 22, p. 88 – 101.
56. Martišauskienė D. (2012). Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo kokybė vienas pedagogo profesionalumą lemiančių veiksnių. *Tiltai*, Nr. 2, p. 109-123.

57. Martišauskienė D., Trakšelis K. (2013), Švietimo politikos, ugdymo kokybės ir paslaugų vartotojų poreikio tenkinimo sąsajos. Iš: Socialinių mokslų studijos, 5(4), ISSN 2029-224, p. 1124-1137.
58. Malinauskienė D. (2010). Ikimokyklinio ugdymo pedagogų profesinės kompetencijos: diagnostinis aspektas. Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos, Nr. 19, p. 102-114.
59. Masiliauskienė E. (2008). Vaikų kompiuterinės kultūros žaidybinis diskursas socialinės realybės konstravimo kontekste: empirinio tyrimo metodologija ir rezultatai.
60. Melnikova J. (2012). Kokybiško mokyklų vadovų kompetencijų ugdymo komponentų projektavimas suaugusiųjų švietimo paslaugų optimizavimo kontekste. Andragogika, Nr. 1(3), p. 82 – 101.
61. Merriam S. B., Caffarella R. S., Baumgartner L. M. (2007). Learning in Adulthood. A Comprehensive Guide. (3rd ed.). San Francisco: Jossey Bass.
62. Mečkauskienė R. (2010). Mokyklos valdymo kaitos veiksniai ir praptys. Pedagogika, Nr. 99, p. 23 – 30.
63. Mickus A., Vidžiūnas A. (2009). Informacinių ir komunikacinių technologijų ir nuotolinių studijų metodų diegimas tradicinėse studijose. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIA, Nr. 21, p. 23 – 28.
64. Motiejūnienė R. (2014). Pedagogo dalyvavimo kvalifikacijos kėlimo renginiuose poveikis ugdymo kokybei ikimokyklinėje įstaigoje. Magistro darbas. Prieiga per internetą < http://vddb.library.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2014~D_20140210_155931-60451/DS.005.0.01.ETD [Žiūrėta 2014-07-26].
65. Neifachas S. (2007). Priešmokyklinio ugdymo kokybės vadyba: vadovavimas ugdymo programos rengimo strategijai. Konceptualizavimo dimensijos. Vilnius: UAB Ciklonas
66. Neifachas S. (2008). Ikimokyklinio ugdymo kokybės valdymo problemos eksplikacijos. Pedagogika, Nr. 93 , p. 70 – 79.
67. Nuotolinio mokymosi tinklo plėtros strategija (2005), prieiga per internetą <http://www.ndma.lt> [Žiūrėta 2014-02-12]
68. Patapas A., Vilutytė-Žilienė V. (2013). Anykščių komunalinio ūkio teikiamų paslaugų kokybės vertinimas vartotojų požiūriu. Viešoji politika ir administravimas, T. 12, Nr. 2, p. 312-325.
69. Paurienė J. (2013). Pedagogų profesinė kompetencija: teorinės nuostatos analizuojant jos sampratą informalaus mokymosi erdvėje. Prieiga per internetą < <file:///C:/atsisiuntimai/438-1550-1-PB.pdf>. žiūrėta 2014 -08-03] .
70. Pečiuliauskienė P. (2008). Kompiuterizuoto mokymo metodai pradedančių mokytojų edukacinėje praktikoje. Pedagogika, Nr. 89, p. 64 – 69.

71. Peraton H. (2004). Open and Distance Learning in the Developen World. Prieiga per internetą
http://www.google.lt/books?hl=lt&lr=&id=EKGEGAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=distance+learning&ots=Et_mL2uDQh&sig=GaHiDImq0Ca9NAyTmvSsClBrJ2Q&redir_esc=y#v=onepage&q=distance%20learning&f=false [Žiūrėta 2014-08-17]
72. Prakapas R., Targamadžė V. (2008). Auditas mokykloje: tarp audito ir strategijos. PAEDAGOGICA VILNENSIS, Nr. 81, p. 88 – 98.
73. Pranaitytė D., Malinauskienė P. (2011). Pedagogų nuomonė apie kokybišką vaikų ugdymą sąlygojančius veiksnius ikimokyklinėse įstaigose. Jaunųjų mokslininkų darbai, Nr. 3(332), p. 54 – 60.
74. Pukelis K. , Savickienė I., Fokienė A. (2009). Profesijos pedagogų kvalifikacijos kėlimo programų rengimo metodologija. Prieiga per internetą
http://propeto.vdu.lt/files/metodologija_lt_v3.pdf [Žiūrėta 2014-08-14]
75. Rinkevičius L. (2009)
76. Rutkauskienė D. (2000). Atvirojo ir distancinio mokymosi vaidmuo kuriant informacijos visuomenę Lietuvoje : daktaro disertacija : socialiniai mokslai, sociologija. Kaunas: KTU.
77. Rutkauskienė D., Pociūtė E., Targamadžė A., ir kt. (2006). Lietuvos virtualus universitetas. Kaunas: Technologija.
78. Rutkauskienė D., A. Targamadžė, Kovertaitė V. R. ir kt. (2003). Nuotolinis mokymasis. Kaunas: technologija.
79. Rutkienė A., Trepulė E. (2009). Nuotolinis suaugusiųjų mokymasis mokymo(si) visą gyvenimą kontekste. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIA, Nr. 23, p. 29-42.
80. Sabaliauskas T., Bukantaitė D., Pukelis K. (2006). Mokytojų informacinių ir komunikacinių technologijų kompetencijų sričių projektavimas. Profesinio rengimo realijos. Prieiga per internetą <archive.minfolit.lt/arch/8001/8150.pdf.> [Žiūrėta 2014-09-28].
81. Sargautaitė V. (2008). Švietimo vadyba. Prieiga per internetą
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Wix4tT5fKC0J:dgudel.home.mruni.eu/wp-content/uploads/2008/05/svietimo-vadyba.pptx+&cd=1&hl=lt&ct=clnk&gl=lt>
 [Žiūrėta 2014 – 06-17].
82. Sergiovanni T. (2005). Vadovavimas. Ką tai reiškia mokykloms? Vilnius: Garnelis.
83. Simpson O. (2012). Supporting Students for Success in Online and Distance Education. New York. Prieiga per internetą http://www.google.lt/books?hl=lt&lr=&id=kt-YE8GKJyMC&oi=fnd&pg=PR5&dq=distance+learning&ots=CEi1RQFd_K&sig=v3sk2rFRpFuhTeufFLuQkSN1rWs&redir_esc=y#v=onepage&q=distance%20learning&f=false
 [Žiūrėta 2014 – 09-29]

84. Stein D.S., Wanstreet CE. Calvin J. (2005). Bridging the transaccional distance gap in online learning environments. Prieiga per internetą http://scholar.google.lt/scholar?start=80&q=distance+learning&hl=lt&as_sdt=0,5 [Žiūrėta 2014-10-12]
85. Svirskas A., Sakalauskaitė J.. Internetas bei nuotolinio mokymosi kursai statistikos socialinių mokslų (Interneto IR paskirstytų objektinių technologijų taikymas Distancinio mokymosi ir sistemose) . Konferencijos darbai. 1999. Kaunas: Technologija, p 71-78.
86. Šaparnis G., Šaparnienė D. (2004). Pedagogų vadybos vaizdinių psychosemantika identifikuojant mokyklos vadybos problemas. Pedagogika, Nr. 70, p. 195 – 200.
87. Šimkienė G. (2010). Ikimokyklinio ugdymo paslaugų kokybės valdymas, tiriant tėvų kaip vartotojų poreikius. Magistro darbas. Prieiga per internetą < http://vddb.laba.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2010~D_20100305_100117-60505/DS.005.0.01.ETD [Žiūrėta 2014-08-13]
88. Švietimo problemų analizė. (2013). Nr. 10(96), p. 2 – 8.
89. Targamadzė A., Normantas E., Rutkauskienė D. ir kt. (1999). Naujos distancinio švietimo galimybės. Kaunas: Technologija.
90. Targamadzė A., Rutkauskienė O., Kovertaitė V. R. ir kt. (2003). Nuotolinis mokymasis. Kaunas: Technologija.
91. Targamadzė V., Patapas V. (2008). Auditas mokykloje: tarp proceso ir strategijos. ACTA PAEDAGOGICA VILNENSIS. Nr. 21, p. 89 – 100.
92. Teresevičienė M., Rutkauskienė D., Volungevičienė A. (2008). Nuotolinio mokymo(si) taikymo galimybės tęstinio profesinio mokymo plėtrai skatinti. Mokslo studija. Kaunas: VDU.
93. Tidikis R. (2003). Socialinių tyrimų metodologija. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas.
94. Trečiokienė E. (1999). Atvirojo ir distancinio mokymosi vaidmuo informacinėje visuomenėje. The role of ODL in the information society. sudaryt. A. Targamadzė, E. Trečiokienė, D. Rutkauskienė. Kaunas: Technologija.
95. Vaičiūnienė V. (2011). Informacinio raštingumo fenomenas universitetinėje aplinkoje: dėstytojų ir bibliotekininkų požiūris. Socialinių mokslų studijos. Nr. 3(3), p. 916 – 928.
96. Valackienė A. (2005). Sociologinis tyrimas. Kaunas: Technologija
97. Valentine D. (2002). Distance Learning: Promises, problems and Possibilities. Prieiga per internetą <http://distance.westga.edu/~distance/ojdl/fall53/valentine53.html> [Žiūrėta 2014 - 10 – 11].
98. Valiuškevičiūtė A., Bukontaitė D., Mikutavičienė I. (2008). Švietimo organizacijų kokybės vadyba. Kaunas: VDU.

99. Vidžiūnas A., Mickus A. (2009). Informacinių technologijų ir nuotolinių studijų metodų diegimas tradicinėse studijose. *Acta paedagogica Vilnensis*, Nr. 23, p. 21 – 28.
100. Vilkonienė M. (2007). Kokybė mokykloje ir ją lemiantys veiksniai. [interaktyvus] [žiūrėta 2014-07-12] prieiga per internetą <http://www.nvta.lt/straipsniai/VilkonieneMargarita100630.pdf>
101. Volungevičienė, A. (2008). Nuotolinio mokymo(si) turinio kokybės reflekyvaus vertinimo projektavimas: daktaro disertacija. Kaunas: VDU.
102. Želvys R. (2003). Švietimo organizacijų vadyba. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
103. Žemgulienė A., Montvilaitė S. (2008). Pradinio ugdymo kokybės lūkesčiai socialinės įtampos laukų kontekste. *Pedagogika*, Nr. 90, p. 121 – 128.
104. Zuzevičiūtė V, Teresevičienė M. (2007). Universitetinės studijos mokymosi visą gyvenimą perspektyvoje. M Monografija. Kaunas. Vytauto Didžiojo universitetas.
105. Walker S. L., Fraser B. J. (2005). Development and Validation of An Instrument for Assessing distance education; the distance education learning environments survey (Deles). *Learning Environments Research* Nr.8, p. 289 – 308.

PRIEDAI

ANKETA GIMNAZIJŲ PEDAGOGAMS

Šiaulių universiteto studentė Gintarė Tytmonienė atlieka tyrimą baigiamajam magistro darbui. Šio tyrimo tikslas - išsiaiškinti ugdymo kokybės užtikrinimą taikant nuotolinį mokymą gimnazijose. Tyrimo rezultatai apibendrinti bus pateikti magistro darbe.

Anketa anoniminė, todėl nereikia nurodyti nei vardo, nei pavardės. Jums tinkantį atsakymą pažymėkite kryželiu ☒, jei nebus nurodyta kitaip.

Demografinės respondentų charakteristikos

1. Jūsų lytis: ☐ Vyras; ☐ Moteris.	2. Jūsų pedagoginio darbo stažas: ☐ Iki 5 metų; ☐ 5-10 metų; ☐ 11-15 metų; ☐ 16-20 metų; ☐ Daugiau kaip 20 metų.
3. Jūsų išsilavinimas: ☐ Aukštasis pedagoginis; ☐ Aukštasis nepedagoginis;	4. Jūsų kvalifikacinė kategorija: ☐ Mokytojas ☐ Vyresnysis mokytojas ☐ Mokytojas metodininkas ☐ Mokytojas ekspertas
5. Jūsų dėstomas dalykas ☐ Humanitariniai mokslai ☐ Socialiniai mokslai ☐ Tikslieji mokslai ☐ Menai	6. Darbo vieta ☐ Kaimas ☐ Miestelis ☐ Miestas

Ugdymo kokybės samprata

7. Kuriai ugdymo kokybės sampratai Jūs pritariate?

(Pasirinkite vieną, Jums tinkantį atsakymą, arba parašykite savo variantą)

- Pedagogų kompetencija garantuoja aukštus mokinių pasiekimus
- Aukšti mokyklos mokinių pasiekimai
- Ugdymo proceso valdymo tobulinimas
- Bendras numatyto ugdymo tikslo siekis
- Visi išvardinti variantai
- Kita.....

Pedagogų dalykinės kompetencijos

8. Kurie pedagogo profesiniai gebėjimai svarbiausi atskleidžiant dalykinę kompetenciją?

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Gebėjimai	L. svarbūs	Svarbūs iš dalies	Nesvarbūs
Geba tinkamai organizuoti bendradarbiavimą ir bendravimą su šeima	O	O	O
Geba tinkamai taikyti ugdymo metodus	O	O	O
Geba taikyti įvairius ugdymo metodus	O	O	O
Geba dalintis patirtimi su savo kolegomis	O	O	O
Geba tikslingai valdyti ugdymo(si) procesą	O	O	O
Savo darbe naudoja inovatyvius darbo metodus	O	O	O
Geba naudotis IKT	O	O	O
Taiko IKT savo darbe	O	O	O

Geba organizuoti įvairius renginius	O	O	O
-------------------------------------	---	---	---

9. Kokiomis formomis ir priemonėmis gimnazijos mokytojas gali tobulinti dalykines kompetencijas?

(Įvertinkite kiekvieną teiginį)

Veikla	Būtina	Iš dalies reikalinga	Nereikalinga
Organizuoti įvairius dalykinius renginius	O	O	O
Dalyvauti konferencijose	O	O	O
Dalyvauti kvalifikacijos kėlimo kursuose	O	O	O
Skaityti paskaitas kolegoms	O	O	O
Organizuoti seminarus	O	O	O
Organizuoti tėvų diskusijas bei konferencijas	O	O	O
Puikiai gebėti naudotis informacinėmis technologijomis	O	O	O

10. Kokie mokyklos vadovų gebėjimai yra reikšmingi ugdymo kokybės siekiui gimnazijose?

(Įvertinkite kiekvieną teiginį)

Veikla	Reikšminga	Iš dalies reikšminga	Nereikšminga
Gebėjimas tikslingai planuoti ugdymo procesą	O	O	O
Gebėjimas paskirstyti užduotis	O	O	O
Gebėjimas parengti veiklos strategiją	O	O	O
Gebėjimas įvertinti kolektyvo veiklą	O	O	O
Gebėjimas tikslingai koordinuoti pedagogų darbą	O	O	O
Gebėjimas pasidalinti veiklą	O	O	O
Gebėjimas pritaikyti naujausius metodus ir inovacijas	O	O	O

11. Kokie pedagogų gebėjimai yra reikšmingi ugdymo kokybės siekiui gimnazijoje?

(Įvertinkite kiekvieną teiginį)

Veikla	Reikšminga	Iš dalies reikšminga	Nereikšminga
Gebėjimas tikslingai planuoti ugdymo procesą	O	O	O
Gebėjimas paskirstyti užduotis	O	O	O
Gebėjimas parengti veiklos strategiją	O	O	O
Gebėjimas įvertinti kolektyvo veiklą	O	O	O
Gebėjimas tikslingai koordinuoti pedagogų darbą	O	O	O
Gebėjimas pasidalinti veiklą	O	O	O
Gebėjimas pritaikyti naujausius metodus ir inovacijas	O	O	O

Nuotolinio mokymo reikšmė ugdymo kokybei gimnazijose

12. Kaip Jūs suprantate nuotolinį mokymą?

(Pažymėkite vieną, Jūsų nuomonę atitinkantį variantą)

- Toks mokymosi būdas, kai yra fizinis atstumas tarp besimokančiojo ir mokytojo, tad jų tarpusavio bendravimas vyksta įvairiomis technologijomis grįstomis komunikavimo priemonėmis;
- Mokymasis, kuris vyksta kitoje vietoje nei pats mokymosi procesas;
- Dialogu, struktūra ir savarankiškumu paremtas ryšys, kuriam reikia techninių tarpininkavimo priemonių;
- Studijų sistema, kai specialiai savarankiškam mokymui(si) skirta medžiaga suteikia besimokantiems galimybę patiems savo iniciatyva organizuoti mokymosi procesą;
- Mokymas organizuojamas virtualioje erdvėje;
- Tiek užduotys, tiek atsiskaitymas pateikiami naudojant IKT.

13. Koku tikslu naudojate nuotolinio mokymo galimybes savo darbe:

(Įvertinkite kiekvieną teiginį)

Nuotolinio mokymo galimybės	Nuolat	Dažnai	Retai	Niekada
Prašau parengti informaciją ir ją pristatyti klasėje	O	O	O	O
Organizuoju virtualias pamokas	O	O	O	O
Mokau į užsienį išvykusius mokinius	O	O	O	O

Pateikiu savarankišką darbą	O	O	O	O
Paruošiu papildomą darbą stipresniems mokiniams	O	O	O	O
Paruošiu papildomą darbą silpnesniems mokiniams	O	O	O	O

14. Ar turite parengę nuotolinio mokymo kursą?

(Pasirinkite vieną, Jums tinkantį atsakymą)

- Esu parengęs(usi)
- Planuoju parengti
- Nesu parengęs(usi)
- Nesu parengęs(usi) ir neplanuoju rengti

15. Ar dalyvavote nuotolinio mokymo kursuose, seminaruose, mokymuose?

(Pasirinkite vieną, Jums tinkantį atsakymą)

- Taip dalyvavęs
- Planuoju dalyvauti
- Nesu dalyvavęs

16. Kaip Jūsų gimnazijoje akcentuojamas ir taikomas nuotolinis mokymas?

(Pasirinkite vieną, Jūsų požiūrį atskleidžiantį atsakymo variantą)

- Mokytojų susitarimu metodinėje grupėje
- Akcentuojamas tik kartais
- Akcentuojamas esant poreikiui (išvykus mokiniui ar ilgiau sergant)
- Kiekvienas pedagogas susikuria savo nuotolinio mokymo galimybes
- Tai tik pedagogo individualus sprendimas
- Gimnazijoje nuotolinis mokymas yra prioritetinis dalykas
- Kita.....

17. Kaip Jūs vertinate nuotolinį mokymąsi kaip gimnazistų mokymo metodą?

(Pasirinkite vieną, Jūsų požiūrį atskleidžiantį atsakymo variantą)

- Labai palankiai
- Palankiai
- Iš dalies palankiai
- Nepalankiai

Nuotolinio mokymo nauda ugdymo kokybei

18. Įvertinkite nuotolinio mokymo naudą mokinių savarankiškumo ugdymui:

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Savarankiškumo ugdymui svarbu	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
NM leidžia pasijausti svarbiam atsiskaitant už darbą	O	O	O
NM padeda išmolti rinktis informaciją	O	O	O
NM padeda išmolti laiku atsiskaityti už atliktą darbą	O	O	O
NM sudaro prielaidas įvertinti savo darbą	O	O	O

19. Įvertinkite nuotolinio mokymo naudą mokinių gebėjimams:

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Mokinių gebėjimas reikšminga:	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Pasinaudojus NM medžiaga, pagerėja mokinių pasiekimai, elgesys	O	O	O
NM suteikia galimybę kurti, išbandyti idėjas praktikoje	O	O	O
NM padeda surasti bendraminčių bendraamžių tarpe	O	O	O
NM leidžia atsiskleisti kaip organizatoriui, tyrėjui.	O	O	O

20. Įvertinkite nuotolinio mokymo naudą ir įtaką mokinių pasiekimams:

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Nauda mokinių pasiekimams:	Sutinku	Iš dalies	Nesutinku
----------------------------	---------	-----------	-----------

		sutinku	
Pagerėjo gaunami pažymiai už savarankiškus darbus	☐	☐	☐
Sustiprėjo motyvacija mokytis	☐	☐	☐
Geresni santykiai su pedagogais	☐	☐	☐
Mokiniai labiau užtikrinti savo žiniomis	☐	☐	☐

21. Įvertinkite nuotolinio mokymo įtaką ugdymo proceso gerinimui:

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Teiginiai	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Pavyksta labiau sudominti mokinius	☐	☐	☐
Mokiniai jaučiasi savarankiškesni	☐	☐	☐
Mokiniai patys atsakingi už savo atliktą darbą	☐	☐	☐
Sudaro galimybę diferencijuoti ir individualizuoti darbus	☐	☐	☐

Nuotolinio mokymo diegimo gimnazijoje vertinimas

22. Kada tikslinga gimnazijose diegti nuotolinį mokymą(si)?

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Teiginiai	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Mokinio ilgalaikės ligos metu	☐	☐	☐
Mokiniui su tėvais išvykus į užsienį	☐	☐	☐
Gabiems mokiniams sukuriant papildomas užduotis	☐	☐	☐
Silpniesiems mokiniams skiriant palengvintas užduotis	☐	☐	☐
Siekiant įvairinti ugdymo procesą	☐	☐	☐

23. Kokie nuotolinio mokymo rezultatai turėtų įtakos ugdymo kokybei?

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Teiginiai	Sutinku	Iš dalies sutinku	Nesutinku
Mokinių pasiekimų įvertinimas olimpiadose (prizinės vietos)	☐	☐	☐
Geresni mokymosi rezultatai	☐	☐	☐
Užpildytos sergančių mokinių žinių spragos	☐	☐	☐
Gerai mokytojo ir mokinių santykiai	☐	☐	☐
Išugdyta mokinių atsakomybė	☐	☐	☐

24. Kaip nuotoliniu mokymu galima tobulinti ugdymo kokybę?

(Pažymėkite kiekvieną teiginį)

Būdai ir priemonės	Būtina	Naudinga	Reikalinga	Nereikalinga
Nuolat tobulinti ir kelti pedagogų kvalifikaciją	☐	☐	☐	☐
Įvertinti mokinių pasiekimus rajono mastu	☐	☐	☐	☐
Įvertinti mokinių pasiekimus respublikos mastu	☐	☐	☐	☐
Siekti mokytojų tarpusavio bendradarbiavimo	☐	☐	☐	☐
Siekti aktyvios mokytojų gerosios patirties sklaidos	☐	☐	☐	☐

Ačiū už sugaištą laiką ir bendradarbiavimą

INTERVIU PROTOKOLAS

Eil. Nr.	Demografinės charakteristikos: Lytis: Amžius: Vadovavimo gimnazijai stažas: Dalykinė kvalifikacija:
1.	Kaip suprantate ugdymo kokybę? ATSAKYMAS
2.	Kokie veiksniai labiausiai užtikrina ugdymo kokybę? ATSAKYMAS
3.	Kokie vadovavimo veiksniai turi įtakos ugdymo kokybės siekiui? ATSAKYMAS
4.	Kaip apibūdintumėte nuotolinį mokymą? ATSAKYMAS
5.	Koks Jūsų asmeninis požiūris į nuotolinį mokymą, kaip ugdymo kokybės gerinimo aspektą? Ar pats(i) naudojate šį mokymo būdą? ATSAKYMAS
6.	Kaip Jūsų vadovaujamoje gimnazijoje įgyvendinamas nuotolinis mokymas? ATSAKYMAS
7.	Kada ir kaip tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą gimnazijose? ATSAKYMAS
8.	Kokią naudą ugdymo kokybės siekiui suteikia nuotolinis mokymas? ATSAKYMAS
9.	Kokios pedagogų kompetencijos atsiskleidžia taikant nuotolinį mokymą gimnazijose? ATSAKYMAS
10.	Ar turite konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros Jūsų gimnazijose? ATSAKYMAS

INTERVIU PROTOKOLAS

Eil. Nr.	Demografinės charakteristikos: Lytis: moteris Amžius: 46 metai Vadovavimo gimnazijai stažas: 11 metų Dalykinė kvalifikacija: II vadybinė kategorija, etikos mokytoja
1.	Kaip suprantate ugdymo kokybę?
	ATSAKYMAS 1. Mokinių gebėjimų pažinimas ir įvertinimas. 2. Ugdymo turinio valdymas. 3. Kiekvieno mokinio individuali pažanga.
2.	Kokie veiksniai labiausiai užtikrina ugdymo kokybę?
	ATSAKYMAS 1. Susitarimai ir jų laikymasis. 2. Nuolatinis mokytojo tobulėjimas.
3.	Kokie vadovavimo veiksniai turi įtakos ugdymo kokybės siekiui?
	ATSAKYMAS 1. Funkcijų delegavimas. 2. Mokytojo veiklos stebėjimas, vertinimas. 3. Pagalba mokytojui.
4.	Kaip apibūdintumėte nuotolinį mokymą?
	ATSAKYMAS Mokinys mokosi ten, kur yra. Bendrauja su mokytoju virtualioje erdvėje.
5.	Koks Jūsų asmeninis požiūris į nuotolinį mokymą, kaip ugdymo kokybės gerinimo aspektą? Ar pats (i) naudojate šį mokymo būdą?
	ATSAKYMAS Nenaudoju. Požiūris teigiamas, ar gerėja kokybė, nesu tikra.
6.	Kaip Jūsų vadovaujamoje gimnazijoje įgyvendinamas nuotolinis mokymas?
	ATSAKYMAS Neįgyvendinamas.
7.	Kada ir kaip tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą gimnazijose?
	ATSAKYMAS Kai didelė dalis mokinių išvyksta gyventi į užsienį ir nenorime jų prarasti, o jie nori baigti lietuvišką mokyklą.
8.	Kokią naudą ugdymo kokybės siekiui suteikia nuotolinis mokymas?
	ATSAKYMAS Mokinys daug dirba savarankiškai.
9.	Kokios pedagogų kompetencijos atsiskleidžia taikant nuotolinį mokymą gimnazijose?
	ATSAKYMAS Gebėjimas taikyti IKT ir kitus inovatyvius ugdymo metodus.
10.	Ar turite konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros Jūsų gimnazijose?
	ATSAKYMAS Ne

INTERVIU PROTOKOLAS

Eil. Nr.	Demografinės charakteristikos: Lytis: moteris Amžius: 47 metai Vadovavimo gimnazijai stažas: 8 metai Dalykinė kvalifikacija: III vadybinė kategorija, matematikos, fizikos ir informacinių technologijų mokytoja metodininkė
1.	Kaip suprantate ugdymo kokybę? ATSAKYMAS Aukšti ugdymosi rezultatai ir aukšta kultūra
2.	Kokie veiksniai labiausiai užtikrina ugdymo kokybę? ATSAKYMAS Bendradarbiavimas, dalinimasis patirtimi, mokėjimas identifikuoti klaidas ir noras jas taisyti
3.	Kokie vadovavimo veiksniai turi įtakos ugdymo kokybės siekiui? ATSAKYMAS Pasitikėjimas. Bendradarbiavimas
4.	Kaip apibūdintumėte nuotolinį mokymą? ATSAKYMAS Nuotolinis mokymas yra puikus dalykas tiek mokiniui mokantis, tiek mokytojui keliant kvalifikaciją
5.	Koks Jūsų asmeninis požiūris į nuotolinį mokymą, kaip ugdymo kokybės gerinimo aspektą? Ar pats (i) naudojate šį mokymo būdą? ATSAKYMAS Nuolat keliu kvalifikaciją nuotoliniuose kursuose. Esu parengusi nuotolinio mokymo kursą 6 klasei
6.	Kaip Jūsų vadovaujamoje gimnazijoje įgyvendinamas nuotolinis mokymas? ATSAKYMAS Yra tik pavieniai bandymai įgyvendinimui mokinių mokyme(si). Dažniau keliami mokytojų kvalifikacija
7.	Kada ir kaip tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą gimnazijose? ATSAKYMAS Tikslinga įgyvendinti visada, bet reikalinga labiausiai išvykusiems mokiniams, bei sergantiems ilgesnį laiką, labai gabiems mokiniams
8.	Kokią naudą ugdymo kokybės siekiui suteikia nuotolinis mokymas? ATSAKYMAS Nuoseklumą, savarankiškumą, atsakomybę už rezultatą
9.	Kokios pedagogų kompetencijos atsiskleidžia taikant nuotolinį mokymą gimnazijose? ATSAKYMAS Kūrybiškumas, gebėjimas bendrauti, pasitikėjimas
10.	Ar turite konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros Jūsų gimnazijose? ATSAKYMAS Kol kas to nesame suplanavę

INTERVIU PROTOKOLAS

Eil. Nr.	Demografinės charakteristikos: Lytis: moteris Amžius: 43 metai Vadovavimo gimnazijai stažas: 2 metai Dalykinė kvalifikacija: vyr. mokytoja
1.	Kaip suprantate ugdymo kokybę?
	ATSAKYMAS Ugdymo kokybė – tai bendri susitarimai tarp mokinių (jų tėvų), mokyklos (vadovybė, mokytojai) ir valstybinio lygmens (švietimo dokumentai, programos) ir tų susitarimų pagrindu pasiektas norimas rezultatas.
2.	Kokie veiksniai labiausiai užtikrina ugdymo kokybę?
	ATSAKYMAS Mokinio gebėjimai, jo vidinė motyvacija. Tinkamai organizuotas ugdymo procesas. Ugdymo turinys (turėtų būti kuo artimesnis vaiko pasaulėžiūrai ir pan.). Aplinka, skatinanti mokymąsi (technologijos, mokymuisi skirtos priemonės, medžiagos ir pan.). Mokytojų kompetencija. Mokytojų gebėjimas perteikti ugdymo turinį
3.	Kokie vadovavimo veiksniai turi įtakos ugdymo kokybės siekiui?
	ATSAKYMAS Planavimas, organizavimas, vadovavimas, kontrolė. Nepertraukiamas šių funkcijų veikimas.
4.	Kaip apibūdintumėte nuotolinį mokymą?
	ATSAKYMAS Mokymas, grįstas informacinėmis technologijomis.
5.	Koks Jūsų asmeninis požiūris į nuotolinį mokymą, kaip ugdymo kokybės gerinimo aspektą? Ar pats (i) naudojate šį mokymo būdą?
	ATSAKYMAS Šio mokymo būdo nenaudoju, tačiau žiūriu pozityviai. Nors, mano nuomone, labai aukštos ugdymo kokybės tai negarantuos, tačiau gali pasitarnauti kaip puiki papildoma priemonė .
6.	Kaip Jūsų vadovaujamoje gimnazijoje įgyvendinamas nuotolinis mokymas?
	ATSAKYMAS Nėra naudojama
7.	Kada ir kaip tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą gimnazijose?
	ATSAKYMAS Kai mokinys dėl vieno ar kitų priežasčių negali dalyvauti pamokose, serga, gyvena užsienyje.
8.	Kokią naudą ugdymo kokybės siekiui suteikia nuotolinis mokymas?
	ATSAKYMAS Nenutrūksta mokymosi procesas. Mokinys ugdo savarankiško darbo įgūdžius.
9.	Kokios pedagogų kompetencijos atsiskleidžia taikant nuotolinį mokymą gimnazijose?
	ATSAKYMAS Dalykinės – atrenkant mokymosi medžiagą; Bendrosios – gebėjimas naudotis IT priemonėmis, bendravimas, komunikavimas.
10.	Ar turite konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros Jūsų gimnazijose?
	ATSAKYMAS Taip, turime. Manau, kad mūsų mokykloje šis mokymosi būdas ateityje bus naudojamas.

INTERVIU PROTOKOLAS

Eil. Nr.	Demografinės charakteristikos: Lytis: moteris Amžius: 55 Vadovavimo gimnazijai stažas: 25 metai Dalykinė kvalifikacija: informacinių technologijų mokytoja
1.	Kaip suprantate ugdymo kokybę? ATSAKYMAS Tai susitarimas dėl švietimo tikslų, jų siekimo būdų ir vertinimo kriterijų
2.	Kokie veiksniai labiausiai užtikrina ugdymo kokybę? ATSAKYMAS Lyderystė ir vadyba, mokymo ir mokymosi procesas, rezultatai – visų jų dermė. Žinoma, ir švietimo kontekstas.
3.	Kokie vadovavimo veiksniai turi įtakos ugdymo kokybės siekiui? ATSAKYMAS Vadovavimo stilius, planavimas ir strateginis valdymas, sprendimų priėmimas, kontrolė, motyvavimas.
4.	Kaip apibūdintumėte nuotolinį mokymą? ATSAKYMAS Tai savarankiškas mokymasis, kai mokantysis (arba jo pateikta medžiaga) yra kitoje vietoje nei tas, kuris mokosi. Tai vyksta panaudojant šiuolaikines informacines technologijas.
5.	Koks Jūsų asmeninis požiūris į nuotolinį mokymą, kaip ugdymo kokybės gerinimo aspektą? Ar pats (i) naudojate šį mokymo būdą? ATSAKYMAS Labai teigiamas požiūris. Šiuo būdu aš pati mokausi.
6.	Kaip Jūsų vadovaujamoje gimnazijoje įgyvendinamas nuotolinis mokymas? ATSAKYMAS Neįgyvendinamas. Yra tik pavieniai atvejai.
7.	Kada ir kaip tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą gimnazijose? ATSAKYMAS Tikslingiausia diegti galimybę visų programų ir visų dalykų mokyti nuotoliniu būdu. Tikslinga ir sudaryti galimybę norintiems mokyti papildomai, diegti šį mokymą.
8.	Kokią naudą ugdymo kokybės siekiui suteikia nuotolinis mokymas? ATSAKYMAS Padeda pasiekti geresnių ugdymo ir ugdymosi rezultatų.
9.	Kokios pedagogų kompetencijos atsiskleidžia taikant nuotolinį mokymą gimnazijose? ATSAKYMAS IKT taikymo kompetencija.
10.	Ar turite konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros Jūsų gimnazijose? ATSAKYMAS Planų neturime, minčių apie tai yra.

INTERVIU PROTOKOLAS

Eil. Nr.	Demografinės charakteristikos: Lytis: moteris Amžius: 55 metai Vadovavimo gimnazijai stažas: 15 metų Dalykinė kvalifikacija: metodininkas
1.	Kaip suprantate ugdymo kokybę?
	ATSAKYMAS Aukšti mokyklos mokinių pasiekimai ir aukšta pedagogų kompetencija
2	Kokie veiksniai labiausiai užtikrina ugdymo kokybę?
	ATSAKYMAS Ugdymo proceso planavimas, pamokos planavimas, pamokos vadyba, mokinių pasiekimai bei įdomesnis ugdymas.
3.	Kokie vadovavimo veiksniai turi įtakos ugdymo kokybės siekiui?
	ATSAKYMAS Demokratiškumas, nekritiškumas, o savipagalba
4.	Kaip apibūdintumėte nuotolinį mokymą?
	ATSAKYMAS Ateities mokymas
5.	Koks Jūsų asmeninis požiūris į nuotolinį mokymą, kaip ugdymo kokybės gerinimo aspektą? Ar pats (i) naudojate šį mokymo būdą?
	ATSAKYMAS Manau, tai mokinius motyvuotų mokyti, nes jiems IKT nėra naujiena. Tai pajvairintų ir pagerintų ugdymo kokybę, tačiau pedagogas privalo turėti IKT taikymo patirtį. Pati keliu savo kompetencijas nuotoliniu būdu.
6.	Kaip Jūsų vadovaujamoje gimnazijoje įgyvendinamas nuotolinis mokymas?
	ATSAKYMAS Neįgyvendinamas
7.	Kada ir kaip tikslinga įgyvendinti nuotolinį mokymą gimnazijose?
	ATSAKYMAS Kada į ugdymo procesą sugrįžta emigrantų vaikai užsienyje, mokymas namuose, konsultavimas
8.	Kokią naudą ugdymo kokybės siekiui suteikia nuotolinis mokymas?
	ATSAKYMAS Įvairiapusiškumą ir neprisirišimą prie laiko juostų.
9.	Kokios pedagogų kompetencijos atsiskleidžia taikant nuotolinį mokymą gimnazijose?
	ATSAKYMAS Darbas su IT, mokomosios medžiagos ruošimas per komunikacines, socialines, bendradarbiavimo kompetencijas
10.	Ar turite konkrečių planų dėl nuotolinio mokymo diegimo ar plėtros Jūsų gimnazijose?
	ATSAKYMAS Ne, neturime tam lėšų ir parengtų planų.